

Korpsmonitor

Prostitutie & Mensenhandel 2010

Titel : Korpsmonitor prostitutie & mensenhandel
Referentie :
Datum : 26 april 2011
Versie : 1.0
Opsteller(s) : H. Werson
Mr. drs. A. den Hertog
Omslag : Fenneke Goutbeek (www.fennekegoutbeek.nl)
Bestemd voor : R.G.C. Bik, portefeuillehouder mensenhandel, mensensmokkel en overige vormen van uitbuiting in de Raad van Korpschefs.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	7
2	DE KORPSMONITOR 2010	9
2.1	Werkwijze	9
2.2	Aandachtsvelden en dimensies	13
2.3	Normering dimensies	14
2.4	Score en weging dimensies	18
3	BEOORDELING KORPSEN 2010	21
3.1	Groningen	22
3.2	Fryslân	24
3.3	Drenthe	26
3.4	IJsselland	28
3.5	Twente	30
3.6	Noord- en Oost-Gelderland	32
3.7	Gelderland-Midden	34
3.8	Gelderland-Zuid	36
3.9	Utrecht	39
3.10	Noord-Holland-Noord	41
3.11	Zaanstreek-Waterland	43
3.12	Kennemerland	45
3.13	Amsterdam-Amstelland	47
3.14	Gooi- en Vechtstreek	49
3.15	Haaglanden	51
3.16	Hollands-Midden	53
3.17	Rotterdam-Rijnmond	55
3.18	Zuid-Holland-Zuid	57
3.19	Zeeland	59
3.20	Midden- en West-Brabant	61
3.21	Brabant-Noord	63
3.22	Brabant Zuid-Oost	65
3.23	Limburg-Noord	67
3.24	Limburg-Zuid	69
3.25	Flevoland	71
3.26	Korps Landelijke Politiediensten	73
3.27	Koninklijke Marechaussee	76
4	EINDRESULTAAT	79
4.1	Algemeen	79

4.2	Overzicht score politiekorpsen _____	81
4.3	Beschouwing van de resultaten van de korpsen _____	83
4.4	Beschouwing samenwerking met de externe partners _____	98
5	ONTWIKKELINGEN EN AANBEVELINGEN _____	111
5.1	Landelijke ontwikkelingen _____	111
5.2	Aanbevelingen politieorganisatie _____	113
5.3	Aanbevelingen externe partners _____	117

Afkortingenlijst

ABRIO	Aanpak Bedrijfsvoering Recherche Informatiehuishouding en Opleiding
APV	Algemene Plaatselijke Verordening ook wel Algemene Politie Verordening
AZC	Asielzoekerscentrum
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIV	Bureau Integriteit en Veiligheid
BOA	Bijzondere Opsporings Ambtenaar
Bob	Bijzondere Opsporings Bevoegdheid
BOD	Bijzondere opsporingsdienst
BOOM	Bureau Ontnemingen van het Openbaar Ministerie
BPS	Basis Politie Systeem
BPZ	Basis Politie Zorg
BR	Bovenregionale Recherche
BRI	Bureau Recherche Informatie
BRO	Bovenregionaal Recherche Overleg
BRT	Bovenregionaal Recherche Team
BVH	Basis Voorziening Handhaving
BVI	Bureau Veiligheid en Integriteit
BVO	Basis Voorziening Opsporing
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBA	Criminaliteit Beeld Analyse
CIE	Criminele Inlichtingen Eenheid
College van Pg's	College van Procureurs-generaal
CoMensha	Coördinatiecentrum Mensenhandel, voorheen Stichting tegen Vrouwenhandel (STV)
CPC	Cursus Prostitutie Controle
CPM	Controleteam Prostitutie & Mensenhandel
CPO	Centraal Politie Overleg
CSO	Centrale Systeem Organisatie
CSV	Crimineel samenwerkingsverband
DCR	Dienst Centrale Recherche
DNR	Dienst Nationale Recherche
ECD	Economische Controle Dienst
EMM	Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM)

Korpsmonitor
prostitutie & mensenhandel 2010

EU	Europese Unie
FIOD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
GGD	Gemeentelijke Geneeskundige Dienst
HON	Handhaven op Niveau
HOvJ	Hulpofficier van Justitie
I&I	Informatie en Intelligence
IBT	Integraal Beroepsvaardigheden Training
IGO	Informatie Gestuurde Opsporing
IGP	Informatie Gestuurde Politie
JIT	Joint Investigation Team
JRO	Juridisch Recherche Overleg
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KMar	Koninklijke Marechaussee (KMar)
LEM	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
LEO	Landelijke Expertgroep Opsporing van de SBG Vreemdelingen
MEPRO	Team Mensenhandel en Prostitutie
MH	Mensenhandel
MIT	Mensenhandel Interventie Team
MMA	Meldpunt Misdaad Anoniem
MS	Mensensmokkel
MTV	Mobiel Toezicht Veiligheid (voorheen V= Vreemdelingen)
NIK	Nationaal Informatie Knooppunt
NR	Nationale Recherche
NRE	Noordelijke Recherche Eenheid
ODMT	Operationeel District Management Team
OKMT	Operationeel Korps Management Team
OM	Openbaar Ministerie
OvJ	Officier van Justitie
PA	Politieacademie
PCM	Prostitutie Controle Mensenhandel
PCT	Prostitutie controleteam
PKN	Politie Kennis Net
PMT	Prostitutie & Mensenhandel Team
PMW	Prostitutie Maatschappelijk Werk

Korpsmonitor
prostitutie & mensenhandel 2010

P&M	Prostitutie en Mensenhandel
RBS	Recherche Basis Systeem
RCPM	Regionaal coördinatiepunt prostitutie & mensenhandel
RIK	Regionaal Informatie Knooppunt
RTC	Regionale Toetsings Commissie
RHC	Raad van Hoofdcommissarissen
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RIK	Regionaal Informatie Knooppunt
RIO	Regionale Informatie Organisatie
ROO	Regionaal Operationeel Overleg
RR	Regionale Recherche
RRD	Regionale Recherche Dienst
RRO	Regionaal Recherche Overleg
RSO	Regionaal Stuur Orgaan
RUIT	Regionaal Uitbuiting en Interventie Team
RKC	Raad van Korpschefs
SBG	Strategische Beleidsgroep
SFO	Strafrechtelijk Financieel Onderzoek
SHOP	Stichting Haagse Opvang prostitutie
SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)
SITRAP	Situatierapport
SJZP	Sociale Jeugd- en Zedenpolitie
Sv	Wetboek van Strafvordering
TCZ	Team Commerciële Zeden
TGO	Team Grootschalige Opsporing
TOM	Team Opsporing Mensenhandel
TVO	Team Vreemdelingen Opsporing
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VP	Vreemdelingenpolitie
VRİK	Vreemdelingen Informatie Knooppunt
vtsPN	Voorziening tot samenwerking Politie Nederland
WAV	Wet Arbeid Vreemdelingen
ZP	Zedenpolitie

1 Inleiding

In het najaar 2010 is gestart met de voorbereiding van de zesde Korpsmonitor Prostitutie & Mensenhandel. De Korpsmonitor P&M wordt tweejaarlijks uitgevoerd. De laatste Korpsmonitor P&M betrof het jaar 2008. In de voorliggende Korpsmonitor P&M 2010 zijn ten opzichte van de Korpsmonitor P&M 2008 twee veranderingen aangebracht. Ten eerste is gemonitord of en op welke wijze de korpsen de versterking van de aanpak van prostitutie en mensenhandel hebben gerealiseerd, zoals in het voorjaar 2010 is afgesproken in de regionale driehoeken. Ten tweede is er een uitbreiding van het aantal te monitoren korpsen. Toegevoegd zijn het korps Landelijke Politiediensten en de Koninklijke Marechaussee. Hoewel deze nieuwe korpsen nagenoeg geen taken hebben op het gebied van het toezicht op prostitutie en mensenhandel is voor deze uitbreiding gekozen gelet op het belangrijke aandeel dat beide korpsen hebben in de nationale opsporing van mensenhandel.

Waarom iedere twee jaar deze monitor? Met de Korpsmonitor wordt in beeld gebracht op welke wijze en in welke mate de korpsen in 2010 de prostitutie en de mensenhandel hebben aangepakt. Tevens wordt belicht op welke wijze en in welke mate de korpsen en de ketenpartners daarbij samenwerkten. Het belangrijkste doel van de Korpsmonitor P&M is om te komen tot versterking van de bestrijding van illegale prostitutie en van mensenhandel.

Om te komen tot een meer kwalitatieve, continue en vergelijkbare aanpak van mensenhandel heeft de Landelijke Expertgroep Mensenhandel (LEM) het '*Referentiekader Mensenhandel*'¹ opgesteld. Daarmee worden de kaders aangegeven voor de organisatie van de aanpak van mensenhandel bij de Nederlandse politie. In dit document staat een beschrijving van onder andere de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, de samenwerking met andere diensten en de wijze van informatie-uitwisseling.

Met het publiekelijk maken van de resultaten die de korpsen bij de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel boekten, worden niet alleen de goede prestaties van de korpsen gepresenteerd. Ook komen de aandachtsvelden of dimensies aan de orde waarop de korpsen nog onvoldoende presteren. Het is om die reden goed te benadrukken dat de Korpsmonitor P&M absoluut niet bedoeld is om korpsen of medewerkers in korpsen openlijk op het nog onvoldoende presteren af te rekenen. Vaak zijn er goede argumenten of verklaringen voor een terugval of het minder presteren. De beoordelingen moeten altijd in de regionale context en de netwerkomgeving worden gezien. Daarnaast wordt benadrukt dat de Korpsmonitor P&M geen rapport is met cijfers. De Korpsmonitor P&M is vooral bedoeld om vast te stellen op welke aandachtsvelden of dimensies de korpsen hun aanpak van prostitutie en mensenhandel nog moeten en/of kunnen verbeteren. Daarbij moet het streven zijn om op alle relevante onderwerpen te voldoen aan de uitgangspunten zoals geformuleerd in het '*Referentiekader Mensenhandel*'. Doordat ook in de Korpsmonitor wordt gemeld welke korpsen op de benoemde aandachtsvelden en dimensies goed presteren, is er voor de minder goed presterende korpsen de mogelijkheid te kiezen welk korps zij vragen om hen bij het verbeteren van de prestaties te helpen.

De vraag die ten slotte nog gesteld zou kunnen worden, is of de Korpsmonitor P&M daadwerkelijk bijdraagt aan de verbetering van de prestaties bij de aanpak van prostitutie en mensenhandel? Voor het antwoord wordt u eenvoudigheidshalve verwezen naar de uitkomst van de voorliggende Korpsmonitor P&M 2010.

¹ LEM, *Referentiekader mensenhandel*, LEM, Rotterdam, november 2008.

Leeswijzer

Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 de werkwijze Korpsmonitor P&M 2010 belicht. Aan de orde komen daarbij onder andere de aandachtsvelden, de daarbij behorende dimensies en de normering van deze dimensies. In hoofdstuk 3 worden de inzet en prestaties van de 27 korpsen in 2010 beschreven. Een overzicht van de score van de korpsen staat in hoofdstuk 4, waarin tevens de beschouwing van de resultaten van de korpsen en het oordeel van de politiekorpsen over de externe partners zijn opgenomen. Ten slotte vindt u in hoofdstuk 5 de beschrijving van recente landelijke ontwikkelingen en de conclusies en aanbevelingen.

2 De Korpsmonitor 2010

De portefeuillehouder mensenhandel bij de RHC heeft de voorzitter van de Landelijke Expertgroep Mensenhandel in het najaar 2010 de opdracht gegeven de Korpsmonitor P&M 2010 uit te voeren. Omdat deze Korpsmonitor qua onderzoeksonderwerpen vrijwel gelijk is aan de Korpsmonitor P&M 2008 kunnen de resultaten van beide Korpsmonitoren uitstekend met elkaar worden vergeleken en kunnen trends of ontwikkelingen worden vastgesteld. In dit hoofdstuk worden de werkwijze en de methode van de beoordeling van de resultaten toegelicht.

2.1 Werkwijze

Voor de beoordeling van de inzet en prestaties van de politiekorpsen bij de aanpak van prostitutie en mensenhandel in 2010 is de volgende methodiek toegepast:

- In oktober 2010 is aan alle korpsen een vragenlijst gezonden. De terugontvangen, ingevulde vragenlijsten zijn ter voorbereiding op de korpsgesprekken geanalyseerd en het door de korpsen aangeleverde cijfermateriaal is vergeleken met de gegevens uit andere bronnen, zoals de databestanden van het EMM, het CoMensha en het OM.
- In januari en februari 2011 zijn de korpsgesprekken met de regionale korpsexpert prostitutie & mensenhandel² gevoerd. Bij de meeste gesprekken was de portefeuillehouder prostitutie & mensenhandel aanwezig.
- Ook dit jaar is een aantal medewerkers die specifiek belast is met de aanpak van illegale prostitutie en/of mensenhandel, bevraagd. Dit is steekproefsgewijs gedaan. Deze interviews hadden vooral ten doel om te checken of de beleving van de korpsprestaties door de medewerkers overeenkwam met de beleving van de korpsexpert en de portefeuillehouder.
- In februari en maart 2011 zijn gesprekken gehouden met vertegenwoordigers van de ketenpartners: het Openbaar Ministerie (OM), het bestuur (de Vereniging van Nederlandse Gemeenten), het Coördinatiecentrum Mensenhandel (CoMensha), het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM), de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD), de Arbeidsinspectie (AI), de Belastingdienst (incl. FIOD-ECD) en de Politieacademie (PA).
- Van de korpsgesprekken en de gesprekken met de ketenpartners zijn verslagen opge maakt. Deze verslagen zijn steeds ter goedkeuring aan de geïnterviewden gezonden. De gecorrigeerde verslagen zijn als brondocument voor de Korpsmonitor P&M 2010 gebruikt.
- In maart 2011 is in twee sessies de weging Korpsmonitor P&M 2010 uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de korpsen ingevulde vragenlijsten, de beschikbare gegevensbronnen betreffende prostitutie en mensenhandel, de verslagen van de korpsgesprekken, de gegevens van de medewerkersgesprekken en de verslagen van de gesprekken met de ketenpartners. Voorts is gebruik gemaakt van de gegevens van de individuele gesprekken met de medewerkers, de overzichtslijsten van het EMM, de overzichtslijsten van CoMensha, de interviews met ketenpartners en van de door het OM per regio aangeleverde registraties.

² Zie Bijlage 1: Lijst van de korpsexpert of themaverantwoordelijke per korps.

- Bij de weging is door de weegploeg, die samengesteld was uit vertegenwoordigers van het monitorteam, gescoord op de verschillende vooraf benoemde aandachtsvelden en dimensies. Vervolgens heeft de weegploeg, op basis van de deelscores en aan de hand van vooraf vastgestelde criteria, de eindscore per korps vastgesteld.
- Er is vervolgens een waarderingstabel vastgesteld van de beoordeling van de korpsen over de samenwerking met de ketenpartners. Deze gegevens zijn gebruikt bij de gesprekken met de ketenpartners. De ketenpartners zijn daarbij gevraagd te reageren op deze beoordeling, waarbij ze ruim de gelegenheid voor het leveren van repliek kregen.
- De resultaten van de weging en de toelichting daarop zijn in de Korpsmonitor prostitutie & mensenhandel 2010 weergegeven in verschillende tabellen.

2.1.1 Vragenlijst

In september 2010 is de vragenlijst Korpsmonitor P&M 2008 aan de LEM-leden voorgelegd met de vraag welke vragen zouden moeten worden geschrapt en welke toevoegingen er eventueel gewenst zijn. De door de LEM-leden gewenste veranderingen zijn in de vragenlijst Korpsmonitor P&M 2010 aangebracht. Onder andere is de vraag toegevoegd in welke mate de korpsen uitvoering hebben gegeven aan de afspraken die in 2010 door de regionale driehoeken over de versterking van de aanpak van mensenhandel zijn gemaakt. De vragenlijst is in november 2010 aan de korpsen gezonden. Nagenoeg alle vragenlijsten zijn door de korps-experts prostitutie & mensenhandel ingevuld en voorafgaande aan de korpsgesprekken geretourneerd. De korpsexperts hebben bij het invullen van deze vragenlijst zo nodig gebruik gemaakt van collega's. In deze ingevulde vragenlijsten worden per korps de korpsresultaten over 2010 weergegeven. De vragenlijst bevat de volgende hoofdstukken:

- Referentiekader Mensenhandel;
- Organisatie (korpsexpert, gedragscode);
- Toezicht op vergunde en niet-vergunde prostitutiesector en op overige uitbuiting
- Informatie (IGP);
- Opsporing (kwalitatieve en kwantitatieve gegevens mensenhandel en overige uitbuiting en het toepassen van financieel onderzoek);
- Ketensamenwerking (bestuur, CoMensha, EMM en overige diensten)
- Prognose 2011-2012

Het Referentiekader mensenhandel is begin 2009 aan alle korpsen is toegezonden. Bij de Korpsmonitor P&M 2008 zijn de referenties voor het eerst als een 0-meting gemonitord. Bij de vorige Korpsmonitor P&M meldden de meeste korpsen dat zij in 2009 alle referenties hebben ingevoerd; de overige korpsen meldden dit in 2010 te hebben gerealiseerd. Bij de meting voor de Korpsmonitor P&M 2010 is het uitgangspunt dat alle relevante onderwerpen van het Referentiekader Mensenhandel zijn ingevoerd of worden toegepast.

In de vragenlijst wordt korpsen gevraagd kwantitatieve gegevens aan te leveren. Doordat een aantal korpsen de vragenlijsten al in 2010 had geretourneerd, blijkt in 2011, dat sommige korpsen niet alle gegevens voor 2010 hebben aangeleverd. In februari 2011 is om die reden aan de korpsexperts gevraagd de verstrekte kwantitatieve gegevens te controleren op juistheid en volledigheid. De te controleren gegevens zijn in overzichtelijke tabellen aan de korpsexperts ter controle aangeboden. Nagenoeg alle korpsen hebben deze gegevens aangevuld of geactualiseerd. Van één korps werd geen reactie ontvangen.

2.1.2 Korpsgesprek

De korpsgesprekken vonden plaats in januari en februari 2011. Voor het houden van deze gesprekken werden twee monitorteams samengesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de LEM en de vtsPN.³ Deze teams waren wisselend van samenstelling en werden in alle gevallen ondersteund door een notulist. De gesprekken werden gehouden op locatie bij de korpsen. Gesprekspartners waren de regionale korpsexpert mensenhandel en in bijna alle gevallen een vertegenwoordiger van de korpsleiding, doorgaans de regionale portefeuillehouder mensenhandel. Het stond de korpsexpert vrij om desgewenst medewerkers, belast met toezicht op en/of opsporing van prostitutie & mensenhandel, aan het gesprek te laten deelnemen. Het doel van het korpsgesprek was een toelichting op de antwoorden te krijgen, zoals vermeld op de geretourneerde vragenlijst. Ook werden de gesprekken gebruikt om zo de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens van de vragenlijst te checken op juistheid en volledigheid. Bij alle gesprekken werd aanvullende informatie verkregen. De algemene indruk is dat deze gesprekken de auditors een goed beeld gaven van de inzet en prestaties en de ketensamenwerking van politiekorpsen en de KMar bij het bestrijden van illegale prostitutie & mensenhandel.

2.1.3 Medewerkersonderzoek

Na het afronden van alle korpsgesprekken zijn er onaangekondigde gesprekken gevoerd met één of meerdere medewerkers van PCT's, de teamleden belast met toezicht op en/of opsporing van prostitutie & mensenhandel. Doel van deze gesprekken was om een nog completer beeld te krijgen van inzet en professionaliteit van de teams en het verifiëren van de informatie die tijdens de korpsgesprekken was verstrekt. In het bijzonder werd gecheckt of de informatie die de vragenlijst en korpsgesprekken hadden opgeleverd, bij de medewerkers bekend was.

2.1.4 Gespreksverslag

Alle korpsgesprekken zijn digitaal opgenomen en daarvan is door de notulist een gespreksverslag opgesteld. Het concept van deze gespreksverslagen is door de notulist, na een eerste check van een van de auditors, ter verificatie naar de regionale korpsexpert gezonden. Na goedkeuring door of na verwerking van de reactie van de korpsexpert is het gespreksverslag voor definitief aangenomen en gebruikt bij de weging en rapportage.

2.1.5 Ketenpartners

Net als in de voorgaande jaren zijn er ook gesprekken gevoerd met de belangrijkste ketenpartners.⁴ In het korpsgesprek is met de vertegenwoordigers van de korpsen gesproken over de samenwerking met de ketenpartners. Zowel de positieve als de negatieve punten zijn met vertegenwoordigers van de ketenpartners besproken. Daarbij is deze vertegenwoordigers gevraagd om een reactie, volgens het principe van hoor en wederhoor. Het EMM is hierbij gevraagd om een overzicht te geven van de contacten en informatie-uitwisselingen die in 2010 hebben plaatsgevonden tussen informatierechercheurs van het EMM en de korpsen. Het EMM is vervolgens ook gemonitord als onderdeel van het KLPD in het korpsgesprek met

³ Het monitorteam bestond uit; Harold van Gelder (LEM- Amsterdam-Amstelland), Henk Werson (LEM - KLPD, Henk Gerritsen (LEM - Twente), Yet van Mastrigt (LEM - Hollands-Midden), Fred den Hertog (LEM - vtsPN), Caroline Loeber (notulist - KLPD) en Melanie Vervest (notulist - stagiair KLPD).

⁴ Er heeft geen gesprek plaatsgevonden met de hoofden van de bovenregionale researcheteams (BR-teams), omdat geen van de teams in 2010 specifiek was aangewezen voor het uitvoeren van opsporingsonderzoeken op het gebied van mensenhandel.

vertegenwoordigers van het KLPD. Ook de gesprekken met de ketenpartners zijn digitaal opgenomen. Daarvan is door de notulist een gespreksverslag opgesteld en het concept van dit verslag is ter verificatie naar de ketenpartner gezonden. Na goedkeuring door of na verwerking van de reactie is het gespreksverslag voor definitief aangenomen en gebruikt bij de weging en rapportage.

2.1.6 Overige bronnen

Bij de interpretatie van de gegevens van de vragenlijsten en de korpsgesprekken werd ook gekeken naar de voornemens die door de korpsvertegenwoordigers zijn gepresenteerd bij de Korpsmonitor 2008. Voorts is gebruik gemaakt van analyses en van gegevens uit de registratiebestanden van CoMensha, het landelijk parket van het OM en van het EMM. Ook is gebruik gemaakt van gegevens uit de Achtste rapportage van de nationaal rapporteur mensenhandel.⁵ Voor zover mogelijk werden gegevens uit de verschillende databestanden, analyses en rapportages met elkaar vergeleken en zijn discrepanties in deze Korpsmonitor aangegeven

2.1.7 Beoordeling

Ten behoeve van de beoordeling van de verzamelde gegevens is een weegploeg samengesteld. Deze weegploeg bestond uit leden van de monitorteams. Met deze invulling kon tijdens de weging zo nodig om opheldering gevraagd worden van eventuele onduidelijkheden in het verslag of de vragenlijst. In ieder geval was bij elke weging één vertegenwoordiger van de monitorteams aanwezig die betrokken was bij het korpsgesprek van het te wegen korps. Op basis van alle beschikbare bronnen (vragenlijsten, korpsgesprekken, gespreksverslagen, overzichten van het EMM, en andere) is tot een score gekomen op de vier aandachtsvelden: Organisatie, Toezicht, Informatie en Opsporing. De criteria die daarbij zijn gehanteerd, worden toegelicht in 2.2. Het totaal van de scores van de onder de vier aandachtsvelden opgenomen dimensies bepaalde uiteindelijk de eindscore van het korps.

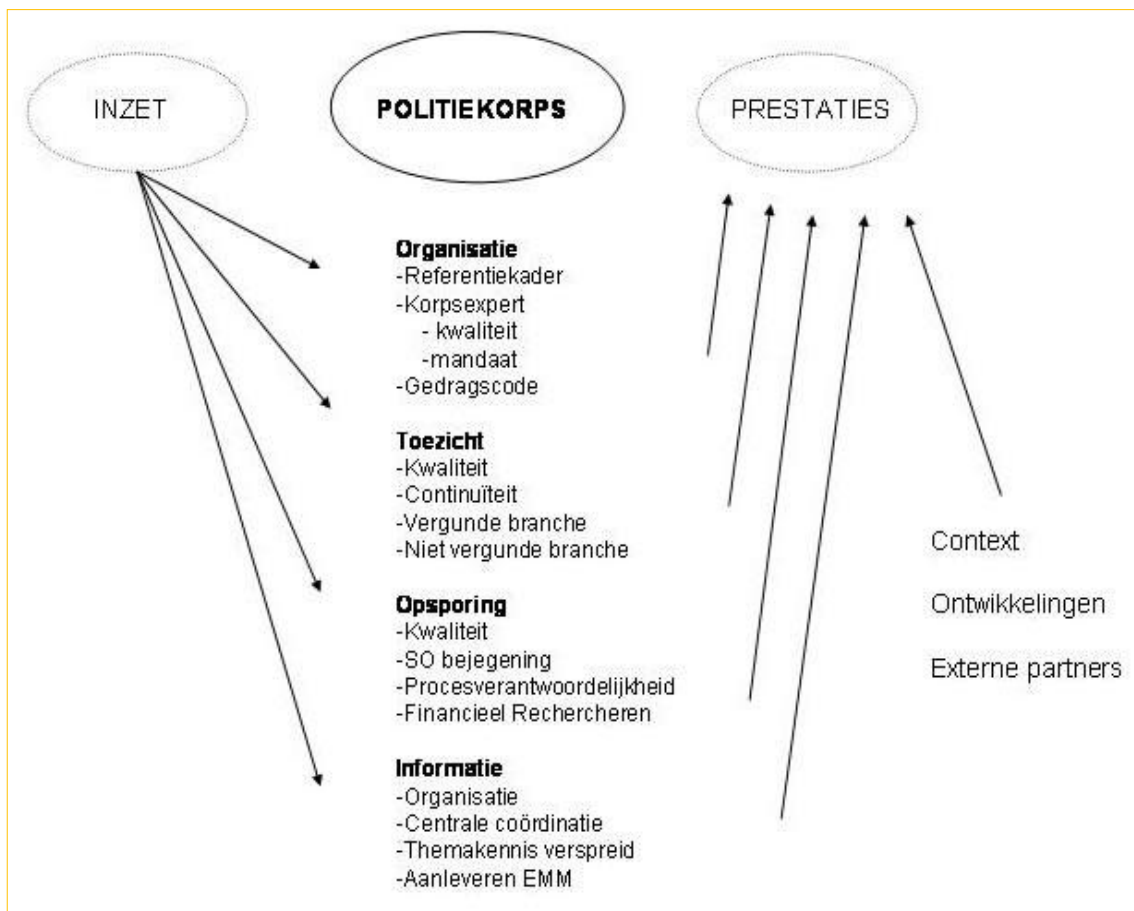
2.1.8 Notie

De Nederlandse politie meet met de Korpsmonitor haar eigen inzet en prestaties bij de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel. Zij beoogt daarmee transparantie en beweert dat zij zich daarmee kwetsbaar opstelt. Indien de leden van de weegploeg kritische opmerkingen plaatsen, is dit geenszins bedoeld om afbreuk te doen aan de vaak zeer enthousiaste en soms zeer gedreven inzet van de medewerkers bij de korpsen, die zich dagelijks bezighouden met deze complexe en vaak zeer ingrijpende problematiek. Op basis van de voorliggende Korpsmonitor moet niet direct worden geconcludeerd dat het politieapparaat bij de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel onvoldoende functioneert. Het is juist een bewijs dat de politie haar ogen niet sluit voor het feit dat er nog steeds op dit terrein verbetering mogelijk is. Al eerder pleitte de portefeuillehouder mensenhandel bij de Raad van Korpschefs voor uitbreiding van de reikwijdte van de Korpsmonitor P&M en voor een soortgelijke transparantie bij de ketenpartners. Zijn verwachting is dat met deze brede scope beter zichtbaar wordt waar de ketensamenwerking kan leiden tot verbetering van de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel.

⁵ NRM (2010). *Mensenhandel – 10 jaar Nationaal Rapporteur Mensenhandel in Nederland – Achtste rapportage van de nationaal rapporteur mensenhandel*, Den Haag, NRM.

2.2 Aandachtsvelden en dimensies

De inzet en prestaties van de korpsen op het gebied van prostitutie & mensenhandel zijn vertaald naar de aandachtsvelden: Organisatie, Toezicht, Opsporing en Informatie. Bij de laatste Korpsmonitor P&M bleek vooral het laatste aandachtsveld onder druk te staan mede door de invoering van BVH en BVO. De informatiehuishouding van politie Nederland was en is nog volop in beweging. Een goede informatiehuishouding is essentieel om te komen tot een effectievere en efficiëntere opsporing. Net als in de voorgaande Korpsmonitors P&M wordt aan informatie een dominantere rol binnen het opsporingsproces van de Nederlandse politie toegekend. De gewenste kwaliteitsverbetering betreft niet alleen het opsporingsproces, maar heeft integraal betrekking op alle primaire processen van de politie. Het uitgangspunt dat de politie hierbij hanteert, is Informatie Gestuurde Politie (IGP). De gedachte achter IGP is dat sturing van de handhaving (toezicht en opsporing) zo veel mogelijk geschiedt op basis van gewogen en veredelde informatie. Door een goede informatiepositie kan eerder en beter inzicht in de misstanden bij prostitutie en mensenhandel worden verkregen. Het toezicht en de opsporing kunnen daarmee gericht en efficiënter worden ingezet daar waar de misstanden of impact van seksuele en economische uitbuiting het grootst zijn. De versterking van de samenwerking binnen het domein Nederlandse politie bij de opsporing van bijv. mensenhandel vereist absoluut een versterking van de intelligence-functie bij de politie en beter nog binnen de hele keten.

Evenals in 2008 is in de Korpsmonitor 2010 de nadruk gelegd op de integrale informatiehuishouding van de korpsen.

2.2.1 Dimensies

De hoofdaandachtvelden Organisatie, Toezicht, Informatie-uitwisseling en Opsporing zijn onderverdeeld in een aantal dimensies:

- Organisatie**
- 1) referentiekader PM
 - 2) korpsexpert kwaliteit
 - 3) korpsexpert mandaat
 - 4) gedragscode
- Toezicht**
- 1) kwaliteit
 - 2) continuïteit
 - 3) vergunde branche
 - 4) niet-vergunde branche
- Informatie**
- 1) informatieorganisatie (IGP)
 - 2) centrale informatiecoördinatie
 - 3) themakennis verspreid
 - 4) aanleveren EMM
- Opsporing**
- 1) kwaliteit
 - 2) slachtofferbejegening
 - 3) procesverantwoordelijkheid
 - 4) weging
 - 5) financieel rechercheren

Op basis van de bovenstaande aandachtvelden en dimensies zijn de inzet en de prestaties van de politiekorpsen en de KMar op het thema prostitutie & mensenhandel gemonitord en beoordeeld. Deze korpsen zijn echter niet alleen verantwoordelijk voor het bereiken van de beoogde resultaten op genoemde terreinen. Zij zijn daarbij tevens afhankelijk van de context, van de ontwikkelingen in bijvoorbeeld wet- en regelgeving en van de bijdrage van meerdere externe partners. Er zijn in 2010 bij meerdere korpsen één of meer dimensies als onvoldoende beoordeeld, waar in feite sprake was van onvoldoende inzet van externe partners, waardoor een korps niet beter kon handelen dan werd vastgesteld.

In paragraaf 2.3 wordt uiteengezet welke definitie en norm per dimensie zijn gehanteerd om te komen tot een beoordeling van de inzet en prestaties van de korpsen.

2.2.2 Oordeel korpsen over externe partners

In de vragenlijst, tijdens het korpsgesprek en in de verslaglegging is veel aandacht besteed aan de externe partners (zie ook bovenstaande figuur). Onderscheiden worden de externe partners van wie de politie voor het bereiken van de gewenste resultaten in belangrijke mate afhankelijk is: de gemeenten, het OM en het EMM, en de externe partners die meer complementair of ondersteunend zijn voor de activiteiten van de politie: CoMensha, de Belastingdienst, de Arbeidsinspectie, de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst en de Koninklijke Marechaussee. Daarnaast is in deze Korpsmonitor opnieuw aandacht geschonken aan de bijdrage die de Politieacademie aan de korpsen leverde en kan leveren, bij de aanpak van de illegale prostitutie en de mensenhandel.

2.3 Normering dimensies

Bij de beoordeling van de inzet en prestaties van de korpsen is per dimensie naar meerdere onderdelen gekeken. Hieronder zijn per dimensie de inhoud en norm beschreven.

2.3.1 Aandachtveld Organisatie

De (normen voor de) dimensies binnen het aandachtsveld Organisatie zijn als volgt gedefinieerd:

Referentiekader

In het Referentiekader mensenhandel staan 16 referenties vermeld. Met dit Referentiekader wordt beoogd een stevige basis te leggen voor de versterking van de aanpak van mensenhandel en illegale prostitutie. Dit met het doel om als Nederlandse politie een nog stevigere vuist te maken tegen deze vorm van criminaliteit. Het Referentiekader gaat uit van een meer kwalitatieve, continue en vergelijkbare aanpak van mensenhandel. Dit kader omvat de organisatie van de aanpak van mensenhandel bij de Nederlandse politie, zoals beschrijving van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, de samenwerking met andere diensten, de informatie-uitwisseling en de tweejaarlijkse Korpsmonitor mensenhandel. In 2008 is gemonitord in welke mate de referenties bij de korpsleiding en geïnterviewden bekend waren en wat daarmee was gedaan. Dit betrof de nulmeting. Nu is gemonitord in welke mate en vorm het referentiekader wordt toegepast binnen de politiekorpsen en de KMar. Het uitgangspunt is dat alle voor de korpsen relevante referenties in 2010 dienen te zijn ingevoerd en te worden gevolgd.

Korpsexpert (kwaliteit)

De kwaliteit van de korpsexpert omvat onder andere de mate waarin deze affiniteit heeft met het onderwerp prostitutie & mensenhandel en op welke wijze deze investeert in de landelijke en regionale aanpak van de mensenhandel. Voorts is ingezoomd op de resultaten die de afgelopen jaren (mede) door inzet van de korpsexpert zijn behaald.

Korpsexpert (mandaat)

Noodzakelijk is dat de korpsexpert een duidelijke korpsoopdracht met taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden heeft. Dit kan onder andere blijken uit het aan de korpsexpert verleende mandaat. Met dit mandaat moet de korpsexpert in externe overleggen namens het korps voldoende kunnen deelnemen aan de besluitname. Voorts moet de korpsexpert kunnen beschikken over goede organisatorische mogelijkheden om een adequate aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel door medewerkers van het korps, al dan niet in samenwerking met externe ketenpartners, te realiseren. Daarbij is ook onderzocht op welke wijze en in welke mate de functie van de Korpsexpert in het korps is geborgd.

Gedragscode

Toezichthouders en opsporingsambtenaren komen bij hun werkzaamheden binnen de prostitutiebranche in een omgeving waarin hun integriteit voortdurend op de proef wordt gesteld. Er is daarom een landelijke gedragscode vastgesteld. Onderzocht is op welke wijze en in welke mate deze gedragscode bij de medewerkers bekend is gemaakt. Ook is onderzocht of dit eenmalig is of dat er voortdurend aandacht bestaat voor de gedragscode. Ten slotte is onderzocht op welke wijze er toezicht op het naleven van de gedragscode wordt gehouden en in welke mate er zo nodig correcties plaatsvinden.

2.3.2 Aandachtveld Toezicht

De (normen voor de) dimensies binnen het aandachtsveld Toezicht zijn als volgt gedefinieerd:

Kwaliteit

Toezichthouders dienen, conform de Aanwijzing Mensenhandel, PCM-gecertificeerd te zijn (CPC of opleiding prostitutie & mensenhandel). Bij de beoordeling van de korpsen is een

positieve beoordeling alleen mogelijk als bij elke controle minimaal één PCM-gecertificeerde medewerker aanwezig is. In korpsen waar PCM-gecertificeerde medewerkers, om welke reden dan ook, niet (meer) beschikbaar zijn voor toezicht, moet duidelijk blijken dat binnen het korps de verantwoordelijken zich hebben ingezet voor de certificering van de medewerkers van het team. Voorts geldt dat het zwaartepunt van de controles moet liggen op het detecteren van illegale prostitutie en slachtofferschap mensenhandel (minderjarigheid en onvrijwillige prostitutie).

Continuïteit

Het College van Procureurs-generaal geeft de bestrijding van mensenhandel hoge prioriteit. Daarbij heeft het College aangegeven dat de uitoefening van het toezicht gewaarborgd moet zijn. Om die reden is gekeken naar de wijze waarop de toezichtstaak in de politiekorpsen is geborgd. Voorwaarden voor continuïteit zijn: borging in de formatie en planning- en control-cyclus en de inzet van capaciteit bij de toezichtstaak mag niet afhankelijk zijn van capaciteitsproblemen binnen het team of korps. Verder moet er op korpsniveau een goed overzicht zijn over de omvang, de aard en de uitkomsten van de controles.

Vergunde branche

Een eerste vereiste voor de vergunde branche is dat deze nu volledig onder controle is. Dit impliceert dat de controledruk zodanig is dat er niet meer stelselmatig ernstige misstanden worden aangetroffen in de vergunde seksbedrijven. Landelijk is afgesproken dat er gemiddeld zes controles per jaar per seksbedrijf moeten plaatsvinden. Hoewel dit criterium nu opnieuw is gehanteerd, wordt opgemerkt dat bij een voldoende onderbouwde, gedifferentieerde aanpak, op basis van in de afgelopen periode bij deze inrichtingen aangetroffen misstanden en/of andere informatie, een minder aantal controles niet direct als onvoldoende is aangemerkt. Een minimaal aantal controles per inrichting blijft de voorkeur houden.

Niet-vergunde (illegale) branche

Door de legalisering van de prostitutie en de toename van het toezicht op de vergunde seksbedrijven is een verschuiving opgetreden naar de illegale bedrijfsuitoefening. Sinds 2006 is afgesproken structureel de aandacht te richten op deze niet-vergunde branche. Beoordeeld is in welke mate - structureel en proactief - initiatieven zijn genomen tot het zoeken en vinden van de niet-vergunde prostitutieactiviteiten en op welke wijze daartegen is opgetreden.

2.3.3 Aandachtveld Informatie

De normen voor de dimensies binnen het aandachtsveld IGP zijn als volgt gedefinieerd:

Informatie organisatie

Uitgangspunt is dat in 2010 elk korps over een goede informatie-infrastructuur beschikt, waarin alle gedetecteerde signalen van mensenhandel worden vastgelegd. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de informatieregistratie geschiedt op één centraal punt om daarmee te komen tot een centrale informatiecoördinatie voor de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel. Hierbij is de focus vooral gericht op de logische structuur van de informatie-organisatie en dus niet alleen op de technische structuur.

Centrale informatiecoördinatie

In elk korps dient op één centraal punt daadwerkelijk informatiecoördinatie op het thema prostitutie & mensenhandel plaats te vinden. Onder informatiecoördinatie wordt hier verstaan: het verzamelen, analyseren, veredelen en stapelen van informatie. Belangrijk hierbij is dat er voldoende specifieke expertise (analisten en informatiecoördinatoren) wordt ingezet die noodzakelijk is voor het goed kunnen uitvoeren van deze taak.

Themakennis verspreid

Korpsen dienen structureel aandacht te besteden aan de kennisoverdracht en de bewustwording van de kenmerken en verschijningsvormen van mensenhandel en het slachtofferschap. Primair moet de kennisverspreiding gericht zijn op alle korpsmedewerkers die dat aangaat.

Leveringsverplichting aan het EMM

Politiekorpsen dienen, conform de landelijke afspraken die hierover gemaakt zijn in de LEM, structureel informatie met betrekking tot mensenhandel te verstrekken aan het EMM. Structurele aanlevering wil zeggen: minimaal één keer per maand. Gewenst is een situatie waarin dagelijks gegevens aan het EMM beschikbaar worden gesteld. Een levering minder dan zes keer per jaar of niet voldoende verspreid over het jaar wordt in alle gevallen als onvoldoende aangemerkt.

2.3.4 Aandachtveld Opsporing

De normen voor de dimensies binnen het aandachtsveld opsporing zijn als volgt gedefinieerd:

Kwaliteit

Ten behoeve van het opsporen van het delict mensenhandel moet in alle korpsen voldoende opsporingscapaciteit beschikbaar zijn. Voldoende betekent dat in ieder geval in het korps meer dan één onderzoek gelijktijdig kan worden gedraaid. Daarnaast pleit de Aanwijzing Mensenhandel voor een multidisciplinaire samenstelling van het opsporingsteam. Multidisciplinair betekent een gelijktijdig inzet of beschikbaarheid van capaciteit vanuit de vreemdelingenpolitie, de zedenpolitie en teams die belast zijn met de aanpak van zware criminaliteit bij onderzoeken naar mensenhandel. Voorts is onderzocht of en in welke mate de criminele inlichtingen eenheid (CIE) bij de bestrijding van mensenhandel is ingezet.

Slachtofferbejegening

De medewerkers die zich bezighouden met de bejegening van slachtoffers en belast zijn met de intake en het verhoor, behoren PCM-gekwalificeerd te zijn. Buitenlandse slachtoffers die illegaal in Nederland verblijven of die geen gebruik kunnen maken van bepaalde sociale voorzieningen, dienen altijd in de gelegenheid te worden gesteld om gebruik te maken van de B9-regeling. Voorafgaand aan de aangifte moet er, volgens de Aanwijzing Mensenhandel, in alle gevallen een informatief gesprek plaatsvinden tussen de opsporingsambtenaar en het slachtoffer.

Procesverantwoordelijkheid

Zicht en sturing op korpsniveau zijn noodzakelijk ten behoeve van (de bewaking van) de strafrechtelijke follow-up van onderzoeken naar mensenhandel, ongeacht het niveau waarop dergelijke onderzoeken in korpsen worden uitgevoerd.

Weging

Continu worden binnen de politiekorpsen afwegingen gemaakt als het gaat om het toedelen van de schaarse opsporingscapaciteit. Ten aanzien van het delict mensenhandel is gekeken in hoeverre het korpsbeleid en de korpspraktijk zijn afgestemd op de landelijke prioritering bij de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden. Ook in 2010 is landelijk - politiek en justitieel - aan de bestrijding van mensenhandel hoge prioriteit gegeven.

Financieel onderzoeken

Misdaad mag niet lonen. Een belangrijk criterium bij de opsporingsonderzoeken mensenhandel is dat er minimaal een financiële paragraaf diende te zijn toegevoegd aan het dossier. Er behoorde geen onderscheid te worden gemaakt naar aard en omvang van het desbetreffende

opsporingsonderzoek. Wanneer er ontneming heeft plaatsgevonden, behoort een korps de resultaten daarvan te kunnen reproduceren.

2.4 Score en weging dimensies

Per dimensie is aan de korpsen een score toegekend. Ook hebben de korpsen een score toegekend aan de samenwerking met de externe partners. De score wordt in dit rapport tot uitdrukking gebracht aan de hand van drie kleuren: rood, geel, groen. Verder is er ook een blanco score mogelijk. Hieronder staat aangeduid welk oordeel de kleuren inhouden.

	Geen oordeel (vanwege het ontbreken van ervaringsgegevens)
	Onvoldoende
	Aandacht
	Conform norm

2.4.1 Weging

Om op basis van de beoordeling van de dimensies tot de eindscore per korps te kunnen komen, zijn vooraf vastgestelde criteria voor weging vastgesteld. Daarmee is aan een aantal dimensies een groter gewicht toegekend in vergelijking met andere - vaak minder zwaarwegende - dimensies. De dimensies waaraan een groter gewicht is toegekend, zijn met de motivatie hieronder beschreven.

Aandachtveld Organisatie

Referentiekader mensenhandel: Begin 2009 is gestart met het invoeren van het referentiekader mensenhandel. Bij het monitoren van de korpsen in 2009 is door alle korpsen aangegeven dat zij het referentiekader in 2009, in ieder geval in 2010 volledig hebben ingevoerd. Dit zou moeten betekenen dat bij de monitoring van de korpsen over 2010 alle op de korpsen van toepassing zijnde referenties worden gevolgd. Indien bij de monitoring blijkt dat minder dan 70% van de uitgangspunten binnen het korps is geborgd, is de score rood. In geval van meer dan 70% maar minder dan 90% is geborgd, is de score geel en bij meer dan 90% is de score groen.⁶ Een groene score is een absolute voorwaarde voor een groene eindscore.

Korpsexpert (kwaliteit): De mate waarin de korpsexpert bekend is met de problematiek van prostitutie & mensenhandel en deze kennis en kunde gebruikt bij de (organisatie van) de aanpak daarvan. Een groene score op deze dimensie is een absolute voorwaarde voor een groene score op de dimensie Referentiekader.

Korpsexpert (mandaat): De mate waarin de korpsexpert beschikt over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van de (organisatie van) de aanpak van prostitutie & mensenhandel. Een groene score op deze dimensie is een absolute voorwaarde voor een groene score op de dimensie Referentiekader.

Gedragscode: Zorg voor integriteit bij de uitvoering van het toezicht en de opsporing van mensenhandel en illegale prostitutie is een uiterst belangrijk aandachtspunt. Wanneer en op welke wijze wordt de gedragscode aan de medewerkers bekend gemaakt en op welke wijze wordt deze code structureel onder de aandacht van deze medewerkers gebracht. Indien bij deze score rood wordt gescoord, is er geen groene eindscore meer mogelijk.

⁶ Het monitorteam beseft dat het hanteren van deze moeilijk meetbare weegcriteria uiterst discutabel is. De weging is slechts gebaseerd op het korpsgesprek en de gegevens die via de vragenlijst zijn aangeleverd.

Aandachtveld toezicht

Dimensie Kwaliteit: Indien hier geel gescoord wordt, kan de eindscore van het politiekorps nog steeds groen zijn. Indien hier rood gescoord wordt, is een groene eindscore niet mogelijk.

Dimensie Vergunde branche: Een groene score op deze dimensie is een absolute voorwaarde voor een groene eindscore. Indien de score geel is, leidt dit onverkort tot de eindscore geel. Indien de score rood is, leidt dit tot de eindscore geel of in combinatie met de geelscore op de andere dimensies tot een roodscore.

Aandachtveld informatie

Dimensie Aanleveren EMM: Indien op deze dimensie rood wordt gescoord, is in geen geval een groene eindscore meer mogelijk; het betreft hier immers een duidelijk met de korpsen afgesproken leveringsverplichting aan het EMM.

Aandachtveld opsporing

Dimensie Slachtofferbejegening: Deze dimensie dient groen te zijn om als eindscore groen te krijgen.

Dimensie Weging: De mensenhandel kent al enkele jaren landelijk een hoge prioritering. De score groen op deze dimensie is een voorwaarde voor een groene eindscore.

2.4.2 Monitorteam

De beoordeling van de inzet en de prestaties van de politiekorpsen is uitgevoerd door een monitorteam, wisselend bestaande uit: Henk Gerritsen, Henk Werson, Harold van Gelder en Yet van Mastrigt (allen namens de LEM) en Fred den Hertog (vtsPN). Bij nagenoeg alle korpsgesprekken en gesprekken met de externe partners is een notulist aanwezig, te weten of Caroline Loeber (KLPD) of Melanie Vervest (onderzoekster Universiteit Utrecht).

De weging is vervolgens uitgevoerd door: Henk Werson, Henk Gerritsen, Harold van Gelder en Fred den Hertog. Caroline Loeber of Melanie Vervest nemen ieder deel aan één van de twee wegingssessies. Op basis van deze totale weging is de eindscore per korps tot stand gekomen.

3 Beoordeling korpsen 2010

In de paragrafen 3.1 tot en met 3.25 wordt per politiekorps een toelichting gegeven op de score. Elke paragraaf van de weergave van de korpsresultaten bestaat uit de volgende onderdelen:

- Titel (naam korps met eindscore)
- Toelichting op Organisatie
- Toelichting op Toezicht
- Toelichting op Informatie-uitwisseling
- Toelichting op Opsporing
- Oordeel over de externe partners met kleurenbalk
- Prognose voor 2011-2012

Indien door een korps geen oordeel (kleur wit in kleurenbalk) over de samenwerking met een bepaalde ketenpartner is gegeven, dan betekent dit dat er binnen het korps onvoldoende ervaringsgegevens waren om tot een gewogen oordeel te komen.

Voor de beoordeling van de korpsen ten aanzien van het EMM is gekeken naar het oordeel over de invulling van de ambities die voor 2010 door vertegenwoordigers van het managementteam van het EMM zijn uitgesproken of gepresenteerd. De beoordeling omvat het oordeel van de geïnterviewde korpsvertegenwoordigers over het EMM:

- Op welke wijze en in welke mate is voldaan aan de door het EMM geambieerde/geuite verwachtingen? Dit betreft onder andere de expertiserol, de nationale informatiecoördinatie en het gevraagd en ongevraagd leveren van onderzoeksvorstellen (preweegdocumenten, CSV's of projectvoorstellen).
- In welke mate (kwaliteit en kwantiteit) is informatie aan de korpsen teruggegeven na het aanleveren van signalen of informatie vanuit de korpsen?

Daarnaast zijn de korpsen beoordeeld op het nakomen van de aan hen opgelegde verplichting informatie aan het EMM te verstrekken (dimensie *aanleveren EMM*, behorende bij het aandachtsveld IGP). Deze score is onderdeel van het overzicht in paragraaf 3.26.

Ten slotte: elk korps hanteert een eigen benaming van en geeft een eigen invulling aan de controleteams en de opsporingsteams betreffende prostitutie & mensenhandel. In de uitwerking hebben we daar zoveel mogelijk rekening mee gehouden door de termen van de korpsen zelf te hanteren. De beoordeling is echter toegespitst op de daadwerkelijke uitvoering van de toezicht- en opsporingstaak en niet op het al dan niet aanwezig zijn van afdelingen, teams of anderszins. De Korpsmonitor kijkt primair naar inzet en prestaties. De inrichting van de organisatie - vooral de borging daarvan - is onderdeel van het aandachtsveld Organisatie.

3.1 Groningen

3.1.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Voldaan wordt aan alle gestelde normeringen. Het referentiekader wordt volledig gevolgd. De korpsexpert heeft voldoende mogelijkheden om de kwaliteit van de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel te ontwikkelen en te borgen. Hij beschikt over voldoende mandaat. De gedragscode wordt streng nageleefd.

3.1.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Er is wat betreft dit aandachtsveld sprake van kwaliteit, continuïteit en toezicht op de vergunde branche conform de norm. Kwam in 2008 de continuïteit nog door diverse factoren in gevaar, deze is in 2010 voldoende geborgd door een jaarplanning. In de gemeente Groningen is het toezicht uitgevoerd door de toezichthouders van de gemeente. In de overige gemeenten neemt het RUIT dit toezicht voor zijn rekening. De niet-vergunde branche is nog onvoldoende onder controle. Er is nog niet voldoende zicht op deze branche en er is slechts sprake van een incidentgerichte aanpak. Gesignaleerd wordt een verschuiving van het aanbod van prostitutie van de lokale kranten naar het internet. Samen met de gemeente(n) en andere partners probeert het PCT een stevigere informatiepositie te krijgen om daarmee de niet-vergunde branche structureler te kunnen aanpakken.

3.1.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Voldaan wordt aan de gestelde normen. De centrale informatiecoördinatie is belegd bij het RUIT, dat nauw samenwerkt met het RIK. Alle informatie wordt structureel uitgewisseld met het EMM.

3.1.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

De kwaliteit van de opsporing blijkt goed geborgd. Er is veel geïnvesteerd om te komen tot een betere kwaliteit van opsporingsproducten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het OM. Een door het korps gesignaleerd probleem betreft het aanmeldcentrum in de regio. Veel bewoners van dit aanmeldcentrum melden zich aan als slachtoffer van mensenhandel. De

behandeling van deze meldingen vereist veel capaciteit en legt een extreme druk op het RUIT. Vaak komen deze slachtoffers uit andere regio's, zodat men over gebrekkige informatie over deze slachtoffers beschikt, wat een extra complicerende factor is.

De CIE wordt nog niet structureel ingezet voor mensenhandelonderzoeken. De CIE investeert wel in de informatie-inwinning, maar operationeel gezien levert dat nog weinig op. De CIE onderzoekt of daarin verbetering mogelijk is. Het Korps Groningen onderzoekt hoe de CIE een prominentere rol kan spelen bij de aanpak van mensenhandel.

3.1.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Groningen is: **CONFORM NORM**.

3.1.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	STOD	KMar	PA
2008											
2010											

De samenwerking met de externe partners wordt over het algemeen als goed beoordeeld. Groningen vindt dat het van het EMM weinig producten ontvangt. Het korps verwacht frequenter hits en/of pre-weegdocumenten van het EMM te ontvangen. Producten die het van het EMM terug kreeg, bestonden vooral uit informatie die het korps zelf eerder aan het EMM had verstrekt. Ook is er enige kritiek op de bereikbaarheid van CoMensha. Bij CoMensha is er te veel een 9 tot 5 mentaliteit. Ook is er kritiek op het feit dat CoMensha niet bemiddelt bij de opvang in geval van bijvoorbeeld verslavingsproblematiek. Ook signaleert men dat als slachtoffers weglopen uit de opvanglocatie, de politie daarvan geen bericht ontvangt. Over de politieacademie wordt opgemerkt dat het korps opleidingen heeft aangevraagd en deze heeft toegewezen gekregen. Het vindt dat de bevestiging van de toewijzing erg laat wordt verzonden. Zo zijn er opleidingen aangevraagd in maart en wordt er in november het bericht ontvangen dat de opleiding in januari kan worden gevolgd. Hierdoor komt het korps organisatorisch in de problemen. Ook wordt opgemerkt dat de politieacademie nog niet heeft gereageerd op de wens om opfrisdagen te organiseren.

3.1.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Opgemerkt wordt dat het gewenst is dit onderwerp op de agenda van deze driehoek te houden.

3.1.8 Prognose 2011-2012

- Geborgde kwaliteit behouden.
- Meer halen uit de zogenaamde korte klap onderzoeken (sub 3 onderzoek met toelichting).
- Komen tot borging van de aanpak mensenhandel in de drie noordelijke regio's.

3.2 Fryslân

3.2.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Fryslân voldoet aan de gestelde normering. In vergelijking met de vorige Korpsmonitor heeft de korpsexpert nu voldoende mandaat.

3.2.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het korps Fryslân houdt actief toezicht op de niet-vergunde branche. Gesignaleerd wordt dat het aantal prostitutieadvertenties in kranten terugloopt en deze markt zich verplaatst naar het internet. Vaak kan men op internet gratis en anoniem adverteren. Fryslân heeft veel geïnvesteerd in het toezicht op het internet, zo wordt er structureel op het internet gezocht naar prostitutieadvertenties. Indien het korps niet-vergunde bedrijven signaleert, stuurt het deze een standaard mail met een verzoek een vergunning aan te vragen. Met deze manier van werken zijn er in 2010 vijf escortbedrijven vergund. Als een aangeschreven bedrijf niet op het bericht reageert en dus geen vergunning aanvraagt, treedt de HON-procedure in werking. Deze procedures hebben geleid tot het opleggen van dwangsommen. Vastgesteld is dat in een straal van 40 km rond de stad Leeuwarden ongeveer 60 prostitutieaanbieders adverteerden op het internet. Fryslân laat deze internetaanbieders duidelijk merken dat ze constant in de gaten gehouden worden. De toezichthouders van de politie voeren deze escort-controles geheel zelfstandig uit.

3.2.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Het korps heeft alleen problemen met het structureel aanleveren van informatie aan het EMM. De situatie is ten opzichte van de vorige Korpsmonitor wel verbeterd, maar is nog niet voldoende. Volgens de gegevens van het EMM zijn alleen in februari, april, juli en oktober gegevens naar het EMM gezonden.

3.2.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Het korps meent op het gebied van financieel rechercheren nog een en ander te kunnen verbeteren. Wat de geïnterviewden opvalt, is dat het steeds moeilijker wordt om geldstromen

gerelateerd aan mensenhandel te traceren, zeker nu er steeds minder transacties worden gedaan via Western Union. De CIE van Fryslân heeft geen speciaal mensenhandel koppel. De CIE levert wel een bijdrage aan de opsporing door inwinning van informatie bij de illegale escort. De rol van de CIE zal prominenter moeten worden en een plaats moeten krijgen in het regionale informatiehuis.

3.2.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Friesland is: **CONFORM NORM**.

3.2.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	STOD	KMar	PA
2008											
2010											

Het korps spreekt over een goede samenwerking met de externe partners. Wel merkt het op dat het EMM voor Fryslân geen meerwaarde heeft. Het korps wijst daarbij op de informatie die het van het EMM ontvangt, informatie die het zelf ook via BlueView kan verkrijgen. Ook ziet het geen meerwaarde van het EMM op het gebied van de expertise. Opgemerkt wordt dat de samenwerking met het EMM goed is; van de zijde van het EMM loopt een medewerker stage in Fryslân. Het korps maakt geen gebruik van de diensten van CoMensha, maar regelt zijn slachtofferopvang en begeleiding via ASJA (Fier Fryslân). Van de politieacademie wordt het aanbod van themadagen verwacht. Deze wens blijft bij het korps bestaan.

3.2.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. De korpsexpert heeft meerdere keren in deze driehoek toelichting gegeven op de aanpak van mensenhandel in de regio. De afspraken worden nagekomen, zo zijn er verbeterplannen en wordt gesproken over het aanstellen van een ketenregisseur.

3.2.8 Prognose 2011-2012.

- De geborgde kwaliteit behouden.
- Meer resultaatmeting in de korpsmonitor in plaats van de huidige check op de inrichtingseisen.
- Meer investeren op het toezicht van de illegale branche. De legale branche begint daar ook over te roepen.
- Onderzoeken hoe het korps Fryslân landelijk kan komen tot een adequaat en werkzaam slachtoffervolgsysteem voor de politie.

3.3 Drenthe

3.3.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Drenthe voldoet aan de gestelde normeringen. De korpsexpert heeft voldoende ervaring en voldoende mandaat.

3.3.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

In de regio zijn thuiswerk(st)ers niet-vergunningplichtig. Ze worden wel gecontroleerd, als bekend is vanuit welke locatie zij werken. Hotels in de regio voeren het beleid dat er geen prostitutie vanuit hun bedrijven mag worden aangeboden. De praktijk is, dat er wel vanuit hotels prostitutieaanbod is. Het korps is zelf actief met het opsporen van niet vergunde escort. In de provincie adverteren met regelmaat tussen de 60 en 70 aanbieders.

3.3.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Het korps voldoet niet aan de informatieplicht aan het EMM. In 2010 is alleen in juli informatie aan het EMM verstrekt. Daarnaast levert het volgens het EMM wel incidenteel informatie van lopende onderzoeken. De verspreiding van themakennis is aanzienlijk verbeterd ten opzichte van de vorige Korpsmonitor P&M.

3.3.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

In het korps verdienen de dimensies procesverantwoordelijkheid en weging nog steeds aandacht. Vastgesteld is dat zaken worden gewogen door districtsstuurgroepen en dat deze stuurgroepen zaken kunnen doorsturen naar een regionale stuurploeg. De praktijk is dat mensenhandelzaken te lang blijven liggen, veelal door capaciteitsproblemen. De CIE van het korps is actief op het gebied van de aanpak van mensenhandel. Ze werkt vraaggestuurd.

3.3.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Drenthe is: **AANDACHT**. Deze score wordt in belangrijke mate bepaald door de roodscore bij de dimensie aanleveren EMM in combinatie met de geelscores van het aandachtsveld opsporing.

3.3.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008											
2010											

Het korps vindt dat er sprake is van een goede samenwerking met de externe partners. Daarbij merkt het op dat het van het EMM weinig informatie krijgt. Het korps krijgt bij bevraging van het EMM niet automatisch de gegevens van de EMM-partners. Het ontvangt dan alleen politie-informatie. Tevens wordt opgemerkt dat de bereikbaarheid van CoMensha en zijn bemiddeling bij de opvang aandacht verdienen. Drenthe regelt nu zelf de slachtofferopvang en valt daarbij terug op de opvangmogelijkheden in Groningen en Friesland. Er is geen samenwerking met de Arbeidsinspectie en de SIOD. Ten aanzien van de politieacademie wordt opgemerkt dat het toelatingsbeleid voor de PCM aandacht behoeft. Het korps heeft twee medewerkers (BOA's) voor de opleiding aangemeld, maar deze werden niet toegelaten, omdat ze niet de voorgeschreven vooropleiding hadden gevolgd.

3.3.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Er zijn geen acties afgesproken of resultaten benoemd.

3.3.7 Prognose 2011-2012.

- Toezicht zo veel mogelijk overdragen aan de gemeenten.
- Kennisverspreiding blijft belangrijk. Drenthe wil het onderwerp mensenhandel, door middel van een digitale briefing meer onder de aandacht van de medewerkers brengen.
- Meer mogelijkheden om onderzoek te doen naar mensenhandel.

3.4 IJsselland

3.4.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps IJsselland laat een fikse achteruitgang zien op alle dimensies met uitzondering van de gedragscode. Een dergelijke terugval is opmerkelijk en zorgwekkend. Mogelijke oorzaken zijn de personeelwisselingen en onduidelijkheid over bevoegdheden en inzet van medewerkers. Het referentiekader is nog onvoldoende toegepast binnen het korps. De indruk bestaat dat de nieuwe korpsexpert is aangewezen zonder dat er gekeken is naar diens voorkennis en ervaring. Er is onduidelijkheid over de lijnverantwoordelijkheden. De nieuwe korpsexpert hoopt dat het korps op korte termijn voldoet aan het referentiekader.

3.4.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Er is een sterke achteruitgang op de dimensies toezicht vergunde en niet-vergunde branche. Ook de continuïteit van het toezicht vereist nog aandacht. In de Korpsmonitor P&M 2008 werd ook al voor deze dimensies aandacht gevraagd. Het beperkte toezicht is in alle gevallen wel uitgevoerd door gekwalificeerde mensen. Als oorzaak voor deze score wordt aangevoerd dat er in het korps sprake is geweest van inzet in grootschalige onderzoeken, volgen van opleidingen en langdurig ziekteverzuim.

3.4.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

De leveringsverplichting aan het EMM vereist aandacht. In het laatste half jaar van 2010 is er door IJsselland geen informatie aan het EMM gezonden. Over deze aanlevering van informatie blijkt bij de korpsexpert een afwijkend beeld. Hij meent dat er structureel informatie wordt verstrekt. Daarover is eind 2010 met het EMM gesproken.

3.4.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Ook dit aandachtsveld laat een achteruitgang van het korps zien. De dimensies kwaliteit, procesverantwoordelijkheid en weging vereisen aandacht. Volgens het korps is het niet kunnen beschikken over voldoende gekwalificeerde mensen, vanwege hun inzet in ander opspo-

ringsonderzoeken - de belangrijkste reden voor deze teruggang. De CIE van het korps wordt actief ingezet op het onderwerp mensenhandel. Op grond van meldingen wordt geregeld de CIE ingezet. De CIE neemt ook deel aan het wekelijkse rechercheoverleg. Informatie over mensenhandel gaat altijd naar het Cumanteam.

3.4.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps IJsselland is: **ONVOLDOENDE**. Bepalend voor deze eindscore zijn de rode scores van de aandachtsvelden organisatie en toezicht. Daarnaast zijn er ook veel geelscores. De indruk bestaat dat de overdracht van de mensenhandelportefeuille van de korpsexperts niet zorgvuldig is verlopen en dat daardoor nu een in de voorgaande jaren steeds goed scorend korps ruim onvoldoende scoort.

3.4.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Green	Yellow	Red	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Yellow		
2010	Green	Green	Yellow	Yellow	Green	Yellow	Green	Green	Green		

3.4.7 Oordeel over de externe partners

Het korps IJsselland is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Opgemerkt wordt dat de terugkoppelingen en de verwachtingen van het EMM nog wel aandacht behoeven. Het contact was in 2010 minder dan gebruikelijk. Van het EMM zijn in de verslagperiode geen onderzoeksvoorstellen ontvangen. Ook verdient de opvang van slachtoffers door CoMensha aandacht.

3.4.8 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Zo wil het korps IJsselland het bestuurlijke toezicht versterken. Dit is alleen in Deventer opgepakt en dus nog niet in de hele regio.

3.4.9 Prognose 2011-2012.

- De aanpak, zoals nu ingezet in Deventer, gebruiken als voorbeeld voor alle gemeenten in de regio.
- Intelligente netwerken om beter inzicht te krijgen in hoe overige uitbuiting effectief aangepakt kan worden. Hierbij ketenpartners onderzoeken toespelen, zodat het korps zich meer kan concentreren op zijn kerntaken.
- Medewerkers van het opsporingsteam goed opleiden en bepaalde medewerkers de basisbeginselen van de aanpak van mensenhandel bijbrengen.
- Over twee jaar moet er een opsporingseenheid in het korps zijn.

3.5 Twente

3.5.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Twente voldoen aan alle gestelde normen.

3.5.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het korps wil met betrekking tot het toezicht een aantal veranderingen doorvoeren. Zo wil het dat de gemeenten bij het toezicht op de vergunde en niet-vergunde branche meer verantwoordelijkheden neemt. Het korps wil zo zijn aandacht vooral richten op de opsporing van mensenhandel.

3.5.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis Verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

De thema kennisverspreiding verdient nog enige aandacht. Er zijn daartoe plannen gemaakt, maar die zijn nog niet uitgevoerd. In 2011 komt er een 'korpsparade', waarbij aandacht wordt besteed aan mensenhandel.

3.5.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Alle onderzoeken mensenhandel worden ondersteund door deskundigen van het prostitutie-team. De CIE heeft een duidelijke rol bij de aanpak van mensenhandel.

3.5.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Twente is: **CONFORM NORM**.

3.5.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Yellow	Red	Red	Yellow	Green	Green	Yellow	Green			
2010	Green	Red	Yellow	Green	Green	Green	Red	Yellow	Green		Green

3.5.7 Oordeel over de externe partners

Het korps Twente is ontevreden over de samenwerking met de gemeenten en de belasting. De samenwerking met het EMM vraagt aandacht. In de regio werkt alleen de gemeente Enschede actief mee aan het toezicht op de prostitutie. Met de andere gemeenten in de regio is er een streefde samenwerking op het gebied van de aanpak van prostitutie en mensenhandel. Het korps is wel tevreden over de contacten met het EMM, maar ziet geen meerwaarde in de producten van het EMM. De informatie-uitwisseling van de belasting met de politie loopt erg stroef. Er is geen structurele samenwerking met de KMar. Enige zorg is er over de aanpak van de arbeidsinspectie die met haar werkwijze de slachtoffers van mensenhandel of economische uitbuiting dupeert. Zij heeft onvoldoende aandacht voor het slachtofferschap.

3.5.8 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Deze actiepunten zijn bijna allemaal uitgevoerd, met uitzondering van de verspreiding van kennis over mensenhandel in het hele korps. Het is de bedoeling dat dit in 2011 zal gebeuren. Alertheid op het onderwerp mensenhandel in de driehoek blijft gewenst.

3.5.9 Prognose 2011-2012.

- De gemeenten moeten meer verantwoordelijkheid nemen bij het toezicht, zodat de beschikbare politiecapaciteit ingezet kan worden voor de opsporing.
- Samenvoeging met de vreemdelingenpolitie, waardoor er meer capaciteit vrij komt.
- Doorgaan op de ingeslagen weg, gezien deze tot nu toe succesvol is gebleken.

3.6 Noord- en Oost-Gelderland

3.6.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Noord- en Oost Gelderland voldoet aan alle gestelde normen. De korpsexpert heeft ruime ervaring op het gebied van de bestrijding van mensenhandel, mede gelet op al zijn taken, rollen en posities die hij regionaal en landelijk vervult.

3.6.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

De dimensie toezicht niet-vergunde branche, in 2008 nog een aandachtspunt, is nu beoordeeld als onvoldoende. Er is incidenteel toezicht op de niet-vergunde branche vanwege een patstelling tussen Korpsleiding en bestuur wat betreft de verantwoordelijkheid daarvoor. Nu komen uit bepaalde gemeenten incidenteel signalen over niet-vergunde prostitutie. Die leiden niet automatisch tot opvolging. Enkele gemeenten voeren wel de eerste drie stappen van HON uit.

3.6.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Aandacht vereist de dimensie centrale coördinatie informatie. Deze is nog onvoldoende in de organisatie geborgd met o.a. als gevolg dat de aanlevering van informatie/signalen aan het EMM door afwezigheid van een informatiecoördinator als onvoldoende is beoordeeld. Alleen in juni en juli 2010 werd informatie aan het EMM verstrekt.

3.6.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Aandacht vereisen de dimensies kwaliteit van de opsporing en de weging. Wat betreft de kwaliteit is de score vooral gebaseerd op een onvoldoende weging, waardoor de toekenning van onderzoeken onder druk staat. Onderzoeken worden doorgestuurd naar het district, waar vervolgens districtsweegploegen een keuze maken welk onderzoek wordt gestart. Er zijn problemen om de mensenhandelzaken in de districten opgepakt te krijgen, vooral omdat de districten een andere prioritering hanteren. Het korps wil dit probleem in 2011 wegnemen met het instellen van een vast mensenhandelteam. In het korps is sprake van CIE-inzet op mensenhandel. De CIE sluit aan bij onderzoeken van Mepro.

3.6.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Noord- en Oost Gelderland is: **AANDACHT**. Deze score is gebaseerd op de onvoldoende score op de dimensies Aanleveren EMM en toezicht niet-vergunde branche. Tevens zijn daarbij nog veel aandachtspunten benoemd.

3.6.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2010	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Het korps is van mening dat de samenwerking met het bestuur, het EMM, de belasting, de SIOD en de KMar aandacht behoeft. Nog niet in alle gemeenten wordt voldoende samengewerkt bij de organisatie en/of uitvoering van het toezicht. De samenwerking met de Arbeidsinspectie is onvoldoende. Voor wat betreft het EMM ziet het korps voortuitgang, maar het verwacht meer informatie- en expertiseproducten van een expertisecentrum als het EMM. Bij de belasting worden tegengestelde belangen gesignaleerd. Vanuit ieders rol en positie zou deze samenwerking moeten worden verbeterd. Het korps oordeelt dat de Arbeidsinspectie onvoldoende is toegerust voor onderkenning van de overige vormen van uitbuiting. De mening is dat deze dienst gefocust is op boeterapporten en geen aandacht schenkt aan mensenhandel en uitbuiting.

3.6.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Er is een plan gemaakt voor de doorontwikkeling van MEPRO.

3.6.8 Prognose 2011-2012.

- De lijn die is ingezet, wordt verder doorgezet.
- Door de ontwikkelingen binnen de nationale politie zal het gebied worden vergroot.
- Het verrichten en het afronden van onderzoeken zullen goed verlopen. De structuur waar nu aan wordt gewerkt, zal er bovendien voor zorgen dat de kwaliteit verbeterd wordt.
- Inbedding van een vast mensenhandelteam.

3.7 Gelderland-Midden

3.7.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Gelderland-Midden heeft in vergelijking met de Korpsmonitor P&M 2008 voortgang geboekt. De korpsexpert heeft er veel aan gedaan om aan de gestelde norm te voldoen.

3.7.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het aandachtsveld toezicht scoort in het korps onvoldoende. Onduidelijkheid over de inzet van medewerkers bij de uitvoering van de toezichtstaak vereist aandacht. Ondanks alle inspanningen van de zijde van het korps voldoet het korps niet aan de criteria van de dimensie continuïteit. De uitvoering van het gewenste toezicht blijft achter omdat de gemeenten de daarvoor noodzakelijke randvoorwaarden onvoldoende invullen. Het korps toont veel wil om te verbeteren, maar komt op deze manier niet echt verder. De korpsleiding zal zich dit punt nog meer moeten aantrekken en waar nodig het bestuur moeten activeren.

3.7.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis Verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Het verstrekken van signalen aan het EMM is nog steeds onvoldoende. Hoewel het korps de indruk heeft aan deze norm te voldoen, blijkt uit gegevens van het EMM dat verstrekkingen alleen plaats hebben gevonden in februari en juli 2010. De korpsexpert zal met het EMM moeten onderzoeken wat nu precies bij de verstrekking misgaat en hoe dit valt te verbeteren.

3.7.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel Rechercheren
2008					
2010					

Het korps zet bij opsporingsonderzoeken een multidisciplinair team in. De CIE is nadrukkelijk betrokken bij de onderzoeken naar mensenhandel. Er zijn twee CIE-medewerkers speciaal met de bestrijding van mensenhandel belast.

3.7.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Gelderland Midden is: **ONVOLDOENDE**. Deze score is bepaald door de roodscores op aanlevering EMM en de rood en geel scores van het aandachtsveld toezicht. Daarbij wordt nogmaals opgemerkt dat deze onvoldoende score niet alleen het korps te verwijten is, maar dat vooral het bestuur zich dit moet aantrekken.

3.7.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Geel	Rood	Geel	Rood	Groen	Groen	Geel	Groen		Geen	
2010	Geen	Geel	Geel	Geel	Geen	Geen	Geel	Geen	Geel	Geel	Geel

Het korps Gelderland-Midden is niet tevreden over de huidige samenwerking met de ketenpartners. Er is alleen goede samenwerking met het OM en de Arbeidsinspectie. Het bestuur bestaat uit twee meewerkende gemeenten te weten Arnhem en Duiven en verder niet meewerkende gemeenten. Deze laatste groep meent dat in hun gemeenten geen sprake is van seksuele uitbuiting. Aandacht vereist de samenwerking met het EMM. De informatie-uitwisseling tussen het EMM en het korps loopt niet goed en de korpsexpert is ontevreden over het uitblijven van de bezoeken vanuit het EMM. De korpsexpert is tevreden over het SLIM programma van het EMM en gaat in onderhandeling met EMM over het verdere gebruik daarvan. De terugkoppeling van het EMM verdient aandacht. Er is geen sprake van structurele samenwerking met CoMensha, de Belasting en de SIOD. Contact vindt enkel incidenteel plaats. Voor wat betreft de KMar, is aandacht vereist. Er is gering contact met de KMar. Samenwerking zou voor de hand moeten liggen. Niet alle aanvragen voor de PCM opleiding zijn door de politieacademie ingewilligd.

3.7.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Zo is afgesproken te komen tot een vast PCT-team. De afspraken m.b.t. het uitvoeren van het toezicht met de gemeenten zijn nog niet alle gerealiseerd.

3.7.8 Prognose 2011-2012.

- Investeren in het ontvangen van signalen op het gebied van mensenhandel. Hiervoor is een implementatieplan voor de divisie informatie beschikbaar. Zo moeten meer signalen veredeld worden en moet tot een betere keuze gekomen worden van de zaken die men start. (meer pre-weeg).
- Betere certificering en adequatere aanpak van mensenhandelzaken.
- Het PCT draait in 2011 en voldoet aan het vereiste van zes controles. Ook aandacht voor homo-ontmoetingsplaatsen.
- In 2011-2012 is er een goed beeld van de niet-vergunde prostitutie in andere districten.
- Het financieel rechercheren staat beter op de kaart en werkt effectiever bij kleine onderzoeken.

3.8 Gelderland-Zuid

3.8.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Gelderland-Zuid voldoet nagenoeg aan alle gestelde normen. Alleen de toepassing van het referentiekader mensenhandel vereist nog aandacht. In het bijzonder de referenties die betrekking hebben op het informatieproces.

3.8.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het toezicht op de vergunde branche vereist nog aandacht. Er is onvoldoende capaciteit beschikbaar om aan het gewenste aantal controles te kunnen voldoen. In afspraak met OM en bestuur is geen gevolg gegeven aan het minimale aantal controles, maar is gekozen voor gedifferentieerd toezicht. Het toezicht op de niet-vergunde branche is onvoldoende. Er is in het korps onvoldoende zicht op de vergunde en niet-vergunde branche en ook blijkt dat de gemeente niets doet aan het HON. Na de Korpsmonitor 2008 is geen verbetering zichtbaar.

3.8.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Het aandachtsveld informatie is in vergelijking met de Korpsmonitor P&M 2008 in positieve zin veranderd. Toch worden twee dimensies als onvoldoende beoordeeld en één dimensie als punt van aandacht. De themakennisverspreiding is sterk verbeterd; er zijn door het korps diverse activiteiten ondernomen ten behoeve van de themakennisverspreiding. De informatieorganisatie en het aanleveren aan het EMM zijn onvoldoende. Ten opzichte van 2008 is de informatieorganisatie achteruitgegaan. Het korps heeft een onvoldoende informatie-infrastructuur, signalen van mensenhandel kunnen onvoldoende worden gedetecteerd. Het korps vindt de centrale informatiecoördinatie een probleem van automatisering; BVH en BVO vindt het onbruikbaar voor de informatiecoördinatie en het registreren en detecteren van signalen. Mede door de problemen met het informatiesysteem in het korps is er sprake van een beperkte coördinatie bij de aanpak van prostitutie & mensenhandel. Bij de regionale infodesk is geen specifieke expertise op het gebied van mensenhandel aanwezig. Het korps meent dat door technische problemen de verstrekking van informatie aan EMM niet goed is verlopen. Dit probleem is opgelost en nu worden signalen en zaken door het korps tweewekelijks aan het EMM gezonden. In 2010 vond alleen aanlevering van signalen plaats in januari en juni.

3.8.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008	Geel	Groen	Groen	Geel	Groen
2010	Geel	Groen	Groen	Geel	Groen

Alleen de weging vraagt nog om aandacht. De basis is te smal en de prioritering is onduidelijk.

3.8.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Gelderland-Zuid is: **ONVOLDOENDE**. Deze score is gebaseerd op de rode scores bij de aandachtsvelden toezicht en informatie.

3.8.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Geel	Geel	Rood	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel		Geel	
2010	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel

Het korps ziet bij de samenwerking met de externe partners over de hele linie wel verbetering, maar deze blijft een punt van aandacht. De samenwerking met het bestuur wordt als onvoldoende beoordeeld. Het bestuur doet volgens het korps te weinig aan zijn toezichtstaken. In 2010 is er een gezamenlijk initiatief van het OM en de politie geweest om het regionaal college meer bij de aanpak van P&M te betrekken (themadag). Door gebrek aan belangstelling is dit door het bestuur afgeblazen. De stappen in HON worden niet door gemeenten uitgevoerd. In nagenoeg de gehele regio lijkt het bestuur niet voldoende doordrongen van het feitelijke probleem van prostitutie en mensenhandel. De samenwerking met het EMM vereist nog aandacht. Ze is wel verbeterd, maar nog niet optimaal. Nog steeds is onvoldoende duidelijk welke afspraken er zijn over het terugleveren van informatie door het EMM. Het korps wenst een betere afstemming. Het EMM levert een steeds betere kwaliteit producten onder andere over ontwikkelingen en trends betreffende de mensenhandel. De bereikbaarheid van CoMensha is goed, maar de organisatie van de opvang is onvoldoende. CoMensha is vooral druk met het verwijzen en levert geen enkele inzet om slachtoffers onder te brengen. Veelal is directe benadering van andere onderbengadressen efficiënter. De indruk bestaat dat CoMensha te veel op coördineren en te weinig op plaatsing is gericht. De samenwerking met de KMar vraagt aandacht. Incidenteel is er samenwerking, veelal op initiatief van de politie. De KMar levert desgewenst mensen voor inzet bij opsporingsonderzoeken. Er is (te) weinig zicht op wat de KMar doet, hoewel deze actief is in dezelfde regio. Bij de politieacademie mist het korps de mogelijkheid tot bijscholingen en de opleidingen voor leidinggevers op het gebied van mensenhandel.

3.8.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Op diverse niveaus wordt gewerkt aan de benoemde activiteiten. De korpsleiding vindt dat het bestuur erg traag handelt en de korpsexpert heeft de indruk dat de korpsleiding niet voldoende doorzet. De IGP is binnen het korps nog niet op orde. De korpsleiding moet nog instemmen met de inbedding van het researchteam.

3.8.8 Prognose 2011-2012.

- De externe omgeving meer onder druk zetten om tot oplossingen te komen voor het toezicht van P&M (o.a. inzet RIEC). In eerste instantie is deze actie gericht op de gemeente Nijmegen en daarna op de andere gemeenten in de regio.
- Verbetering van de informatieorganisatie.
- Komen tot een eenduidige organisatie van de verschillende rechercheprocessen.
- Verdere uitbreiding van het TOM, met o.a. meer analyse-capaciteit t.b.v. P&M.
- Toezichtstaken gaan grotendeels naar het bestuur. De politie is wel betrokken bij (de organisatie van) het toezicht, maar niet meer alleen belast met de uitvoering daarvan.
- Meer aandacht besteden aan internetrecherche of -surveillance

3.9 Utrecht

3.9.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Utrecht heeft veel voortuitgang geboekt bij bijna alle dimensies. Direct na de Korpsmonitor P&M 2008 is gestart met een ambitieus verbeterproces met dit resultaat. De korpsexpert heeft voldoende mandaat en kan gebruik maken van meerdere deskundigen op het gebied van de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel.

3.9.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Ook dit aandachtsveld laat een flinke verbetering zien ten opzichte van de vorige Korpsmonitor. Het korps plaatst zelf kanttekeningen bij het aantal uitgevoerde controles bij de vergunde branche en de onevenredige verdeling van de controles over het jaar 2010. Het geeft aan dat deze controles nog beter verspreid moeten worden. Het toezicht op de niet-vergunde branche is nog steeds onvoldoende. De oorzaak daarvan is dat eerst nagenoeg alle capaciteit is ingezet op het verbeteren van het toezicht op de vergunde branche. Niet bekend is of en in welke mate illegale prostitutie in de regio voorkomt.

3.9.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

De informatieorganisatie en centrale informatie coördinatie in het korps zijn verbeterd. De themakennisverspreiding verdient nog aandacht. De huidige verspreiding via intranet en de korpskrant is nog onvoldoende. Het korps heeft in 2010 niet voldaan aan de leveringsplicht aan het EMM. Alleen in februari, maart, april en juni zijn signalen aan het EMM verstrekt.

3.9.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

In het afgelopen jaar is in het korps een unit mensenhandel gestart. Veel mensenhandelzaken gaan rechtsreeks naar deze unit. Buiten de unit is er een regulier weegproces. De CIE wordt ingezet bij de bestrijding van mensenhandel. Binnen de informatiedivisie beschikt men daarvoor over 2 CIE-rechercheurs.

3.9.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Utrecht is: **AANDACHT**. Door de roodscore op informatie-verstrekking EMM en op het toezicht niet-vergunde branche is deze score het maximaal haalbare. Het korps heeft veel voortgang geboekt en is hard op weg naar een groenscore.

3.9.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspec-tie	STOD	KMar	PA
2008	Green	Red	Yellow	Green	Yellow	Red	Green			Yellow	
2010	Green	Green	Yellow	Green	Yellow	Red	Green	Green	Green		Yellow

Het korps is over het algemeen tevreden over de samenwerking met de externe partners. Aandacht vereist de samenwerking met het EMM. Het korps verwacht van het EMM een meer coördinerende rol. Het vindt dat er te weinig producten door het EMM aan het korps zijn geleverd. Het vindt voorts dat CoMensha nog onvoldoende bereikbaar is en dat de zorg voor de opvang van slachtoffers verbetering behoeft. Ook de samenwerking met de politieacademie vereist nog aandacht. Opleidingsvragen worden niet beantwoord en ook vragen over de (deel) certificering Migratiecriminaliteit en PCM bleven onbeantwoord.

3.9.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. De verbeterpunten zijn opgepakt en vrijwel alle in 2010 gerealiseerd, zoals de aanwijzing van de korpsexpert en de gemandateerde portefeuillehouder. Er is nog geen regionaal prostitutiebeleid. Belangrijk beleidspunt is het op één lijn brengen van de gemeenteambtenaren van openbare orde en veiligheid met de divisie informatie bij de aanpak van mensenhandel. De aanpak van de escortbranche in de niet-vergunde sector is in 2010 nog niet gerealiseerd.

3.9.8 3.9.8 Prognose 2011-2012.

- Het organiseren van themabijeenkomsten en een maand van de mensenhandel met bezoeken aan de districten. Het OM wil hier graag een bijdrage aan leveren en het idee is dit in de Regionale Veiligheids Strategie mee te nemen. Hiermee wil men alle gemeenten bij dit proces betrekken. Er zijn grote plannen voor de interne verspreiding van themakennis.
- Van klassiek opsporen naar een innovatieve of programmatische opsporing. Hierbij wordt probleemgericht gewerkt in plaats van taakgericht.
- Komen tot vroegsignalering, een multidisciplinaire aanpak, de opbouw van een kwalitatief ketennetwerk, en samen met het OM tot een aanpak die daders afschrikt. Richten op kwaliteit in plaats van kwantiteit.
- Alle mensenhandeldossiers zijn voorzien van een ontnemingsparagraaf. Hierbij wordt samengewerkt met de Belastingdienst.

3.10 Noord-Holland-Noord

3.10.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Noord-Holland-Noord heeft de referenties van het referentiekader mensenhandel volledig ingevoerd.

3.10.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het korps heeft in 2010 het toezicht vooral gericht op de gedragingen van potentiële daders. Ook wordt er goed samengewerkt met het RIEC bij het inzichtelijk krijgen van de niet-vergunde branche. In 2010 is een aantal escortbureaus door het RIEC ontdekt die bij de gemeenten nog niet bekend waren. Er is een regionaal plan van aanpak voor de escort.

3.10.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Op het gebied van de informatie is er intensieve samenwerking met het RIEC en de externe partners. Er is een goede informatiedeling en binnen het korps is de themakennisverspreiding ondergebracht bij het IBT. In aansluiting op de LEM-module is herkenning van signalen geïntegreerd in de IBT-opleiding. Het korps heeft hiervoor een aanvullende module ontwikkeld.

3.10.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Er is in het korps een vast team mensenhandel, waar alle mensenhandelzaken worden ingebracht. Dit is een multidisciplinair team. Door de intensieve samenwerking zijn er veel zaken en moet het korps ervoor waken dat het niet tenondergaat aan het eigen succes. Zaken zouden nu te lang blijven liggen. Er is geen vast CIE-koppel in het korps. Er wordt gewerkt aan een themagerichte CIE-benadering. Die loopt nog moeizaam, vooral omdat het moeilijk blijkt voor de CIE om goede informatieposities te krijgen.

3.10.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Noord-Holland-Noord is: **CONFORM NORM**.

3.10.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	STOD	KMar	PA
2008											
2010											

Het korps is over het algemeen tevreden over de samenwerking met de externe partners. De samenwerking met het EMM vereist aandacht. Het korps vindt dat de informatie die bij CoMensha ligt, ook bij het EMM bekend moet zijn. Ook is men van mening dat de registratierol van CoMensha voor de NRM bij het EMM dient te worden ondergebracht. Ook vindt men dat het EMM meer regiospecifiek gerichte rapportages moet leveren. Er is dringend behoefte bij het korps aan zicht op trends en ontwikkelingen om daarmee voor het bestuur inzichtelijk te maken wat er binnen het mensenhandel domein speelt. Ook de samenwerking met CoMensha vraagt aandacht. CoMensha participeert in het veiligheidshuis Alkmaar. Een knelpunt is de opvang voor mannen. CoMensha kan daarin onvoldoende voorzien. Veelal regelt het korps zelf de opvang, om zo de slachtoffers in de buurt en beschikbaar te houden voor het onderzoek.

3.10.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Al deze resultaten zijn gehaald.

3.10.8 Prognose 2011-2012.

- Meer inzoomen op daders en faciliteerders.
- Meer barrières opwerpen, in het bijzonder financieel.
- Komen tot betere en meer zaken door een integrale aanpak.
- Verstevenigen van de ketenaanpak; de keten meer en beter betrekken bij de mensenhandelzaken.

3.11 Zaanstreek-Waterland

3.11.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Zaanstreek-Waterland voldoet aan de gestelde normen. De nieuwe korpsexpert heeft een volledig mandaat.

3.11.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Alleen het toezicht op de niet-vergunde branche vereist aandacht. Via de open media wordt door medewerkers de niet-vergunde branche wel in de gaten gehouden, maar geconstateerd wordt dat er onvoldoende zicht is op deze branche. Het RIEC heeft een advertentieonderzoek uitgevoerd in de regio en vastgesteld dat het aantal internetadvertenties explosief is gestegen.

3.11.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Voor het aandachtsveld informatie krijgt het korps een positieve beoordeling. In het korps heeft een kwaliteitsimpuls ervoor gezorgd dat er meer kwalitatief bruikbare signalen door medewerkers van het korps worden aangeleverd. Themakennisverspreiding vindt plaats binnen de IBT.

3.11.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Alleen de dimensie financieel rechercheren vereist aandacht. De expertise binnen de opsporing is goed geborgd. Bij omvangrijke opsporingsonderzoeken worden de teams altijd aangevuld met medewerkers vanuit een vaste kern gecertificeerden. Er is bij de CIE een vast koppel voor mensenhandel.

3.11.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Zaanstreek-Waterland is: **conform norm.**

3.11.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Green	Yellow	Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	
2010	Green	Red	Yellow	Green	Green	Red	Yellow	Yellow	Green	Green	

Het korps vindt de samenwerking met het bestuur en met CoMensha onvoldoende. Aandacht vereist de samenwerking met het EMM, de Belasting en de Arbeidsinspectie. Het korps merkt op dat met de huidige manier van werken van het EMM er dubbel werk plaatsvindt. Ook mist men de expertise en informatiecoördinatie van het EMM. Nog steeds krijgt men geen trends en ontwikkelingen mensenhandel van het EMM. Er zijn wel goede contacten met het EMM. Veel kritiek heeft het korps op de samenwerking met het bestuur. Er ontbreekt een structurele samenwerking en daardoor is er geen integrale aanpak van mensenhandel in de regio. Incidenteel is er samenwerking, maar dat is afhankelijk per gemeente. Niet altijd wordt door de gemeenten gevolg gegeven aan een bestuurlijke rapportage. Het lukt niet om een casusoverleg met de partners van het RIEC van de grond te krijgen. De contacten met het bestuur gaan moeizaam. Het korps is ontevreden over de opvang van slachtoffers mensenhandel door CoMensha. Vaak kan CoMensha niets aanbieden of is het aanbod ongeschikt. Vaak moet men zelf de opvang regelen.

3.11.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. De interne korpsonderwerpen zijn alle uitgevoerd. De externe onderwerpen lopen nog, zoals het komen tot overleg tussen politie, bestuur en ketenpartners over de aanpak van prostitutie en mensenhandel.

3.11.8 Prognose 2011-2012.

- Komen tot casusoverleg met de ketenpartners. Signalen ontvangen van ketenpartners. Mensenhandel is een gezamenlijk probleem en niet alleen een probleem van de politie.
- Komen tot een betere continuïteit van opsporingsonderzoeken.
- Gebruik maken van de IBT voor de themaverspreiding.
- Vervolgens aan alle signalen mensenhandel gehoor geven.

3.12 Kennemerland

3.12.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Kennemerland voldoet aan de gestelde normen. Het referentiekader is met een folder aan het korps bekend gemaakt. De gedragscode wordt bij de teamleden onder de aandacht gebracht en de naleving structureel gecontroleerd.

3.12.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Alleen het toezicht op de niet-vergunde branche vereist nog aandacht. Het korps is gestart met een innovatieve onderzoeksmethode en heeft deze branche al beter in beeld. Het probleem is dat bij de aanpak van die branche het bestuur nog onvoldoende meewerkt. Nu is de politiestrategie vooral gebaseerd op tegenhouden.

3.12.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Wat betreft dit aandachtsveld voldoet het korps aan de norm. Het korps lijkt niet voldoende bekend met de eigen behaalde resultaten. De kwantitatieve gegevens zijn bij het korps onbekend en men lijkt afhankelijk van externe registraties. Hoewel de dimensie Themakennis voldoende is, geeft het korps zelf aan hierin nog verder te willen investeren.

3.12.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

In het korps zijn voor de opsporingstaken 10 mensen gelabeld bij de vreemdelingenpolitie. Die doen over het algemeen de relatief kleine onderzoeken mensenhandel. Naarmate het onderzoek groter wordt, start een multidisciplinair team. Het financieel rechercheren vereist nog aandacht. Niet in alle zaken wordt een financiële paragraaf aan de dossiers toegevoegd. De inzet van de CIE bij mensenhandelzaken is marginaal en levert nog niet veel op.

3.12.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Kennemerland is: **CONFORM NORM.**

3.12.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Green	Red	Red	Red	Green	Yellow		Yellow	Green	Green	
2010	Green	Green	Yellow	Green	Green	Yellow	Green	Green	Green	Green	Yellow

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Aandacht vereist de samenwerking met het EMM en CoMensha. Het korps Kennemerland vindt dat het EMM niet aan alle verwachtingen voldoet. Zo verwacht het van het EMM dat het invulling geeft aan de internationale taak die het EMM volgens dit korps heeft bij de bestrijding van mensenhandel. De expertise die het EMM levert, kunnen de korpsexpert en de informatiecoördinator zelf ook in de systemen vinden. Van het EMM wordt verwacht dat het bij bevestigingen alle beschikbare systemen raadpleegt en dus niet alleen de politiestructuren. Voorts geeft het korps aan dat de opvang buiten kantooruren van CoMensha slecht is geregeld. Het korps regelt zelf noodbedden via het project huiselijk geweld. Over de politieacademie merkt het korps op dat een aantal mensen uit Kennemerland geweigerd is voor deelname aan de PCM-opleiding, omdat zij BOA waren en geen niveau 4 konden aantonen. Het korps wil dat ook de BOA's PCM-gecertificeerd kunnen worden.

3.12.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Er is een portefeuillehouder binnen het regionaal college benoemd voor mensenhandel. Hiermee is het thema bestuurlijk geborgd. Er komt een ambtelijke projectgroep. Ervaren is dat als het onderwerp niet op een ambtelijke agenda staat, er onvoldoende gebeurt.

3.12.8 Prognose 2011-2012.

- Bewustwording van de medewerkers en bij de partners, zoals RIEC en GGD.
- Versterking van de aanpak mensenhandel door samenwerking met de andere regio's.
- Gebruik maken van het veiligheidshuis bij verdere ontwikkeling o.a. met betrekking tot het meldpunt loverboys en het casusoverleg. Ondanks veranderingen binnen de politie van regionaal naar nationaal, meent het korps dat de couleur locale gehandhaafd moet blijven.
- Gewerkt wordt aan de regionale FOCUS die is gericht op het vergroten van de heterdaadkracht, en de aanpak van ondermijning van de Kennemerlandse beroepscriminelen.

3.13 Amsterdam-Amstelland

3.13.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Amsterdam-Amstelland voldoet aan de gestelde normen. Het referentiekader is omgezet in een visiedocument, waarin alle referenties zijn geborgd. Wat betreft de gedragscode is BVI betrokken bij de themasessies om zo de gedragscode vanuit de invalshoek van interne onderzoeken en daar opgedane ervaringen toe te lichten.

3.13.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Alle medewerkers zijn gecertificeerd en alle controleurs hebben maatwerktrainingen gehad. Dit geldt ook voor de gemeenteambtenaren die belast zijn met het toezicht. Aandacht vereist het toezicht op de niet-vergunde branche. Nu wordt alleen incidenteel en reactief gecontroleerd en opgetreden. Amsterdam-Amstelland geeft zelf aan dat daar nog het nodige op te winnen is. In de afgelopen jaren is in het bijzonder de versterking van het toezicht gericht op de controle van de vergunde branche.

3.13.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Het korps Amsterdam-Amstelland moet aandacht schenken aan de toekomstige borging. Vastgesteld is dat bij bepaalde processen het sterk afhankelijk is van één of twee sleutelpersonen. Mede gelet op het werkaanbod van Amsterdam-Amstelland is dit een te smalle basis.

3.13.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Hoewel de dimensie weging is verbeterd, vraagt de weging nog aandacht. Dit komt vooral door de in het korps gesignaleerde fragmentatie van de weging. Onderzoeken met een relatief beperkte doorlooptijd doet het mensenhandelteam zelf. Grotere onderzoeken die de capaciteit van het mensenhandelteam overschrijden, gaan naar de weging. Mandaat over wat er dan wel of niet opgepakt wordt, ligt bij de stuurgroep. Binnen de districten geldt de afspraak dat er op jaarbasis minimaal één mensenhandelonderzoek wordt gedaan. Invloed uitoefenen op de districten is moeilijk, omdat de districten een eigen stuurlploeg hebben.

De CIE Amsterdam-Amstelland heeft een vast koppel voor de aanpak van mensenhandel. De CIE heeft een goede informatiepositie. Op het gebied van de overige uitbuiting is er een mindere informatiepositie.

3.13.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Amsterdam-Amstelland is: **AANDACHT**. Deze score is geel door de geelscore bij weging. Een groenscore is op die dimensie absoluut noodzakelijk om tot een groene eindscore te komen.

3.13.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	STOD	KMar	PA
2008	Geel	Geel	Geel	Groen	Geel	Geel	Geel	Geel	Groen	Geel	Geel
2010	Groen	Groen	Geel	Groen	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Groen

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners, hoewel de samenwerking met een aantal daarvan nog verbetering behoeft. Het korps vindt dat de expertisepoot van het EMM onvoldoende ontwikkeld is en ook ervaart het dat bevragingen aan het EMM over te veel schijven lopen. Het vindt dat de bevragingen bij het EMM automatisch moeten inhouden dat alle beschikbare systemen, dus ook die van de partners, worden geraadpleegd. Over de samenwerking met CoMensha is het korps gematigd positief. In de loop der jaren heeft het zelf de opvang geregeld binnen Amsterdam en is het niet meer afhankelijk van de inzet van CoMensha.

3.13.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Dit initiatief is een stimulans geweest om een aantal zaken in de regio voor elkaar te krijgen. Er zijn veel mensen opgeleid, er is een gemeenschappelijk beleid en er is een ketenregisseur gestart. Er is nog geen CBA van de mensenhandel gemaakt.

3.13.8 Prognose 2011-2012.

- Het continueren van toezicht en handhaving in seksinrichtingen.
- Investeren in het afnemen van financieel voordeel.
- Continueren van de ketenaanpak.
- Verder met de campagne "schijn bedriegt", in samenwerking met Engeland.
- Kwaliteitsslag in de opsporing en gebruik van BVO/Summ-IT.
- Meer internationale samenwerking door bijvoorbeeld een JIT.
- Initiëren van diverse acties. Ambtshalve vervolgingen i.s.m. KLPD.
- Recherchekundige moet onderzoek gaan doen naar opsporing op internet.
- Succesvoller financieel rechercheren en aanbevelingen monitor 2010 implementeren in 2011.

3.14 Gooi- en Vechtstreek

3.14.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Gooi- en Vechtstreek voldoet aan de gestelde normen. Het korps heeft na de laatste Korpsmonitor veel voortuitgang geboekt. Daarnaast is het korps ook buiten zijn grenzen gaan kijken en heeft het door de samenwerking met Flevoland meer capaciteit gegenereerd.

3.14.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

De kwaliteit en continuïteit van het toezicht zijn na 2008 verbeterd. Alleen het toezicht op de niet-vergunde branche blijft onvoldoende. Het korps vindt dat dit toezicht op nationaal niveau moet worden aangepakt, vooral op de niet-locatiegebonden seksinrichtingen. Medewerkers van het korps hebben wel op het internet gezocht naar excessen binnen de escortbranche en advertenties in kranten gecheckt. Echter in de regio worden geen escortcontroles uitgevoerd, omdat dit naar de mening van het korps te veel capaciteit kost en weinig oplevert. Ook is de weinig actieve inzet van de gemeenten hierbij - zij voeren de stappen 1-3 van HON niet uit - een reden om weinig aandacht te schenken aan deze branche.

3.14.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Het korps scoort nog steeds onvoldoende op de dimensie aanleveren gegevens aan het EMM. In 2010 zijn alleen in maart gegevens aan het EMM verstrekt.

3.14.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Aandacht vereist de dimensie financieel rechercheren. Alleen als er zichtbaar financiële aspecten zijn, wordt in het dossier een financiële paragraaf toegevoegd. Uitgangspunt is dat er altijd financieel gerechercheerd wordt en er minimaal een financiële paragraaf in het dossier wordt opgenomen. Er is geen vast CIE-koppel voor mensenhandel. Er is wel steeds meer deskundigheid op dit gebied bij de CIE.

3.14.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Gooi - en Vechtstreek is: **AANDACHT**. Deze score is gebaseerd op de roodscore bij aanleveren EMM en bij toezicht-niet vergunde branche. Hoewel er sprake is van een geelscore, wordt opgemerkt dat het korps veel vooruitgang heeft geboekt.

3.14.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	STOD	KMar	PA
2008											
2010											

Het korps is positief over de samenwerking met de externe partners. Aandacht verdient de samenwerking met het EMM. Het korps verwacht van het EMM (meer) producten, terwijl het nooit een pre-weegdocument van het EMM heeft ontvangen. Het meent dat de informatiepositie van het EMM niet voldoende en verouderd is.

3.14.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Dit heeft geleid tot het opstellen van een verbeterplan en vervolgens het invoeren van de daarin genoemde verbeteringen.

3.14.8 Prognose 2011-2012.

- De fusie tussen Gooi en Vechtstreek en Flevoland wordt gezien als een kans. De regio wordt groter en gedacht moet worden aan een vast team mensenhandel.
- Meer samenwerken met de ketenpartners.

3.15 Haaglanden

3.15.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Haaglanden voldoet aan de gestelde normen. De korpsexpert heeft in vergelijking met de Korpsmonitor P&M 2008 voldoende mandaat.

3.15.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Aandacht vereist het toezicht op de niet-vergunde branche. Het korps is vooral reactief met het toezicht op deze branche. Als argument wordt aangevoerd dat dit toezicht verhoudingsgewijs veel capaciteit kost en het korps al veel capaciteit kwijt is aan lopende zaken en aan de grote toename van B9-zaken.

3.15.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

In het korps zijn significante verbeteringen bereikt wat betreft de informatieorganisatie en de informatiecoördinatie. Er is maandelijks overleg met BIR en CIE. Vaste analisten maken gerichte analyses op het gebied van mensenhandel. Tweemaandelijks wordt er een criminaliteitsbeeld mensenhandel gemaakt. De themakennisverspreiding vindt o.m. plaats doordat elke drie maanden twee collega's van TCZ een nieuwe klas studenten les geven over mensenhandel.

3.15.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Aandacht vereist de dimensie financieel rechercheren. Nu gaat het korps alleen financieel rechercheren als het vermoedt dat er wat bij de verdachten te halen is. Bij de mensenhandeldossiers werd niet structureel een financiële paragraaf ingevoegd. Wel werden de gegevens van de verdachte na afronding van het onderzoek, doorgegeven aan de belasting. Procesverantwoordelijkheid en weging zijn in tegenstelling tot de vorige monitor nu wel voldoende geborgd. De CIE maakt deel uit van de informatiezijde van de opsporing. Er is een vast koppel mensenhandel.

3.15.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Haaglanden is: **CONFORM NORM.**

3.15.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008											
2010											

Het korps is positief over de samenwerking met de externe partners. De contacten met het EMM zijn verbeterd. Iedere zes weken is er overleg met een vast koppel van het EMM. Het EMM verwijst geregeld door naar partners als het zaaksverbanden signaleert. Het korps vindt dat zowel de organisatie van de opvang als de bereikbaarheid van CoMensha aandacht vereist.

3.15.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Enkele punten uit het referentiemodel kregen extra aandacht. Deze onderwerpen zijn ondergebracht in een productenmatrix, zodat er een beter overzicht is over de zaken. In april en oktober 2010 is een vertegenwoordiging van het korps met OM bij de regionale driehoek geweest. Er is een expertgroep mensenhandel gestart met daarin mensen van de lokale, regionale en bovenregionale recherche, VP, TCZ, BRI, recherchekundigen en de CIE.

3.15.8 Prognose 2011-2012.

- Voorzetting van in gang gezette activiteiten.
- Kiezen voor een brede benadering bij aanpak mensenhandel.

3.16 Hollands-Midden

3.16.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Hollands-Midden voldoet aan de gestelde normen.

3.16.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het toezicht op de niet-vergunde branche verdient aandacht. Meldingen worden alleen incidentgericht opgepakt en de aard en omvang van de illegale branche zijn onvoldoende bekend. Het korps voert als reden aan dat de gemeenten en de politie de stappen 1 - 3 van HON weigeren uit te voeren. De politie vindt het uitvoeren van de stappen 1-3 van HON een verantwoordelijkheid van het bestuur. Ook ziet het het in beeld brengen van de niet-locatiegebonden illegale branche als een landelijke verantwoordelijkheid, vooral omdat regionaal de situaties steeds wijzigen. De regio's moeten daarbij wel ondersteunend zijn.

3.16.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Binnen dit aandachtsveld heeft het korps enkele dimensies niet op niveau kunnen houden. Zo zijn alleen in de maand augustus signalen aan het EMM verstrekt. Deze verstrekking betrof het eerste halfjaar van 2010. Bij het EMM en het korps is het beeld van de gegevensverstrekking niet eensluidend. Bij controle blijkt dat de gegevens van het EMM correct zijn en dat er geen sprake is geweest van structurele aanlevering. Ook is vastgesteld dat de informatieorganisatie aandacht vereist. In het korps is door onvoldoende continuïteit in de bezetting, o.a. het tijdelijk ontbreken van informatiecoördinatie, de reden dat deze dimensie als aandachtspunt wordt aangemerkt. Er is een verband tussen de geelscore en de roodscore in dit aandachtsveld.

3.16.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Het korps benadert de opsporing in toenemende mate vanuit een multiprojectorganisatie. Zo wil het bij grootschalige onderzoeken verbinding aanbrengen tussen alle rechercheonderdelen. De inzet van expertise wordt bepaald door het soort onderzoek. Er is geen CIE-koppel

voor de aanpak van mensenhandel. Het onderwerp krijgt binnen de CIE wel aandacht. Zij verstrekt geregeld informatie.

3.16.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Hollands-Midden is: **AANDACHT**. Deze score is het gevolg van de onvoldoende verstrekking van gegevens aan het EMM en de geelscore op de dimensie informatieorganisatie.

3.16.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspec-tie	SIOD	KMar	PA
2008											
2010											

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Alleen de samenwerking met de gemeenten vraagt nog enige aandacht. Niet alle gemeenten voelen zich voldoende verantwoordelijk voor de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel. De burgemeester van Leiden wenst een landelijke, eenduidige bestuurlijke aanpak om een waterbedeffect te voorkomen.

3.16.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. De Portefeuillehouder mensenhandel heeft samen met de Officier van Justitie mensenhandel een presentatie gehouden over mensenhandel voor alle burgemeesters in deze regio. Afgesproken is dat:

- Een medewerker van het OM analyseert samen met een recherchekundige uit de regio Hollands-Midden een aantal onderzoeken mensenhandel met als doel punten te benoemen die voor politie en externe partners belangrijk zijn bij het tegenhouden van mensenhandel.
- Eind 2010 is in samenwerking met het bestuur een onderzoek naar mensenhandel gestart met als doel: detecteren van signalen en mogelijkheden van tegenhouden. Dit in combinatie met het RIEC.
- De portefeuillehouder mensenhandel en de burgemeester van Hillegom zijn een pilot gestart om bestanden van gemeente te doorzoeken op signalen van mensenhandel/tegenhouden van mensenhandel. Dit in samenwerking met het RIEC.

3.16.8 Prognose 2011-2012.

- Nog meer proactief te gaan netwerken vanuit een multi-approach.
- Aandacht voor de informatie-uitwisseling en deze uitvoeren conform de IGP gedachte.
- Investeren in de informatievoorziening om deze vanuit de blauwe diensten te structureren, opvolging te waarborgen en terugkoppeling te verzorgen.
- De inhoudelijke kwaliteiten meer borgen door aan te sluiten bij trainingen mensenhandel.

3.17 Rotterdam-Rijnmond

3.17.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Rotterdam-Rijnmond werkt conform de gestelde normen.

3.17.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Binnen dit aandachtsveld laat het korps verbetering zien op de dimensie continuïteit en toezicht vergunde branche. Het CPM houdt veel controles op de niet-locatie gebonden branches en op alle niet-vergunde sectoren. In het korps draait het project "Loveboys zijn laffe boys".

3.17.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Het korps voldoet aan alle voor dit aandachtsveld geldende normen. In het CPM is een de-centrale informatieunit met gekwalificeerde medewerkers.

3.17.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Vermeldenswaardig is dat ten opzichte van andere regio's, het onderwerp mensenhandel niet hoeft te concurreren met andere criminaliteitsvormen. Alle onderzoeken mensenhandel worden toegewezen aan de unit Migratiecriminaliteit, die daar speciaal voor is ingericht. Het CPM heeft mandaat om buiten de stuurploeg om, in overleg met de Officier van Justitie, korte en spoedeisende onderzoeken direct op te starten. De grotere zaken worden opgepakt door de unit migratiecriminaliteit en toewijzing vindt plaats via de stuurploeg. Onderzoeken van mensensmokkel worden overgedragen aan de zeehavenpolitie. Binnen de CIE zijn twee taak-accenthouders mensenhandel aangewezen. De korpsexpert heeft een halve dag training gegeven op een specifieke CIE-mensenhandeltrainingsdag voor alle thematische koppels.

3.17.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Rotterdam-Rijnmond is: **CONFORM NORM**.

3.17.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Green	Yellow	Red	Yellow	Yellow	Yellow	Green	Yellow	Yellow	Green	
2010	Green	Green	Green	Green	Green	Red	Green	Green	Green	Green	Yellow

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Alleen is men niet tevreden over de opvangorganisatie van CoMensha. Het vindt dat CoMensha onvoldoende bemiddelt bij het verzorgen van slachtofferopvang. De regio ervaart dat CoMensha weinig moeite doet om desgevraagd opvang te verzorgen. Ook stelt het korps vast dat CoMensha bij meldingen personen als slachtoffer aanmerkt terwijl nog niet bekend is of dat daadwerkelijk slachtoffers zijn. Dit geeft in de tabellen van CoMensha een verkeerd beeld. Wat betreft de politieacademie merkt men op dat er nog steeds niet is voldaan aan de vraag om themadagen te organiseren.

3.17.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Omdat alle partners van de driehoek actief deelnemen aan de ketenaanpak mensenhandel en de bestrijding ervan hoog hebben geprioriteerd was continuering van de huidige aanpak de actie voor de komende jaren. Het toezicht op de legale branche is door de politie verder uitgebreid. De portefeuillehouders mensenhandel en horeca hebben verdergaande afspraken hierover gemaakt voor 2010 en 2011.

3.17.8 Prognose 2011-2012.

- Continueren van activiteiten zoals in voorgaande jaren.
- Met betrekking tot overige vormen van uitbuiting zoeken naar mogelijkheden voor de bestrijding van de uitbuiting van Polen in Westland.
- Actief blijven en doorontwikkelen van de regionale ketenaanpak.
- Zoals het er nu voorstaat, moet het korps de komende jaren 500-600 fte's inleveren. Zaak is de capaciteit voor de aanpak van mensenhandel zo goed mogelijk te houden op het huidige niveau.

3.18 Zuid-Holland-Zuid

3.18.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Zuid-Holland-Zuid voldoet aan de gestelde normen.

3.18.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Dit aandachtsveld laat een voortuitgang op bijna alle dimensies zien. Het Korps is van mening dat veel van de activiteiten in het kader van het toezicht uitgevoerd zouden moeten worden door de gemeenten, zeker de stappen 1 - 3 van HON. Ook is er een rol weggelegd voor het RIEC.

3.18.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Ook dit aandachtsveld laat een groei zien. Aan alle normen wordt voldaan. Er is in 2010 flink geïnvesteerd in de verbetering van de informatiehuishouding. Er is een vreemdelingeninformatieknoppunt (VRIK) opgericht voor het onderwerp mensenhandel. Het VRIK kijkt alle beschikbare systemen na op signalen mensenhandel. Het veredelt de gegevens en informatie en maakt werkopdrachten. Een ketencomputersysteem is aangekocht, waarin alle partners hun informatie over overige vormen van uitbuiting kunnen registreren. Dit systeem wordt beheerd door het RIEC. Er is een ketenoverleg en partners die daaraan deelnemen, delen ook daadwerkelijk de informatie.

3.18.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Het korps heeft op drie dimensies een enorme voortuitgang geboekt. In 2009 zijn vaste mensen aangewezen en gekwalificeerd om mensenhandelonderzoeken te doen. Er is in het korps een vaste kern die zich bezig houdt met de aanpak van seksuele uitbuiting, en een team dat zich bezig houdt met economische uitbuiting. Met ketenpartners wordt veel samen- gewerkt in het kader van de proeftuin ketensamenwerking. De CIE heeft een thematisch koppel mensenhandel. Het is lastig voor de CIE om een goede informatiepositie binnen het aandachtsgebied overige vormen van uitbuiting in krijgen.

3.18.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Zuid-Holland Zuid is: **CONFORM NORM.**

3.18.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Green	Red	Yellow	Red	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	Yellow	White
2010	Green	Yellow	Yellow	Green	Green	White	Green	Green	Green	Green	Green

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. De samenwerking met het bestuur vraagt nog aandacht. Niet alle gemeenten in de regio geven de gewenste aandacht aan de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel. Het RIEC speelt een grote rol bij de bestuurlijke opvolging. Van het EMM verwacht het korps een merkbare meerwaarde. Het EMM zou meer moeten zijn dan slechts een verzamelpunt van informatie. Het EMM neemt deel aan het ketenoverleg in de regio en doet mee aan het proeftuintraject.

3.18.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Achteraf is men blij met de vorige korpsmonitor waarmee inzichtelijk is gemaakt op welke punten het korps onvoldoende scoorde. De Korpsmonitor 2008 heeft bij iedereen de noodzaak aangetoond om mensenhandel goed op de kaart te zetten.

3.18.8 Prognose 2011-2012.

- Partners nog meer betrekken bij de ketensamenwerking.
- Meer aandacht geven aan de sturing en de capaciteit binnen de keten.
- Departementaal proberen meer gezamenlijk richting te geven aan de aanpak van dit onderwerp.
- Meer regie en afstemming en meer richten op resultaten.

3.19 Zeeland

3.19.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Zeeland scoort op alle dimensies conform de gestelde normen.

3.19.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Er is in de regio een toename van toezicht. Werkwijzen zijn aangepast. Controles die veel capaciteit vereisen, zijn anders ingericht. Het korps controleert nu meer aan de voorkant van het probleem. Als voorbeeld het controleren van de hotelescort, nu controle aan de deur in plaats van de gehele hotelprocedure toe te passen.

3.19.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

De verstrekking van informatie aan het EMM is verbeterd. Ook zijn de informatieorganisatie en de centrale informatiecoördinatie aangepast en voldoet het korps een de normen.

3.19.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Primair ligt de opsporing bij een vaste kern rechercheurs van de vreemdelingenpolitie. Overstijgende zaken gaan naar het prio-overleg en worden aan Zwacri toebedeeld. Deze teams worden ondersteund door de vaste, deskundige kern waarvan de leden allen opgeleid zijn. Er is geregeld contact met de CIE. De CIE-informatiepositie is nog niet sterk. Er is een vast CIE-koppel.

3.19.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Zeeland is: **CONFORM NORM.**

3.19.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	■	■	■	■			■	■		■	
2010	■	■	■	■				■		■	■

Er is in de regio een beperkte samenwerking met de externe partners. Daarbij is men ontevreden over het EMM zowel wat betreft de verwachtingen als de terugkoppeling. Het korps krijgt weinig reacties van het EMM terug en ook is er beperkt contact met het EMM. Het korps verwacht van het EMM dat dit het knooppunt van landelijke en internationale informatie op het gebied van mensenhandel is. Ook vindt het korps het EMM het landelijke expertisecentrum en verwacht het expertiseproducten van het EMM o.a. over verschijningsvormen, achterliggende culturen en gedrag van slachtoffers/verdachten. De samenwerking met het bestuur verdient aandacht. Er zijn 13 gemeenten binnen de regio. Niet alle gemeenten nemen deel aan het Provinciaal Overleg Prostitutie. Gemeentes voeren geen actief beleid ten aanzien van mensenhandel en sommige gemeenten hebben moeite met bijvoorbeeld de regulering van de prostitutie en/of het optreden tegen illegale vormen. Het RIEC probeert deze taak uit te voeren. De gemeenten moeten daarna opvolging geven aan de bestuurlijke rapportages. CoMensha krijgt nagenoeg geen meldingen van Zeeland ondanks de meldingsverplichting. Het korps verwacht van de politieacademie meer toegespitste opleidingen.

3.19.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. De informatiepositie is verstevigd en verankerd binnen de organisatie. Verder is er initiatief genomen om het bestuur meer bij de aanpak van prostitutie en mensenhandel te betrekken. Dit is nog niet voldoende ontplooid.

3.19.8 Prognose 2011-2012.

- Neer de gemeenten betrekken bij het toezicht prostitutie.
- Onderwerp mensenhandel en uitbuiting inbrengen binnen het Provinciaal Overleg Prostitutie.
- Meer inzet RIEC bij aanpak illegale prostitutie en mensenhandel.

3.20 Midden- en West-Brabant

3.20.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Midden- en West-Brabant voldoet aan alle gestelde normen.

3.20.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het korps heeft wat betreft dit aandachtsveld zijn niveau behouden. Het toezicht op de niet-vergunde branche krijgt veel aandacht. Het ervaart dat het zeer moeilijk is om daar voldoende zicht op te krijgen. In plaats van het volgen van de uitgebreide hotelprocedure, gaat het korps meer rechtstreeks op aanbieders af.

3.20.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

De centrale coördinatie van de informatie en de themakennis verspreiding vragen aandacht. Het informatieproces verloopt in het korps nog niet voldoende om aan de norm te voldoen. Vooral het doorrecheren vereist nog aandacht, nu blijft het proces steken in het registreren van informatie. Er moeten uit de registraties meer pre-weegdocumenten komen. Ook is er nog onvoldoende sprake van verspreiding van themakennis.

3.20.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel recherchen
2008					
2010					

In het korps is niet altijd sprake van financieel recherchen en om die reden is niet elk dossier voorzien van een financiële paragraaf. Het korps doet geen financieel onderzoek als het geen financiële component ziet. Er zijn vaste aanspreekpunten bij de CIE. Bij onderzoeken wordt de CIE ingezet en sinds een aantal maanden krijgt het korps geregeld informatie van de CIE terug.

3.20.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Midden- en West-Brabant is: **CONFORM NORM.**

3.20.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008											
2010											

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Aandacht vereist de samenwerking met het EMM. Het korps vindt de aanlevering van het EMM te beperkt. Ook aandacht vereist de samenwerking met CoMensha, vooral wat betreft het plaatsen van slachtoffers. De uitwisseling van informatie met de belasting dient verbeterd te worden.

3.20.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Een verbetering van de informatie positie is gerealiseerd. Ook wordt gewerkt aan een betere ketensamenwerking teneinde meer en beter informatie uit te wisselen.

3.20.8 Prognose 2011-2012.

- De signalen die binnenkomen met betrekking tot mensenhandel, moeten beter door worden geleid. In 2011 moet dit proces goed verlopen.
- Collega's zijn in 2011 bekend met signalen van mensenhandel.
- De ketensamenwerking is geregeld.
- Er is een netwerk, een ketensamenwerking met SIOD, belasting, arbeidsinspectie, RIEC, gemeenten en OM, voor casusoverleg.

3.21 Brabant-Noord

3.21.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Brabant-Noord voldoet nog niet aan alle gestelde normen. Aandacht vereisen de invoering en het gebruik van het referentiekader en de kwaliteit van de korpsexpert. Het korps is druk bezig met een verbeterslag, maar dit vereist nog een behoorlijke inzet. De korpsexpert geeft aan dat mensenhandel een neventaak is, waaraan hij 2-3 uur per dag besteedt.

3.21.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

De continuïteit van en het toezicht op de vergunde branche behoeven nog aandacht. Het toezicht op de niet-vergunde branche is onvoldoende. Het korps haalt niet het aantal controles dat in het referentiekader is gesteld. Er is vaak geen capaciteit beschikbaar en er worden alleen ad hoc controles uitgevoerd. Het toezicht op de niet-vergunde sector is reactief. De niet-vergunde sector krijgt geen prioriteit in de regio of van het bestuur. Dit terwijl volgens het korps 500 - 600 gevallen van huisprostitutie zijn geregistreerd binnen de regio Brabant-Noord.

3.21.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

De centrale coördinatie van de informatie vraagt nog aandacht, de inzet van één fte op dit onderwerp is mager en risicovol i.v.m. de continuïteit. Nog geen inzet van het RIK. Het korps verstrekt niet structureel informatie aan het EMM. In 2010 wordt alleen in september en oktober informatie verstrekt. Op deze dimensie scoort het korps onvoldoende. Het korps is zelf van mening dat structureel informatie naar het EMM wordt gestuurd.

3.21.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

De dimensies kwaliteit, procesverantwoordelijkheid en weging vereisen aandacht. Het ODMT maakt een keuze welk onderzoek wordt opgepakt. Mensenhandelzaken krijgen een hoge prioriteit, maar het ODMT heeft te maken met veel onderzoeken en weinig capaciteit. De districtsofsporing start ook zelfstandig mensenhandelonderzoeken. Op deze onderzoeken heeft de korpsexpert te weinig zicht. Als onderzoeken niet gestart worden, wordt er binnen

het casuoverleg gekeken naar alternatieve oplossingen. De CIE wordt ingezet bij onderzoeken. Vanuit de CIE is er aandacht voor mensenhandel, wat informatie oplevert.

3.21.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Brabant Noord is: **AANDACHT**. Deze score is vastgesteld aan de hand van de roodscores bij aanlevering EMM en toezicht niet-vergunde branche. Daarbij zijn nog te veel geelscores. De indruk bestaat dat er in het korps veel potentie is om op korte termijn tot verbetering te komen. Het ontbreekt nog te vaak aan tijd en het stellen van prioriteit.

3.21.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	StOD	KMar	PA
2008	Geel	Rood	Geel	Geel	Groen	Groen	Groen	Groen	Geel	Geel	Geel
2010	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel

Het korps geeft een positief oordeel over de samenwerking met de externe partners. Het wenst van de politieacademie een verkorte opleiding om daarmee onder andere het bestuur de basiskennis bij te brengen met betrekking tot prostitutie en mensenhandel.

3.21.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Er is een regionaal plan van aanpak gemaakt, dat in 2011 uitgevoerd wordt. Een bestuurlijke aanpak is van de grond gekomen en er is meer bewustwording. De borging van de prostitutiecontroles in de regio is nog onvoldoende verbeterd.

3.21.8 Prognose 2011-2012.

- De bestuurlijke aanpak is goed georganiseerd en er bestaat een eenduidig beleid.
- De korpsexpert wil waarschuwingsgesprekken houden met risicogroepen.
- Slachtoffers worden op een goede manier gesteund, ook via het hulpverleningstraject vanuit het bestuur.
- De functies van de korpsexpert en portefeuillehouder moeten worden geborgd. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden moeten duidelijk worden beschreven.
- Er wordt geïnvesteerd in een goede informatieorganisatie, zodat er goed wordt teruggekoppeld, gemuteerd en uitgewisseld.
- De korpsexpert wil samen met de gemeenten productief aan de slag gaan met het toezicht op de illegale prostitutie.

3.22 Brabant Zuid-Oost

3.22.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Brabant Zuid-Oost voldoet aan alle normen.

3.22.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het korps investeert in het toezicht op de vergunde en niet-vergunde branche. In beide branches is de continuïteit gewaarborgd. De illegale escort, thuiswerkers en hotels worden gecontroleerd. Bovendien zijn er opgeleide medewerkers, die online zoeken naar advertenties op sites.

3.22.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Het korps voldoet aan alle voor deze dimensie gestelde normen.

3.22.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Aandacht vereisen de dimensies kwaliteit en weging. De kwaliteit betreft vooral de scheve verhouding tussen aanbod en capaciteit. Er is in dit korps geen permanent opsporingsteam. De rollen en zaken worden gedeeld met de recherche. De VP verzorgt het veredelen van signalen en maakt projectvoorstellen. De recherche voert vervolgens het onderzoek uit, aangevuld met deskundigen van andere teams. Er is echter beperkt capaciteit beschikbaar. Onderzoeksvoorstellen worden in de lokale stuurploeg ingebracht en die beoordeelt of en wanneer het onderzoek wordt gestart. Nog veel mensenhandelzaken blijven ondanks de hoge prioriteit liggen. Er is te weinig researchcapaciteit. De CIE is bekend met het fenomeen mensenhandel en zet actief informanten in.

3.22.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Brabant Zuid-Oost is: **AANDACHT**. Deze score is geel door de geelscore op de dimensie weging die een groenscore vereist voor een groene eindscore.

3.22.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow		Green	Green	Green	
2010	Green	Yellow	Yellow	Green	Red	Red	Yellow	Green	Green	Green	Green

Het korps is matig tevreden over de samenwerking met de externe partners. Het vindt dat het EMM meer gericht moet zijn op het leveren van expertise en bieden van sturing. Het EMM levert onvoldoende aanvullende informatie bij onderzoeken. Het korps vindt dat het bestuur achterblijft, omdat dit geen toezichthouders heeft aangewezen. Ontevreden is het korps over CoMensha zowel wat betreft de bereikbaarheid als de opvang. Er zijn te weinig plaatsen om mensen onder te brengen en CoMensha is slecht bereikbaar. De politie is erg veel tijd kwijt aan het onderbrengen van slachtoffers. Ook wordt CoMensha verweten dat het korps niet langer gebruik kan maken van een asielzoekerscentrum voor tijdelijke opvang van slachtoffers mensenhandel (B9). Het korps meent dat zijn belangen strijdig zijn met die van de belasting.

3.22.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Nog één punt vereist aandacht, namelijk het afsluiten van een convenant met alle gemeenten. Er is nog verschil van inzicht over de financiering.

3.22.8 Prognose 2011-2012.

- Handhaven van de nu goed lopende onderdelen en deze overbrengen naar de nieuwe politieorganisatie.

3.23 Limburg-Noord

3.23.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Limburg-Noord voldoet aan alle gestelde normen.

3.23.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Voor wat betreft toezicht voldoet Limburg-Noord nagenoeg aan alle geldende criteria. In het korps maakt men gebruik van vertrouwenspersonen die de seksinrichtingen buiten de reguliere controles om bezoeken met als doel in gesprek te komen met prostituees en zicht te krijgen op misstanden. Thuiswerksters hebben een vergunningplicht en wekelijks scant het korps advertenties op internet. De niet-vergunde branche vraagt nog aandacht, want er is nu alleen reactief toezicht.

3.23.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

De aanlevering van gegevens aan het EMM vereist aandacht. In het eerste half jaar 2010 zijn geen gegevens verstrekt. Dit kwam door een misverstand bij het BRI en is nu opgelost. Regionaal komt alle informatie binnen op het bureau werkvoorbereiding. Hier werken drie administratieve medewerkers, een werkvoorbereider, informatierechercheur en een analist.

3.23.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Eens in de drie weken is er een weging. In het korps is een vast opsporingsteam. De CIE heeft nog geen goede informatiepositie in het prostitutiemilieu.

3.23.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Limburg Noord is: **CONFORM NORM**.

3.23.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
2008	Green	Green	Red	Yellow	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	Green	Green
2010	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Red	Yellow	Green	Green	Green	Green	Green

Het korps is niet geheel tevreden over de samenwerking met de externe partners. Het vindt dat de samenwerking met het bestuur aandacht behoeft. De politie wil dat de gemeenten een meer sturende rol (regie) spelen bij de uitvoering van het toezicht. Contact met het bestuur verschilt per gemeente. Enkele gemeentes van de veiligheidsregio willen (nog) niet betalen voor een zorgcoördinator. Ook de samenwerking met het EMM vraagt aandacht. Het korps ontvangt geen pre-weegdocumenten of projectvoorstellen van het EMM. De informatie die het EMM levert, is meestal onvoldoende. Het EMM komt enkel met wat aanvullende informatie over onderzoeken die de politie al heeft. Ten slotte is het korps niet tevreden over de samenwerking met CoMensha. In het bijzonder heeft het kritiek op de slechte bereikbaarheid en de onvoldoende zorg voor opvang. Het korps heeft zelf een aantal opvangplaatsen geregeld.

3.23.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. De meeste afgesproken resultaten zijn het afgelopen jaar behaald. Het bestuurlijk traject is nog niet helemaal afgerond. Er bestond de hoop dat de gemeenten een meer sturende positie zouden innemen, maar dit is niet bereikt. De intensivering van de samenwerking met Limburg Zuid loopt, maar blijft lastig vanwege de verschillende werkwijzen.

3.23.8 Prognose 2011-2012.

Het korps vindt het moeilijk om verwachtingen over de toekomst uit te spreken, omdat de landelijke reorganisatie veel consequenties met zich mee zal brengen. Er bestaat de wens veel mee te draaien in het landelijke traject om zo een breder kader te krijgen en ervan te leren. Onderlinge samenwerking met andere korpsen wordt daarom nagestreefd.

3.24 Limburg-Zuid

3.24.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Limburg-Zuid heeft op de dimensie organisatie geen vooruitgang geboekt. Oude aandachtspunten zijn nog steeds actueel en de dimensie mandaat scoort onvoldoende. De korpsexpert heeft onvoldoende mogelijkheden om zijn kwaliteiten verder te ontwikkelen. Er is geen sprake van mandaat. De korpsexpert blijft enthousiast, maar krijgt onvoldoende steun vanuit het korps.

3.24.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Ook dit aandachtsveld laat geen vooruitgang zien. Bij de dimensie toezicht van de vergunde branche wordt slechts 20% van de gestelde norm gehaald. Het aanbod van het werk overstijgt in ruime mate de beschikbare capaciteit.

3.24.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Alleen de dimensie themakennis vereist nog enige aandacht. Er worden nu alleen presentaties verzorgd op teamdagen bij de basiseenheden. Gelet op de personeelssterkte van het team is het onmogelijk dit zelf te organiseren. De structurele aanlevering aan het EMM voldoet aan de norm, waarbij de regio zelf de kanttekening plaatst dat het wellicht door de eigen regio te weinig wordt gevoed.

3.24.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

De dimensies kwaliteit, weging en procesverantwoordelijkheid vereisen aandacht. De weg om een onderzoek op te starten is in het korps te lang en leidt tot veroudering van onderzoeksgegevens. Voortdurend is er sprake van een tekort aan capaciteit. Het korps doet vaak een beroep op onder andere de Koninklijke Marechaussee, om toch nog zaken opgepakt te krijgen. Door de geografische ligging wil het korps samenwerking aangaan met Duitsland en België. In samenwerking wil het minimaal drie mensenhandelonderzoeken verrichten. Er is een vast CIE-koppel voor het onderwerp mensenhandel.

3.24.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Limburg Zuid is: **ONVOLDOENDE**. Deze score is gebaseerd op de onvoldoende scores bij de aandachtsvelden organisatie en toezicht in combinatie met de vele gele scores.

3.24.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	STOD	KMar	PA
2008	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel
2010	Geel	Geel	Geel	Geel	Rood	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel

Het korps is beperkt tevreden over de samenwerking met de externe partners. Er zijn enkele gemeenten waar goed mee samengewerkt wordt, maar er zijn ook gemeenten die niet antwoorden op bestuurlijke rapportages. Onvoldoende vindt het korps de samenwerking met CoMensha, zowel wat betreft de bereikbaarheid als de opvang. Het is moeilijk om via CoMensha slachtoffers onder te brengen, zeker in de avond. Het korps heeft zo veel mogelijk regionaal oplossingen gecreëerd. De samenwerking met de Belasting vraagt aandacht. De Belastingdienst neemt deel aan het CSO. De Belastingdienst geeft geen input en gaat voor zijn eigen doelstellingen. De informatieuitwisseling buiten het CSO verloopt moeilijk. Het korps wil graag van de politieacademie meer actie m.b.t. terugkomdagen en de update van kennis door bijscholing. Ook acht het een toets op kennis mensenhandel gewenst, zoals de HOvJ 's toetst.

3.24.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Alle aandachtspunten uit de vorige monitor (referentiekader, korpsexpert kwaliteit en mandaat, informatieorganisatie, centrale informatiecoördinatie, themakennis verspreiding, kwaliteit opsporing, procesverantwoordelijkheid) zijn ingebracht bij de regionale driehoek. Op geen van deze punten is terugkoppeling gegeven of zijn er geen vervolgspraken gemaakt.

3.24.8 Prognose 2011-2012.

- Opspringtechnisch meer structuur van het begin tot het eind van het proces.
- Meer capaciteit om zaken te draaien.
- Een zorgcoördinator binnen de regio.
- Aandacht voor kwaliteit en kwantiteit.
- Aandacht voor het onderwerp vanuit de korpsleiding.
- Mensen moeten worden toegerust om hun werk te doen met kwalitatief hoogstaande middelen.

3.25 Flevoland

3.25.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het korps Flevoland voldoet in 2010 aan alle gestelde normen. De dimensies referentiekader en mandaat, die in de vorige monitor nog om aandacht vroegen, zijn nu voldoende.

3.25.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het aandachtsveld toezicht laat een verbetering zien in vergelijking met de Korpsmonitor P&M 2008. De dimensie kwaliteit scoort nu voldoende en de overige onderdelen vereisen nog aandacht. Voor het toezicht op de vergunde branche is er in 2010 nog geen centrale planning, waardoor afgesproken toezichtinzet niet is gerealiseerd. Het toezicht op de niet-vergunde branche is reactief. De gemeenten of politie passen HON niet structureel toe. Het korps vindt dat de niet-vergunde branche nationaal moet worden aangepakt.

3.25.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Het korps heeft veel geïnvesteerd in de verspreiding van themakennis. Er is een IBT-module voor alle executieve medewerkers in samenwerking met Gooi en Vechtstreek. Intranet is gevuld met informatie over mensenhandel. Bij afsluiting van een onderzoek presenteert het korps de resultaten. De informatieorganisatie is ten opzichte van de vorige monitor verbeterd. Elke week wordt een Sitrap door het RIK gemaakt en per kwartaal een tactische analyse op het onderwerp mensenhandel. Hierdoor ontstaat meer inzicht in de problematiek. Ook worden alle signalen in de Sitrap gezet en deze wordt gebruikt als sturingsdocument.

3.25.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant- woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Er loopt vrijwel constant in het korps een mensenhandelonderzoek bij de RRD. Indien een TGO wordt opgestart, wordt in principe geen personeel van een mensenhandelonderzoek afgehaald. De CIE speelt een belangrijke rol bij de inwinning van informatie. Het onderwerp is opgenomen in de CIE Marap. De CIE is een gezamenlijke dienst van Gooi en Vechtstreek en Flevoland.

3.25.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Flevoland is: **AANDACHT**. Deze score is geel op basis van de geelscores in het aandachtsveld toezicht.

3.25.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	STOD	KMar	PA
2008	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2010	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Alleen de samenwerking met het EMM en CoMensha vereist aandacht. Het korps vindt dat het EMM niet voldoet aan zijn verwachtingen. Er wordt veel informatie aangeleverd, maar er komt weinig terug. Voorts vindt het dat CoMensha ver van Flevoland afstaat. Er is sporadisch contact en de indruk is dat CoMensha niet helpt bij de opvang van slachtoffers.

3.25.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2008 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Er is een plan van aanpak gemaakt naar aanleiding van de vorige monitor. Dat heeft geholpen om het onderwerp echt onder de aandacht te krijgen op alle niveaus.

3.25.8 Prognose 2011-2012.

- Flevoland ziet veel kansen door de fusie met Gooi- en Vechtstreek. De is daardoor meer capaciteit voor de bestrijding van mensenhandel.
- Flevoland zou graag naar een vastere vorm willen voor de aanpak van mensenhandel en wenst een vast team in 2011.

3.26 Korps Landelijke Politiediensten

Dit is de eerste keer dat het KLPD deelneemt aan de Korpsmonitor prostitutie & mensenhandel. Dit korps is niet vergelijkbaar met een regiokorps. Dit vereist soms toelichting.

3.26.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

Het KLPD voldoet aan bijna alle normen. Aandacht vereist nog de invoering van een aantal regels van het Referentiekader Mensenhandel. Daarbij wordt opgemerkt dat het KLPD als nationale dienst niet aan alle voor de regionale korpsen geschreven regels kan voldoen. Het KLPD heeft niet altijd dezelfde taken en bevoegdheden en een ander werkgebied. Het KLPD heeft op basis van een verkennend onderzoek een plan van aanpak voor het invoeren van het Referentiekader opgesteld en een kerngroep mensenhandel samengesteld. De doelstelling is dat voor 1 januari 2013 het referentieplan in het korps wordt toegepast. In 2010 zijn de portefeuillehouder en de korpsexpert benoemd. Zij hebben mandaat gekregen voor de organisatie en uitvoering van de bestrijding van mensen. De gedragscode wordt strikt nageleefd. Gelet op de landelijke rol wordt na elke controle een afloopbericht aan het regiokorps gezonden. Het optreden van het KLPD in een regio wordt vooraf aan de regionale korpsexpert gemeld.

3.26.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

Het KLPD heeft geen eigenstandige toezichtstaken betreffende prostitutie. Het korps heeft een aantal PCM-opgeleide medewerkers en voldoet aan de kwaliteitsnorm. In voorkomend geval, wanneer het toezicht deel uitmaakt van een KLPD onderzoek, worden voor het uitvoeren van toezicht in een regio eigen gecertificeerde medewerkers ingezet in combinatie met een of meer aangewezen toezichthouders van de regio. Het toezicht op de niet-vergunde sector is nationaal nog ongestructureerd. Het KLPD richt zich op de (landelijke) escort en op de internationale component van de mensenhandel.

3.26.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Alleen de informatieorganisatie van het KLPD vereist aandacht. In het korps is nog sprake van een versnipperde informatiestructuur. Niet altijd is duidelijk welk dienstonderdeel leidend is in het informatieproces. Het KLPD heeft het beheer over het EMM waar alle signalen van mensenhandel vanuit de korpsen worden geregistreerd. In 2010 is begonnen met het verbeteren van deze informatie-inwinning en wordt voor de verstrekking van informatie/signalen aan het EMM gebruik gemaakt van de RIK-NIK lijn en een inwinplan mensenhandel.

Binnen het FIET worden de internationale signalen van mensenhandel, de zogenaamde level 3 of 3+ signalen, geregistreerd en daarmee expertiseproducten gemaakt.

3.26.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Aandacht vereisen nog de procesverantwoordelijkheid en de weging. Sinds december 2010 is de portefeuillehouder procesverantwoordelijk voor het thema mensenhandel. De preweegdocumenten krijgen van de stuurploeg niet altijd de hoogste prioriteit. Mensenhandelzaken moeten steeds concurreren met andere NR-zaken. Er zijn door het KCLPD productieafspraken gemaakt, echter deze worden niet automatisch door de stuurploeg gevolgd. Er is een stijging van het aantal mensenhandelonderzoeken. Alleen als naast de level 3/3+ onderzoeken ook de level 1 en 2 onderzoeken worden meegeteld, wordt het afgesproken aantal mensenhandel onderzoeken gehaald. Het KCLPD heeft geen permanent opsporingsteam mensenhandel. Het werkt met generieke teams die zo nodig aangevuld worden met gecertificeerde opsporingsambtenaren. Er zijn zes CIE-medewerkers fulltime belast met de aanpak van mensenhandel.

3.26.5 Eindscore

De eindscore voor het KCLPD is: **AANDACHT**. Deze score is gebaseerd op de geelscores van de dimensies weging en procesverantwoordelijkheid en op de geelscore van de dimensie informatieorganisatie.

3.26.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspectie	STOD	KMar	PA
2008											
2010											

Het KCLPD is tevreden over de samenwerking met de externe partners. De samenwerking met CoMensha vraagt nog enige aandacht op het gebied van de bereikbaarheid en de organisatie van de opvang. Door het eigen netwerk volstaat het KCLPD vaak met een melding van slachtoffers en wordt in een eigen opvang voorzien. Gelet op de grootschaligheid van de KCLPD-onderzoeken is vaak sprake van een groot aantal slachtoffers en moeten er steeds maatwerkoplossingen voor slachtoffers gevonden worden.

3.26.7 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

Niet van toepassing, omdat het KCLPD in de Korpsmonitor P&M 2008 nog niet gemonitord is.

3.26.8 Prognose 2011-2012.

- De intake van signalen optimaliseren.
- Activiteiten en producten die dubbel geleverd worden, terugdringen.
- Het opleidingsniveau van medewerkers verhogen.
- Versterken van de internationalisering van de opsporing. Dit zal gerealiseerd worden in samenwerking met de buitenlandse opsporingspartners en het bestuur

- Opsporingstactieken uitbreiden door alternatieve strategieën en zo komen tot effectievere opsporing.

3.27 Koninklijke Marechaussee

Dit is de eerste keer dat de Koninklijke Marechaussee deelneemt aan de Korpsmonitor prostitutie & mensenhandel. Dit vereist soms toelichting

3.27.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				

De KMar heeft het referentiekader nog niet volledig ingevoerd. Aandacht vereisen nog de kwaliteit van de korpsexpert en de gedragscode. Onvoldoende scoort het mandaat korpsexpert. De KMar kent een voortdurende personeelwisseling en verliest daarmee vaak opgebouwde kennis en kunde van bepaalde aandachtsvelden. De nieuwe korpsexperts starten vaak met veel enthousiasme, bouwen kennis en kunde op, maar zijn vaak kort in die functie of rol actief, waardoor continuïteit ontbreekt. De toepassing van de gedragscode verdient aandacht. Nu wordt deze te beperkt in de organisatie bekend gemaakt, terwijl de KMar steeds meer gericht is op de bestrijding van mensenhandel.

3.27.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				

De KMar voldoet aan de kwaliteitsnorm. Bij controles zet de KMar steeds gecertificeerde medewerkers in. De KMar voert volgens de verstrekte informatie geen bestuurlijke toezichtsta-ken uit.

3.27.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				

Alleen de dimensie themaverspreiding vereist aandacht. De KMar heeft alleen een indicato-renboekje mensenhandel aan alle medewerkers verstrekt, echter dit is niet de inhoudelijke kennisverspreiding zoals met deze norm wordt bedoeld. De KMar verstrekt structureel via een datadump informatie aan het EMM. Zij heeft 10 fte's bij het EMM gedetacheerd.

3.27.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoording	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

Aandacht vereisen de dimensies slachtofferbejegening en financieel rechercheren. De KMar heeft, gelet op haar landelijke taken, weinig gecertificeerden ter beschikking. Vaak zijn deze alleen werkzaam op Schiphol. De AVR-ruimtes zijn wel ingericht, maar de benadering is vaak verdachtgericht. Desgewenst maakt de KMar gebruik van gecertificeerden van de politiere-

gio's. Ook vereist het financieel rechercheren nog aandacht. Bij onderzoeken wordt niet altijd financieel gerechercheerd en in de dossiers is niet standaard een financiële paragraaf opgenomen. De KMar zet een thematisch koppel mensenhandel van de CIE in op mensenhandel.

3.27.5 Eindscore

De eindscore voor de Koninklijke Marechaussee is: **AANDACHT**. Deze score is gebaseerd op de scores van het aandachtsveld organisatie en de geelscore bij slachtofferbejegening en financieel rechercheren.

3.27.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	Arbeidsinspec- tie	STOD	KMar	PA
2008											
2010											

De KMar werkt samen met een klein aantal externe partners. De samenwerking met CoMensha vereist nog aandacht, zowel wat betreft de bereikbaarheid buiten de kantooruren als de organisatie van de opvang. De KMar maakt nu vaak gebruik van voorzieningen van de regio Amsterdam.

3.27.1 Activiteiten naar aanleiding uitkomsten korpsmonitor 2008.

Niet van toepassing, omdat de KMar in de Korpsmonitor P&M 2008 nog niet gemonitord is.

3.27.2 Prognose 2011-2012.

- Sturen op de wetwijziging waardoor we nieuwe mogelijkheden krijgen als KMAR
- Richten op Hotels die vallen binnen de aangewezen gebieden op en nabij de luchthavens.
- Mogelijkheden bekijken om commerciële partners gebruiken bij de bestrijding van migratiecriminaliteit, bijvoorbeeld door het opleiden van conducteurs NS of chauffeurs interliner voor het herkennen van signalen mensenhandel.
- Plan voor de taskforce maken en uitvoeren.
- Meer gebruik maken van open bronnen.

4 Eindresultaat

4.1 Algemeen

In de onderstaande tabel is de optelsom van de scores op de dimensies opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met de kritische dimensies die worden besproken in paragraaf 2.4. Om de vooruitgang of achteruitgang ten opzichte van eerdere Korpsmonitors te kunnen zien, zijn voor de volledigheid de eindscores van 2002, 2003, 2004, 2006 en 2008 in beeld gebracht.

KORPS	2002	2003	2004	2006	2008	2010
Groningen	Geel	Geel	Geel	Geel	Groen	Groen
Friesland	Rood	Geel	Groen	Geel	Geel	Groen
Drenthe	Rood	Rood	Groen	Rood	Geel	Geel
IJsselland	Groen	Groen	Groen	Geel	Groen	Rood
Twente	Groen	Groen	Groen	Groen	Groen	Groen
Noord-Oost Gelderland	Groen	Rood	Geel	Geel	Geel	Geel
Gelderland-Midden	Geel	Groen	Rood	Rood	Rood	Rood
Gelderland-Zuid	Groen	Groen	Geel	Geel	Geel	Rood
Utrecht	Groen	Groen	Rood	Geel	Rood	Geel
Noord-Holland-Noord	Groen	Groen	Groen	Geel	Groen	Groen
Zaanstreek-Waterland	Groen	Geel	Geel	Rood	Geel	Groen
Kennemerland	Groen	Groen	Groen	Rood	Geel	Groen
Amsterdam-Amstelland	Groen	Geel	Groen	Geel	Geel	Geel
Gooi- en Vechtstreek	Geel	Groen	Groen	Groen	Rood	Geel
Haaglanden	Groen	Groen	Groen	Geel	Geel	Groen
Hollands-Midden	Groen	Groen	Geel	Groen	Groen	Geel
Rotterdam-Rijnmond	Geel	Rood	Geel	Geel	Groen	Groen
Zuid-Holland Zuid	Geel	Geel	Geel	Groen	Rood	Groen
Zeeland	Groen	Groen	Groen	Groen	Geel	Groen
Midden- en West-Brabant	Geel	Geel	Groen	Geel	Geel	Groen
Brabant-Noord	Geel	Rood	Rood	Rood	Geel	Geel
Brabant Zuid-Oost	Groen	Groen	Groen	Geel	Geel	Geel
Limburg-Noord	Groen	Groen	Geel	Rood	Geel	Groen
Limburg-Zuid	Geel	Geel	Groen	Geel	Geel	Rood
Flevoland	Groen	Groen	Groen	Geel	Rood	Geel
KLPD	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel
KMar	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel

Tabel 1 Score overzicht 2002 - 2010

In vergelijking met het eindresultaat van de Korpsmonitor 2008 is een duidelijke verbetering zichtbaar. Het aantal groenscores is met zes toegenomen en het aantal roodscores is met één afgenomen. Vooruitgang is er bij de korpsen: Friesland, Utrecht, Zaanstreek-Waterland, Kennemerland, Gooi- en Vechtstreek, Haaglanden, Zuid-Holland Zuid, Zeeland, Midden- en West-Brabant, Limburg-Noord en Flevoland. Opmerkelijk is de forse vooruitgang van het korps Zuid-Holland-Zuid. Bij het regiokorps IJsselland is daarentegen sprake van een forse terugval en bij de korpsen: Gelderland-Zuid, Hollands-Midden en Limburg-Zuid van een geringe terugval. Deze terugval is meestal veroorzaakt door een geel- of roodscore op één van de essentiële dimensies.

Enkele korpsen haalden, ondanks de vele groenscores op de dimensies, nog net geen groene eindscore door slechts één geelscore op een essentiële dimensie. Dit betrof in enkele gevallen de dimensie weging.

Enkele korpsen blijken moeite te hebben met het vasthouden van een goede eindscore. Bij het monitoren blijkt dat een goede score op de dimensies vaak afhankelijk is van de inzet van één of enkele medewerkers en dat bij vertrek van die medewerker(s) een korps ineens minder hoog scoort. Bij enkele korpsen betrof dit de functie van de informatievoorzitter of van de korpsexpert. Continuïteit is niet alleen belangrijk voor de organisatie van het toezicht en de opsporing, maar ook voor de bemensing van de teams of specifieke onderdelen van het korps die belast zijn met de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel.

4.2 Overzicht score politiekorpsen

In de onderstaande tabel is de totale scorelijst Korpsmonitor 2010 opgenomen.

POLITIEKORPS		ORGANISATIE				TOEZICHT				INFORMATIE				OPSPORING					EINDSCORE
		Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren	
1	Groningen																		
2	Friesland																		
3	Drenthe																		
4	IJsselland																		
5	Twente																		
6	Noord-Oost Gelderland																		
7	Gelderland-Midden																		
8	Gelderland-Zuid																		
9	Utrecht																		
10	Noord-Holland-Noord																		
11	Zaanstreek-Waterland																		
12	Kennemerland																		
13	Amsterdam-Amstelland																		
14	Gooi- en Vechtstreek																		
15	Haaglanden																		
16	Hollands-Midden																		

POLITIEKORPS		ORGANISATIE				TOEZICHT				INFORMATIE				OPSPORING				EINDSCORE
		Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche	Informatie organisatie	Centrale coördinatie info	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoorde-lijkheid	Weging	
17	Rotterdam-Rijnmond																	
18	Zuid-Holland-Zuid																	
19	Zeeland																	
20	Midden en West- Brabant																	
21	Brabant-Noord																	
22	Brabant Zuid-Oost																	
23	Limburg-Noord																	
24	Limburg-Zuid																	
25	Flevoland																	
26	KLPD																	
27	KMar																	

Tabel 2 Totaal overzicht scores Monitor 2010.

4.3 Beschouwing van de resultaten van de korpsen

Bij de weging en beoordeling hebben niet alle gemonitorde dimensies een gelijke waarde. Sommige dimensies zijn bij het bepalen van de eindscore van doorslaggevend betekenis. De korpsen dienen naar de mening van het monitorteam, ruim tien jaar na de start van het Project Prostitutie & Mensenhandel DNP, aan alle kritische dimensies onvoorwaardelijk uitvoering te geven of te voldoen. Temeer omdat veel van die dimensies een formele grondslag hebben, zoals de Aanwijzing van het College van Procureurs Generaal wat betreft de kwaliteitseis medewerkers en de afspraken over het structureel aanleveren van signalen en informatie aan het EMM. In de volgende paragrafen worden de dimensies nader beschouwd.

4.3.1 Aandachtveld Organisatie

Referentiekader

Alle korpsen zijn bekend met het Referentiekader mensenhandel. De meeste korpsen werken conform dit Referentiekader en een beperkt aantal korpsen is nog druk bezig om de uitgangspunten van dit Referentiekader spoedig te realiseren. Zes korpsen hebben hierbij een lichte achterstand opgelopen, vooral doordat deze korpsen nog ingrijpende veranderingen in processen of structuur moeten doorvoeren. De verwachting is dat in 2011 alle korpsen conform het Referentiekader zijn ingericht en handelen. Een groot aantal korpsen heeft het Referentiekader gebruikt bij hun nieuwe organisatieontwikkeling en/of als aanjager ter versterking van de aanpak van mensenhandel en uitbuiting. Het Referentiekader is in de Korpsmonitor P&M 2010 voor het eerst in de eindbeoordeling van de korpsen meegenomen.

Korpsexpert (kwaliteit/mandaat)

In het Referentiekader Mensenhandel is in referentie 2 een profielschets van de korpsexpert mensenhandel opgenomen. In dit profiel zijn naast de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ook kwaliteitseisen opgenomen. (zie tekstvak)

De korpsexpert mensenhandel is benoemd door de korpsleiding en voldoet aan de volgende profielschets:

- voorzien van een korpsopdracht met bevoegdheden;
- eventueel via de portefeuillehouder directe ingang bij de korpsleiding;
- organisatorisch vermogen en is in staat zaken voor elkaar te krijgen;
- gevoel voor bestuurlijke verhoudingen;
- coöperatief ingesteld, met oog voor het gemeenschappelijk regionaal- landelijk belang;
- affiniteit met het onderwerp mensenhandel;
- coach van leidinggevenden en medewerkers in het kader van mensenhandel;

De taken en verantwoordelijkheden van de korpsexpert zijn:

- De korpsexpert investeert in het ontwikkelen van de landelijke en regionale aanpak mensenhandel.
- Hij is bevoegd om namens het regiokorps bij werkconferenties voorstellen te beoordelen op kwaliteit en uitvoerbaarheid.
- Hij bereidt korpsbeleid ten aanzien van prostitutie & mensenhandel voor en biedt dit aan ter besluitvorming.
- Hij is verantwoordelijk voor het - na interne besluitvorming - voortvarend implementeren van landelijk afgesproken beleidsregels in de regio.
- Hij ondersteunt het regionale beleid, dat op dit terrein wordt voorgestaan door de beheersdriehoek en het regionaal college en adviseert gemeentebesturen.

In de meeste korpsen is de bevoegdheid - zoals in het profiel opgenomen - aan de korpsexpert toegekend. De wijze van uitvoering en de reikwijdte van de taken, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden die aan de korpsexperts zijn toegekend, geven momenteel nog een zeer divers beeld. Hoewel het invoeren van het Referentiekader juist bedoeld was om een meer eenvormige invulling van deze functie te bereiken, blijkt in de praktijk dit niet te zijn gerealiseerd. Dit blijft een punt van aandacht.

Een klein aantal korpsen (één aandacht en twee onvoldoende) worstelt nog met het verlenen van voldoende mandaat aan de korpsexpert. In deze korpsen kan door de korpsexpert, zoals vaak door deze werd opgemerkt, zijn rol binnen het korps niet of onvoldoende vervullen. In deze korpsen is in sommige gevallen gekozen voor een andere verantwoordelijkheid of organisatiestructuur, waardoor de korpsexpert niet direct voor bepaalde verantwoordelijkheden of taken bevoegd en/of aansprakelijk is. Veelal is het mandaat gekoppeld aan de reguliere functie die de korpsexpert in het korps vervult. Bij drie korpsen is zowel de kwalificatie als het mandaat onvoldoende geborgd. In één korps was na het vertrek van de korpsexpert niet voldoende in de overdracht van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voorzien.

De functie van korpsexpert vereist specifieke competenties en kwaliteiten. De meeste korpsexperts zijn ruim geschoold en lijken - voor zover was na te gaan - aan de vereiste competenties te voldoen. Drie korpsexperts kregen een geelscore en één korpsexpert een roodscore. In twee korpsen was sprake van een nieuwe korpsexpert, die zich nog aan het inwerken was.

Niet altijd is duidelijk in welke mate de korpsexpert ook inhoudelijk op het thema mensenhandel is geschoold. De meeste korpsexperts zijn niet PCM-gecertificeerd of hebben geen (onderdelen van) de PCM-opleiding gevolgd. De huidige PCM-opleiding is primair gericht op de uitvoerende medewerkers in het korps. Het is aanbevelenswaardig een specifieke opleiding voor coördinatoren en leidinggevendenden op het thema mensenhandel en uitbuiting te (doen) ontwikkelen en die aan deze coördinatoren, korpsexperts en andere leidinggevendenden aan te bieden (maatwerk). Door de in gang gezette ontwikkeling binnen de korpsen, waarbij bijvoorbeeld de teams commerciële zeden, de teams mensenhandel en vreemdelingenpolitie steeds meer samensmelten tot één team of afdeling, zullen meerdere coördinatoren of leidinggevendenden binnen die teams worden aangesteld. Het is aanbevelenswaardig om aan deze functionarissen naast de leidinggevende competenties ook inhoudelijke kwaliteitseisen te stellen. Eén van deze eisen zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat de betreffende functionaris alleen die functie mag uitoefenen, als deze beschikt over het PCM-certificaat voor coördinatoren en leidinggevendenden.

Gedragscode

In referentie 12 van het Referentiekader Mensenhandel staat dat politieambtenaren die zich in het prostitutiemilieu begeven, zich aan de landelijk ontwikkelde gedragscode dienen te houden. Integriteit is hierbij een zwaarwegend criterium. In bijna alle korpsen is de gedragscode in meer of mindere mate onder de aandacht van de medewerkers van de specialistische teams gebracht. In sommige regiokorpsen moeten de teamleden de gedragscode voor kennisname ondertekenen. Slechts in één korps vereist het 'levend houden' van de gedragscode aandacht. In dit korps is de gedragscode geen onderdeel van een voortdurend proces en/of worden naast de teamleden ook andere medewerkers uit het korps ingezet op het thema mensenhandel en uitbuiting, zonder dat zij over de gedragscode zijn geïnstrueerd. Nagenoeg alle korpsen hebben aangegeven dat zij voor iedere controle de gedragscode onder de aandacht van de controleurs brengen of deze standaard in de briefing meenemen. In vrijwel alle korpsen is een procedure vastgesteld voor het indienen van klachten of voor het waarnemen van overschrijding van de gedragscode en voor de afhandeling daarvan.

In de Korpsmonitor P&M 2008 is geadviseerd de gedragscode op uitvoerbaarheid en resultaat door de LEM te laten evalueren. Toen werd al opgemerkt dat veranderende inzichten mogelijk nopen tot de aanpassing van de huidige gedragscode. Vastgesteld is dat deze evaluatie nog niet heeft plaatsgevonden. Opnieuw wordt voorgesteld de LEM te vragen deze evaluatie van de gedragscode te initiëren en uit te (doen) voeren.

4.3.2 Aandachtveld toezicht

Dimensie kwaliteit

In vergelijking met de vorige Korpsmonitor is er een hoge score behaald op de dimensie kwaliteit. Alle korpsen hebben op deze dimensie een groenscore behaald. Het aantal prostitutiecontroleteams (PCT's) is in vergelijking met 2008 gestegen van 20 naar 22. In 2010 was het totaal aantal PCT-medewerkers 252. Dit zijn 54 medewerkers minder dan in 2008, echter daarbij moet worden opgemerkt dat bij de opgave van 2008 niet alleen de vaste PCT-medewerkers zijn opgegeven, maar ook de medewerkers die in het korps als neventaak prostitutiecontroles uitvoerden. Opmerkelijk is de halvering van de bemensing van de PCT's in Noord- en Oost-Gelderland en Brabant Zuid-Oost. Het grote verschil bij het korps Amsterdam-Amstelland heeft te maken met het eerder genoemde, grote aantal neventakers.

POLITIEKORPS		Vast PCT 2008	Vast PCT 2010	Aantal medewerkers PCT 2008	Aantal medewerkers PCT 2010
1	Groningen	Ja	Ja	4	4
2	Friesland	Ja	Ja	10	11
3	Drenthe	Ja	Ja	4	6
4	IJsselland	Ja	Ja	6	6
5	Twente	Ja	Ja	6	6
6	Noord-Oost Gelderland	Ja	Ja	12	6
7	Gelderland-Midden	i.o	Ja	6	7
8	Gelderland-Zuid	Ja	Ja	8	9
9	Utrecht	Ja	Nee	0	0
10	Noord-Holland-Noord	Ja	Ja	17	19
11	Zaanstreek-Waterland	Ja	Ja	5	8
12	Kennemerland	ja	Ja	8	10
13	Amsterdam-Amstelland	nee	Ja	85	36
14	Gooi- en Vechtstreek	ja	Ja	17	14
15	Haaglanden	ja	Ja	19	15
16	Hollands-Midden	ja	Ja	12	12
17	Rotterdam-Rijnmond	ja	Ja	17	18
18	Zuid-Holland-Zuid	nee	Ja	0	4
19	Zeeland	ja	Ja	14	14
20	Midden en West-Brabant	ja	Ja	17	16
21	Brabant-Noord	ja	Nee	8	11
22	Brabant Zuid-Oost	ja	Ja	21	11
23	Limburg-Noord	nee	Nee	0	0
24	Limburg-Zuid	nee	Ja	6	5
25	Flevoland	ja	Ja	4	4
26	KLPD	-	Nee	-	0
27	KMar	-	Nee	-	-

Tabel 3 Overzicht organisatie PCT's in 2010

In 2010 werden in de regio's meer gekwalificeerde en gecertificeerde medewerkers ingezet dan in 2008. In alle korpsen worden nu gecertificeerde medewerkers ingezet bij het toezicht op de prostitutie met als resultaat dat alle korpsen een groenscore hebben bij deze dimensie. Nog niet in alle regio's zijn de medewerkers van het PCT door de burgemeesters van alle

gemeenten aangewezen als toezichthouder. In meerdere gemeenten in de regio's Amsterdam-Amstelland, Utrecht, Gelderland-Midden, Brabant Zuid-Oost en Limburg Noord zijn de PCT-medewerkers (nog) niet bevoegd om namens de gemeente het prostitutietoezicht uit te oefenen. In de regio Groningen en deels in de gemeente Amsterdam wordt de toezichtstaak door gemeentelijke toezichthouders uitgevoerd.

POLITIEKORPS		PCM gecertificeerden 2008	PCM gecertificeerden 2010	Aangewezen als toezichthouder 2008	Aangewezen als toezichthouder 2010
1	Groningen	2	4	deels	Nee
2	Friesland	10	11	deels	Ja
3	Drenthe	4	4	ja	Ja
4	IJsselland	6	4	deels	Ja
5	Twente	6	5	ja	Ja
6	Noord-Oost Gelderland	12	13	ja	Ja
7	Gelderland-Midden	deels	13	nee	Nee
8	Gelderland-Zuid	4	6	ja	Ja
9	Utrecht	deels	11	deels	Nee
10	Noord-Holland-Noord	deels	13	ja	Ja
11	Zaanstreek-Waterland	5	8	deels	Ja
12	Kennemerland	4	6	ja	Ja
13	Amsterdam-Amstelland	deels	16	deels	Ja, alleen A'dam
14	Gooi- en Vechtstreek	2	10	ja	Ja
15	Haaglanden	19	11	ja	Ja
16	Hollands-Midden	9	12	ja	Ja
17	Rotterdam-Rijnmond	17	15	deels	Ja
18	Zuid-Holland-Zuid	ja	4	ja	Ja
19	Zeeland	ja	13	ja	Ja
20	Midden en West-Brabant	16	8	ja	Ja
21	Brabant-Noord	8	11	ja	Ja
22	Brabant Zuid-Oost	deels	9	ja	7 gem niet
23	Limburg-Noord	deels	7	deels	3 gem niet
24	Limburg-Zuid	4	8	ja	Ja
25	Flevoland	4	5	deels	Ja
26	KLPD	-	3	-	Nee
27	KMar	-	12	-	Nee

Tabel 4 Aantal gecertificeerden en toezichthouders PCT's 2010

Dimensie continuïteit

De afspraak is dat de korpsen de vergunde branche minimaal zes keer per jaar controleren. Daarbij is enige differentiatie acceptabel, mits deze vorm van toezicht voldoende is onderbouwd. Daarbij kan gedacht worden aan differentiatie in de aard en omvang van de controles. Door de controles frequent, breed (op alle vormen van prostitutie) en onvoorspelbaar te houden, krijgt de prostitutiebranche geen of minder gelegenheid om andere dan meerderjarige, legale en vrijwillig werkende prostituees in te zetten. Ook in het Referentiekader wordt het aantal controles nog eens nadrukkelijk genoemd, waarbij tevens is aangegeven dat de toezichtstaak binnen het korps moet zijn geborgd in de formatie en planning- en controlecyclus. In vijf korpsen staat de uitvoering van het toezicht op de prostitutiebranche onder druk. Dit toezicht is in deze korpsen geen structureel onderdeel van de reguliere planning- en beheercyclus. In deze korpsen is de capaciteitsvraag vanuit andere taken of onderdelen groot en dit gaat ten koste van het toezicht op de prostitutiebranche. In vier korpsen vereist de continuïteit aandacht en in één korps is die onvoldoende. Door gebrek aan continuïteit van de controles ontstaat het gevaar dat de korpsen het 'zicht' op de vergunde seksbranche verliezen. Het kiezen voor minder controles enkel en alleen om op die wijze het capaciteitspro-

bleem op te lossen heeft absoluut consequenties voor de wederzijdse toegankelijkheid en het wederzijdse vertrouwen.

Volgens de opgave van de korpsen is het aantal locatiegebonden seksinrichtingen in de periode 2008 - 2010 afgenomen van 839 naar 654. Rekening houdend met de verschillen in de interpretatie van het begrip inrichting in 2008 en 2010, constateren we toch dat het aantal locatiegebonden seksinrichtingen is gereduceerd. Evenals in 2008 is het zicht van de korpsen op de niet-locatiegebonden seksinrichtingen gebrekkig. Zes korpsen kunnen in het geheel geen opgave doen van het aantal in de regio voorkomende niet-locatiegebonden inrichtingen. Uit de opgaves die wel uit de regio's werden ontvangen blijkt dat er in 2010 sprake is van een gering verschil in vergelijking met 2008. Grote verschillen zijn er in de regio's Amsterdam-Amstelland (-6), Brabant Zuid-Oost (-22) en Limburg-Noord (-11).

POLITIEKORPS		Aantal gemeenten	Aantal locatiegebonden seksinrichtingen 2008	Aantal locatiegebonden seksinrichtingen 2010	Aantal niet-locatiegebonden seksinrichtingen 2008	Aantal niet-locatiegebonden seksinrichtingen 2010
1	Groningen	25	20	20	5	2
2	Friesland	31	18	24	0	0
3	Drenthe	12	12	12	0	0
4	IJsselland	11	25	26	-	-
5	Twente	14	11	17	6	8
6	Noord-Oost Gelderland	24	16	16	0	1
7	Gelderland-Midden	16	9	10	-	-
8	Gelderland-Zuid	19	17	16	-	-
9	Utrecht	29	64	21	4	-
10	Noord-Holland-Noord	26	11	11	3	2
11	Zaanstreek-Waterland	9	4	4	0	2
12	Kennemerland	10	17	17	5	9
13	Amsterdam-Amstelland	6	195 ⁷	75	33	27
14	Gooi- en Vechtstreek	9	12	11	0	-
15	Haaglanden	9	91	94	14	14
16	Hollands-Midden	28	8	7	2	-
17	Rotterdam-Rijnmond	22	50	48	17	21
18	Zuid-Holland-Zuid	19	11	11	1	1
19	Zeeland	13	22	22	2	4
20	Midden- en West-Brabant	26	39	36	7	10
21	Brabant-Noord	21	19	15	3	1
22	Brabant Zuid-Oost	21	82	46	30	8
23	Limburg-Noord	15	34	40	15	4
24	Limburg-Zuid	19	48	48	-	60
25	Flevoland	6	4	7	4	1
26	KLPD	-	-	-	-	-
27	KMAR	-	-	-	-	-

Tabel 5 Aantal seksinrichtingen per regio

Dimensie vergunde branche

Het op basis van het Referentiekader mensenhandel voor 2010 gehanteerde uitgangspunt is, dat de korpsen in 2010 de vergunde branche onder controle hebben. In 2010 zijn in ons land 654 locatiegebonden en 175 niet-locatiegebonden seksinrichtingen geregistreerd. Zes korpsen geven op in 2010 binnen de regio geen niet-locatiegebonden seksinrichtingen te hebben.

⁷ Dit betreffen volgens opgave van het regiokorps 335 +40 ramen.

Bij de 2906 geregistreerde controles (in 2008 totaal 2948 controles) zijn in de vergunde branche 369 misstanden aangetroffen (311 in 2008). Drie korpsen kunnen de onderzoekers het aantal misstanden in de vergunde branche niet melden. Het aantal controles is vermoedelijk hoger, zeker in de regio's waar veel raamgebieden zijn. Eén korps kan geheel geen opgave van aantallen controles doen! In twaalf korpsen zijn in 2010 meer controles uitgevoerd dan in 2008 en in acht korpsen is het aantal minder dan in 2008. In vijf regio's is het aantal controles van vergunde inrichtingen minder dan de afgesproken zes controles per jaar. Zeven korpsen melden dat zij in 2010 in het geen misstanden in de vergunde branche hebben aangetroffen.

POLITIEKORPS		Aantal uitgevoerde controles i vergunde inrichtingen n 2008	Aantal uitgevoerde controles i vergunde inrichtingen n 2010	Vershil 2008 - 2010	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2008	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2010	Aantal misstanden niet-vergunde inrichtingen 2008	Aantal misstanden niet-vergunde inrichtingen 2010
1	Groningen	230	264	+34	0	2	Nb	Nb
2	Friesland	Nb	138		6	4	1	Nb
3	Drenthe	72	25	-47	5	2	Nb	1
4	IJsselland	67	91	+24	8	6	Nb	Nb
5	Twente	127	81	-46	7	0	Nb	5
6	Noord-Oost Gelderland	85	111	+26	0	0	Nb	3
7	Gelderland-Midden	72	40	-32	0	-	Nb	Nb
8	Gelderland-Zuid	81	27	-54	1	6	Nb	2
9	Utrecht	Nb	414		61	5	0	3
10	Noord-Holland-Noord	84	143	+59	10	6	Nb	1
11	Zaanstreek-Waterland	32	38	+6	1	1	1	1
12	Kennemerland	67	82	+15	0	2	Nb	Nb
13	Amsterdam-Amstelland	416	108 ⁸		Nb	32	Nb	Nb
14	Gooi- en Vechtstreek	58	66	+8	5	4	1	Nb
15	Haaglanden	348	172 ⁹		4	26	40	Nb
16	Hollands-Midden	64	46	-18	4	1	2	2
17	Rotterdam-Rijnmond	285	432	+147	144	187	Nb	16
18	Zuid-Holland-Zuid	58	72	+14	0	7	Nb	1
19	Zeeland	92	126	+34	5	13	5	7
20	Midden- en West-Brabant	192	162	-30	0	19	Nb	3
21	Brabant-Noord	132	44	-88	2	3	1	Nb
22	Brabant Zuid-Oost	223	Nb		Nb	15-20	Nb	Nb
23	Limburg-Noord	100	152	+52	Nb	10	0	16
24	Limburg-Zuid	39	51	+12	48	11	2	2
25	Flevoland	24	12	-12	0	2	1	1
26	KLPD	-	9	-	-	-	-	-
27	KMAR	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 6 Overzicht toezicht vergunde en niet-vergunde branche

De conclusie van de onderzoekers is dat, gelet op het groeiende aantal misstanden, er in 2010 geen sprake is van het 'onder controle' hebben van de vergunde branche. In de regio's waar het in 2010 ontbreekt aan continuïteit, is in 2010 ook sprake van het niet of onvol-

⁸ Exclusief 532 gemeentelijke controles en 494 controles door de wijkteams.

⁹ Exclusief de dagelijkse controles van 54 raamvergunningen. De gemelde controles betreffen alleen de 31 clubs en de 9 vergunde seksshops.

doende nakomen van deze dimensie. Twee korpsen krijgen voor deze dimensie een roodscore (vier in 2008) en drie korpsen een geelscore (zeven in 2008).

Dimensie niet-vergunde branche

In het algemeen geldt, dat in 2010 de aandacht voor de niet-vergunde branche is verslechterd ten opzichte van 2008. In 2010 krijgen zeven korpsen een roodscore (vijf in 2008) en negen korpsen een geelscore (tien in 2008). Dit resultaat valt de onderzoekers bijzonder tegen. Korpsen melden zelf al meerdere jaren dat zij een verschuiving zien van prostitutie en mensenhandel van de vergunde naar de niet-vergunde branche. Het lijkt dat de korpsexperts en portefeuillehouders in 2010 zich wel bewust zijn van de situatie dat juist deze niet-vergunde branche meer aandacht moet krijgen, maar dat de daadwerkelijke uitvoering daarbij achterblijft. De signalen zijn dat personen uit de legale branche het niet zo nauwkeurig nemen met de geldende regels en zich in toenemende mate lijken te verplaatsen naar de illegale branche om zich zo te onttrekken aan het reguliere toezicht. Ook wordt als verklaring van deze verschuiving aangegeven dat individuele prostituees zich op deze manier 'verstoppen' voor de Belastingdienst of om andere redenen onzichtbaar willen werken. In 2010 werden ruim 64 misstanden in de niet-vergunde branche geregistreerd, een toename ten opzichte van 2008 toen 54 misstanden werden geregistreerd. De verwachting is dat het aantal misstanden in de schijnbaar 'onzichtbare' niet-vergunde branche vele malen hoger is dan door de korpsen werd geregistreerd. Tien korpsen blijken onbekend met het aantal misstanden in de niet-vergunde branche en twee korpsen hebben in deze branche geen misstanden vastgesteld. De gemelde misstanden bevestigen het beeld dat steeds meer slachtoffers mensenhandel in dit deel van de branche worden aangetroffen.

Het uitvoeren van Handhaven Op Niveau (HON) is ook in 2010 weer een veel besproken onderwerp bij het toezicht op de niet-vergunde branche. De taakverdeling tussen de politie en de gemeenten blijft een voortdurend punt van aandacht. In 2010 worden in dertien regio's de stappen 1-3 HON door de politie uitgevoerd, in drie regio's door de gemeenten en de politie, in één regio door de politie en het RIEC, in één regio door de politie met financiële steun van de gemeente, in één regio door het RIEC en in twee regio's door niemand. Veel geïnterviewden pleiten voor een debat op landelijk niveau om een einde te maken aan de ook al in 2008 geconstateerde verschillende interpretaties en de versnippering van de uitvoering van de stappen 1-3 van HON. Met een eenduidiger en eenvormiger verdeling van taken tussen de politie en het bestuur ontstaat een betere mogelijkheid tot capaciteitsmanagement. Vrijwel alle geïnterviewden merken op dat het toezicht op de niet-vergunde branche verhoudingsgewijs veel inzet vereist en dat het moeilijk is om goed zicht te krijgen op deze branche. Nog te veel is er sprake van slechts een incidentele of reactieve controle op de niet-vergunde branche.

De korpsen sturen in totaal 2090 mutaties bestuurlijk toezicht van de controles bij de vergunde en de niet-vergunde branche naar de gemeenten. Elf korpsen weten niet op te vermelden of en welke hoeveelheid bestuurlijke mutaties door hen naar de gemeenten zijn gezonden.

4.3.3 Aandachtveld Informatie

Informatie organisatie

In 2010 is er bij één korps sprake van een onvoldoende, adequate informatie-infrastructuur (niet beoordeeld op techniek, maar op logica) en twee korpsen moeten nog aandacht aan deze dimensie besteden. Dit betekent een forse verbetering ten opzichte van 2008. Terwijl in 2008 nog veel korpsen melden dat zij problemen ondervinden met de informatieorganisatie door de overgang van hun 'oude' systeem of systemen naar BVH, wordt daar in 2010 nog

maar incidenteel melding van gemaakt. Slechts enkele korpsen geven aan nog niet voldoende in staat te zijn signalen van mensenhandel in de regionale informatiesystemen te detecteren en naar één centraal punt te geleiden voor de centrale coördinatie van deze informatie.

Centrale informatiecoördinatie

In 2010 krijgt geen enkel korps een roodscore op deze dimensie. Vier korpsen krijgen een geelscore, omdat in die korpsen nog niet of onvoldoende op één centraal punt informatie is verzameld, geanalyseerd, veredeld en zo mogelijk gestapeld.

Themakennis verspreid

De opzet van het bewustwordingstraject is de routing te kennen, zodat mogelijke slachtoffers van mensenhandel te allen tijde terecht komen bij medewerkers die gekwalificeerd en gecertificeerd zijn. Door de LEM is daarvoor een routing uitgezet op de site www.lover-boys.nl met als doel dat slachtoffers met de juiste mensen in contact komen. In 2010 is in vijf korpsen nog niet conform de norm aandacht besteed aan het informeren van de korpsmedewerkers over de kenmerken en verschijningsvormen van (slachtofferschap) mensenhandel. Deze korpsen krijgen op deze dimensie een geelscore. In 2008 krijgen nog vier korpsen een roodscore; in 2010 geen enkel korps! In de meeste korpsen blijkt het koppelen van IBT en het bewustwordingsproces niet realiseerbaar. In de regio Noord-Holland-Noord is een opleidingsmodule voor de IBT ontwikkeld en getest. Hiermee zijn in 2010 zeer goede ervaringen opgedaan.

Leveringsverplichting aan het EMM

Een steeds terugkerend punt van zorg betreft deze dimensie. Ondanks dat er duidelijke afspraken zijn over het structureel verstrekken van informatie aan het EMM, blijken elf korpsen hieraan niet of onvoldoende te voldoen. Acht korpsen krijgen een roodscore en drie korpsen een geelscore. Deze dimensie is sterk van invloed op de eindscore. Bij een roodscore is een groene eindscore niet mogelijk. Opmerkelijk is dat het beeld over de verstrekking van informatie aan het EMM bij het korps vaak positiever is dan het beeld dat de registratie van het EMM laat zien. Alle korpsen met een roodscore zijn opnieuw gecheckt bij het EMM en in geen van deze gevallen blijkt het beeld dat het korps schetst, juist. Volgens de gegevens van het EMM (tabel 8) zijn in 2010 in totaal 12.811 signalen in SLIM geregistreerd en in VROS 250 onderzoeken mensenhandel. Het EMM ontving in 2010 totaal 3672 mutaties en 215 journaals.

POLITIEKORPS		Signalen korpsen naar EMM	Signalen SLIM	Bezoeken EMM aan korps	Bezoeken overig EMM	Pre-voorstel van EMM	Project-voorstel
1	Groningen	95	723	3	4	1	0
2	Friesland	17	504	2	1	1	0
3	Drenthe	8	310	3	2	0	0
4	IJsselland	90	723	0		0	0
5	Twente	70	250	1		0	0
6	Noord-Oost Gelderland	19	406	2	3	2	1
7	Gelderland-Midden	27	364	2		0	0
8	Gelderland-Zuid	8	434	1	1	0	0
9	Utrecht	70	520	1	2	1	0
10	Noord-Holland-Noord	116	858	5	4	0	0
11	Zaanstreek-Waterland	36	112	4	4	0	0
12	Kennemerland	85	397	4	2	0	0
13	Amsterdam-Amstelland	159	1607	3	1	6	3
14	Gooi- en Vechtstreek	2	64	2	2	0	0

POLITIEKORPS		Signalen korpsen naar EMM	Signalen SLIM	Bezoeken EMM aan korps	Bezoeken overig EMM	Pre- voorstel van EMM	Project- voorstel
15	Haaglanden	91	599	4		4	2
16	Hollands-Midden	14	281	3		0	0
17	Rotterdam-Rijnmond	95	855	4	2	2	3
18	Zuid-Holland-Zuid	32	170	7	1	0	0
19	Zeeland	33	140	2		0	0
20	Midden- en West-Brabant	48	201	3	3	0	0
21	Brabant-Noord	31	168	4	1	0	0
22	Brabant Zuid-Oost	204	492	4	2	0	0
23	Limburg-Noord	23	355	5		0	0
24	Limburg-Zuid	21	186	5	2	1	1
25	Flevoland	43	146	3	2	1	0
26	KLPD	1	160	-	-	9	0
27	KMar	14	1787	10	-	19	1
28	MMA	119	-	-	-	0	0
29	SIOD	96	-	-	-	9	0

Tabel 7 Gegevens van het EMM over 2010

Het aantal signalen mensenhandel volgens de registratie van het EMM (tabel 7) wijkt sterk af van de opgave van de korpsen. Wat daarbij opvalt, is dat twee korpsen geen gegevens kunnen verstrekken over het aantal signalen mensenhandel, terwijl volgens de gegevens van het EMM deze korpsen wel signalen hebben verstrekt. Bij de vergelijking zijn de gegevens van het KLPD en de KMar niet meegerekend, aangezien beide organisaties participeren in het EMM en dagelijks gegevens verstrekken en de registratie van het EMM daaromtrent niet volledig is. Volgens het EMM zijn 1586 signalen van de regiokorpsen ontvangen, terwijl de korpsen zelf melden 994 signalen te hebben verstrekt. Het verschil van 592 signalen wordt niet gecompenseerd met de ontbrekende meldingen (91 en 13) van de twee korpsen die in 2010 geen opgave hebben gedaan. Een duidelijke verklaring voor het gesignaleerde verschil kan niet worden gegeven.

In 2010 werden door het EMM - volgens opgave van de regiokorpsen (tabel 8) - tien preweegdocumenten naar de korpsen gezonden. Volgens het EMM (tabel 7) waren dit er negentien. Een verklaring voor dit verschil werd niet gevonden. Volgens de regiokorpsen hebben zij vijftien projectvoorstellen naar het EMM gezonden.

POLITIEKORPS		Aantal mutaties MH 2010	Aantal signalen MH 2008	Aantal signalen MH 2010	Pre- weegvoor- stellen van EMM 2008	Pre- weegdo- cumenten van EMM 2010	Pre- weegdo- cumenten naar EMM 2010
1	Groningen	288	105	256	0	1	0
2	Friesland	100	Nb	Nb	1	0	1
3	Drenthe	Nb	86	160	0	0	0
4	IJsselland	423	156	130	0	0	0
5	Twente	358	170	88	0	0	0
6	Noord-Oost Gelderland	128	88	83	0	0	1
7	Gelderland-Midden	80	57	82	0	0	0
8	Gelderland-Zuid	Nb	23	Nb	0	0	0
9	Utrecht	105	108	105	0	0	0
10	Noord-Holland-Noord	85	60	184	0	0	1
11	Zaanstreek-Waterland	74	10	47	0	0	0
12	Kennemerland	259	305	259	0	0	0
13	Amsterdam-Amstelland	216	400	216	0	6	0

POLITIEKORPS		Aantal mutaties MH 2010	Aantal signalen MH 2008	Aantal signalen MH 2010	Pre-wegvoorstellen van EMM 2008	Pre-weegdocumenten van EMM 2010	Pre-weegdocumenten naar EMM 2010
14	Gooi- en Vechtstreek	18	Nb	21	0	0	4
15	Haaglanden	848	350	Nb	0	1	0
16	Hollands-Midden	Nb	29	57	0	0	0
17	Rotterdam-Rijnmond	1050	144	187	0	0	5
18	Zuid-Holland-Zuid	52	Nb	52	1	1	0
19	Zeeland	133	16	91	0	0	0
20	Midden- en West-Brabant	211	82	154	0	0	1
21	Brabant-Noord	147	40	98	0	0	2
22	Brabant Zuid-Oost	235	48	151	0	0	0
23	Limburg-Noord	75	40	75	0	0	0
24	Limburg-Zuid	112	48	64	0	1	0
25	Flevoland	64	89	65	0	0	0
26	KLPD	3500	-	1132	-	7	0
27	KMar	231	-	231	-	25 (MS)	8

Tabel 8 Gegevens van de korpsen over 2010

4.3.4 Opsporing

Dimensie kwaliteit

Deze dimensie heeft als uitgangspunt dat een opsporingsonderzoek op het gebied van mensenhandel in principe multidisciplinair en met inzet van specialisten mensenhandel wordt uitgevoerd. Ervaringsgegevens tonen aan dat de keuze voor deze inzetvorm de kans op een succesvolle uitkomst van het onderzoek vergroot. In 2010 krijgen vijf korpsen een geelscore. Deze score is aanzienlijk beter dan de score in 2008. In vergelijking met de vorige Korpsmonitors valt op dat veel korpsen kiezen voor de integrale aanpak van het thema mensenhandel en uitbuiting. Het zwaartepunt van de uitvoering wordt gelegd bij de vreemdelingenpolitie. Veelal worden de andere korpsdisciplines in de formatie van de vreemdelingenpolitie opgenomen om zo een meer multidisciplinair evenwicht te bereiken. In meerdere regiokorpsen is in 2010 de mensenhandelexpertise toegevoegd aan de vreemdelingenpolitie, om daarmee een grotere inzetbaarheid voor de opsporing te kunnen realiseren. In zeventien korpsen is sprake van een vast opsporingsteam (12 in 2008). In een beperkt aantal korpsen is het aantal teamleden gegroeid.

POLITIEKORPS		Vast opsporingsteam mensenhandel 2008	Vast opsporingsteam mensenhandel 2010	Aantal teamleden opsporingsteam mensenhandel 2008	Aantal teamleden opsporingsteam mensenhandel 2010	Multidisciplinaire onderzoeken 2010
1	Groningen	Ja	Ja	14	14	Ja
2	Friesland	Ja	Ja	7	7	-
3	Drenthe	Nee	Ja	N.v.t.	6	-
4	IJsselland	Ja	Ja	5,5	11	-
5	Twente	Nee	Nee	N.v.t.	Nb	Ja
6	Noord-Oost Gelderland	Ja	Ja	6	6	Soms
7	Gelderland-Midden	Ja	Ja	7	7	Ja
8	Gelderland-Zuid	Ja	Ja	8	11	-
9	Utrecht	Ja	Ja	6 tot 25	22	Ja
10	Noord-Holland-Noord	Nee	Nee	N.v.t.	16	Ja
11	Zaanstreek-Waterland	Nee	Nee	N.v.t.	-	-
12	Kennemerland	Ja	Ja	6	4	-
13	Amsterdam-Amstelland	Nee	Ja	11	11	-

POLITIEKORPS		Vast opsporingsteam mensenhandel 2008	Vast opsporingsteam mensenhandel 2010	Aantal teamleden opsporingsteam mensenhandel 2008	Aantal teamleden opsporingsteam mensenhandel 2010	Multidisciplinaire onderzoeken 2010
14	Gooi- en Vechtstreek	Nee	Nee	N.v.t.	-	-
15	Haaglanden	Nee	Ja	N.v.t.	15	-
16	Hollands-Midden	Ja	Ja	11	11	Ja
17	Rotterdam-Rijnmond	Ja	Ja	38+15	55	Ja
18	Zuid-Holland Zuid	Nee	Ja	N.v.t.	5	Ja
19	Zeeland	Ja	Nee	8	2 (+8 VP)	-
20	Midden- en West-Brabant	Ja	Ja	17	17	Ja
21	Brabant-Noord	Nee	Nee	N.v.t.	-	Ja
22	Brabant Zuid-Oost	Nee	Nee	N.v.t.	-	-
23	Limburg-Noord	Nee	Ja	11	11	Ja
24	Limburg-Zuid	Nee	Ja	N.v.t.	5	-
25	Flevoland	Nee	Nee	N.v.t.	-	-
26	KLPD	-	Nee	-	25	Ja
27	KMar	-	Ja	-	15	Nee

Tabel 9 Gegevens opsporingsteams volgens korpsen in 2010

Dimensie (slachtoffer)bejegening

Ook in 2010 blijkt dat de politie in Nederland op een zeer zorgvuldige en professionele wijze voor de slachtoffers van mensenhandel zorgde. Op de geelscore van de KMar na scoren alle korpsen conform de norm. Vanuit het belang van de slachtoffers mensenhandel bezien is elke afwijking van deze norm er één te veel, mede tegen de achtergrond dat er duidelijke richtlijnen zijn geformuleerd in de Aanwijzingen Mensenhandel van het College van Procureurs-generaal.

Dimensie procesverantwoordelijkheid

De score op de dimensie procesverantwoordelijkheid laat in vergelijking met 2008 een beter beeld zien. De roodscore van 2008 is verdwenen en het aantal geelscores is afgenomen van zeven naar vijf. In tweeëntwintig korpsen is in 2010 voldoende zicht op en sturing van de verdere afhandeling (weging en procesgang). Ook is er in die korpsen in meer of mindere mate sprake van de vereiste centrale coördinatie, weging en sturing van deze opsporingsonderzoeken.

Dimensie weging

De score op de dimensie weging is in 2010 teleurstellend. Negen korpsen krijgen een geelscore (was in 2008 één roodscore en zes geelscores). Opmerkelijk dat ondanks de hoge prioriteit die de politiek, het College van Procureurs-generaal en de korpschefs al jaren aan de bestrijding van seksuele en economische uitbuiting geven, korpsen dit onderwerp als het op de weging aankomt, lijken te veronachtzamen. Alle korpsen die op de dimensie procesverantwoordelijkheid geel scoren, scoren in het verlengde hiervan ook ondermaats op de dimensie weging.

Slachtoffers worden - voor zover is na te gaan - in 2010 in vrijwel alle gevallen uit hun benarde positie gehaald, waarbij meestal een intakegesprek en/of een aangifte volgen. Betreft dit een 'kleine zaak', dan is meestal door een basisteam het onderzoek uitgevoerd. Is het een 'grote zaak', dan is er altijd eerst geprioriteerd en gewogen. Daarbij moeten mensenhandelonderzoeken - ondanks de hoge landelijke prioriteit - concurreren met andere prioritaire onderzoeksvoorstellen en blijven zaken 'op de plank liggen'. De score op deze dimensie is zwaarwegend en bij een geelscore kan geen groene eindscore worden gehaald.

POLITIEKORPS		Aantal intake MH 2008	Aantal intake MH 2010	Aantal aangiften MH 2008	Aantal aangiften MH 2010	Aantal onderzoeken MH 2008	Aantal onderzoeken MH 2010	Aantal gestart in 2010	Aantal ambtshalve gestart 2010
1	Groningen	44	34	30	23	7	9	7	1
2	Friesland	Nb	7	22	30	7	11	11	0
3	Drenthe	17	34	4	21	13	21	21	0
4	IJsselland	43	38	13	6	22	8	5	0
5	Twente	36	25	3	11	3	11	10	1
6	Noord-Oost Gelderland	22	42	11	20	33	39	20	11
7	Gelderland-Midden	21	42	13	18	6	16	5	0
8	Gelderland-Zuid	23	64	2	Nb	3	4	3	0
9	Utrecht	80	42	20	14	15	13	11	6
10	Noord-Holland-Noord	40	45	10	8	15	14	3	0
11	Zaanstreek-Waterland	4	21	0	7	3	7	4	3
12	Kennemerland	3	48	3	10	11	15	15	15
13	Amsterdam-Amstelland	Nb	109	34	78	46	107	54	0
14	Gooi- en Vechtstreek	Nb	10	Nb	5	Nb	2	1	
15	Haaglanden	88	-	60	17	88		17	0
16	Hollands-Midden	15	28	5	6	2	57	57	0
17	Rotterdam-Rijnmond	97	101	28	53	15	13	12	0
18	Zuid-Holland Zuid	Nb	29	Nb	3	Nb	9	9	1
19	Zeeland	4	8	0	7	11	22	20	14
20	Midden en West-Brabant	14	21	10	14	8	20	11	2
21	Brabant-Noord	16	41	9	17	8	15	15	4
22	Brabant Zuid-Oost	0	86	8	28	5	7	7	
23	Limburg-Noord	24	36	6	15	2	15	15	0
24	Limburg-Zuid	32	42	24	34	24	34	34	1
25	Flevoland	2	15	Nb	2	3	5	5	1
26	KLPD	-	0	-	19	-	21	19	1
27	KMar	-	122	-	28	-	39	10	3

Tabel 10 Gegevens intake en aangiften MH in 2010

In 2010 is het aantal intakes mensenhandel in vergelijking met 2008 gegroeid met 365 intakes. Het aantal aangiftes groeit van 315 in 2008 naar 494 in 2010. Op basis daarvan zijn in 2010 ruim 534 onderzoeken uitgevoerd tegen 350 in 2008. Daarvan starten er 401 in 2010. In 2010 worden 64 onderzoeken ambtshalve gestart. Deze cijfers laten een forse groei van het aantal opsporingsactiviteiten binnen de korpsen zien (tabel 11).

In tabel 12 wordt getoond waartoe deze activiteiten hebben geleid. Het aantal verdachten is ten opzichte van 2008 (239) toegenomen tot 337 verdachten. Daarvan zijn 278 verdachten aan het OM overgedragen (in 2008 173). In 2010 moesten 244 onderzoeken worden gestopt of afgebroken vanwege bijvoorbeeld onvoldoende bewijs of het ontbreken van nadere opsporingsindicaties. Uiteindelijk zijn er in 2010 ruim 207 dossiers naar het OM gezonden voor verdere vervolging (in 2008 waren dit er 133). De politie beschikt niet over gegevens van het aantal verdachten dat uiteindelijk is veroordeeld en welke straffen er zijn opgelegd. Ook is er geen duidelijk beeld van het aantal slachtoffers mensenhandel. De slachtoffergegevens die veelal gebruikt worden zijn afkomstig van CoMensha. Wat de leden van de monitoringgroep is opgevallen, is dat CoMensha en de politie niet dezelfde definitie gebruiken voor het benoemen van slachtoffers. De politie hanteert ook het begrip potentiële slachtoffers, waarbij dan nog niet voldoende duidelijk is of hier ook al sprake is van slachtofferschap, zoals gedefinieerd door CoMensha.

POLITIEKORPS		Aantal verdachten MH 2008	Aantal verdachten MH 2010	Aantal verdachten t.k.n. naar OM 2008	Aantal verdachten t.k.n. naar OM 2010	Aantal gestopte onderzoeken 2008	Aantal gestopte onderzoeken 2010	Aantal dossiers naar OM 2008	Aantal dossiers naar OM 2010
1	Groningen	7	11	7	7	16	11	7	6
2	Friesland	12	12	12	10	2	1	9	6
3	Drenthe	8	22	1	22	1	17	2	3
4	IJsselland	5	11	5	11	17	0	2	5
5	Twente	0	4	0	4	8	5	0	2
6	Noord-Oost Gelderland	5	14	19	13	62	18	4	7
7	Gelderland-Midden	6	4	6	4	3	1	2	2
8	Gelderland-Zuid	5	3	2	3	3		2	3
9	Utrecht	9	6	9	6	19	2	8	3
10	Noord-Holland-Noord	16	10	8	6	5	1	5	3
11	Zaanstreek-Waterland	3	12	1	11	2	3	1	3
12	Kennemerland	Nb	17	3	10	Nb	17	3	17
13	Amsterdam-Amstelland	45	10	Nb	10	Nb	61	25	
14	Gooi- en Vechtstreek	Nb		Nb	5	1	1	Nb	0
15	Haaglanden	17	16	17	14	72	7	14	12
16	Hollands-Midden	10	7	10	19	27	27	2	3
17	Rotterdam-Rijnmond	53	50	46	30	2	1	8	9
18	Zuid-Holland Zuid	Nb	7	Nb	7	Nb	0	Nb	4
19	Zeeland	2	8	2	8	9	11	2	4
20	Midden en West-Brabant	4	13	0	13	2	6	3	2
21	Brabant-Noord	10	14	6	14	15	6	5	
22	Brabant Zuid-Oost	9	10	7	10	2	2	4	2
23	Limburg-Noord	1	7	1	1	7	7	1	1
24	Limburg-Zuid	11	7	11		0	3	24	3
25	Flevoland	1	9	0	6	2	1	0	3
26	KLPD	-	26	-	12	-	9	-	91
27	KMar	-	27	-	22	-	26	-	13

Tabel 11 Gegevens afhandeling opsporing 2010

In 2010 is bij de monitor specifiek aandacht geschonken aan de behandeling van B9-zaken. In 2010 hebben de korpsen in totaal 342 B9-aangiften geregistreerd. Daarvan zijn in 2010 ongeveer 186 zaken geseponeerd, veelal betroffen dit aangiften zonder opsporingsindicatie.

In 2010 werden 71 onderzoeken gestart ter zake van overige vormen van uitbuiting (tabel 12). Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2008 (56). Van deze onderzoeken gingen 32 dossiers in 2010 naar het OM (27 in 2008).

POLITIEKORPS		Aantal B9 aangiften 2010	Aantal geseponeerd B9 2010	Aantal onderzoeken uitbuiting 2008	Aantal onderzoeken uitbuiting 2010	Aantal dossiers uitbuiting naar OM 2008	Aantal dossiers uitbuiting naar OM 2010
1	Groningen	16	8	2	2	0	0
2	Friesland	18	5	1	0	1	0
3	Drenthe	7	7	0	1	0	0
4	IJsselland	3	1	17	2	0	0
5	Twente	5	0	0	0	0	0
6	Noord-Oost Gelderland	5	2	4	2	1	0
7	Gelderland-Midden	15	15	1	2	0	0
8	Gelderland-Zuid	3	3	0	2	0	0

POLITIEKORPS		Aantal B9 aangif- ten 2010	Aantal gesepe- neerd B9 2010	Aantal onder- zoeken uitbuiting 2008	Aantal onder- zoeken uitbuiting 2010	Aantal dossiers uitbuiting naar OM 2008	Aantal dossiers uitbuiting naar OM 2010
9	Utrecht	11	0	2	3	0	1
10	Noord-Holland-Noord	8	0	8	10	10	9
11	Zaanstreek-Waterland	4	1	1	5	0	3
12	Kennemerland	8	3	0	1	0	0
13	Amsterdam-Amstelland	73	36	Nb	1	Nb	1
14	Gooi- en Vechtstreek	1		14	2	12	0
15	Haaglanden	51	50	1	4	1	3
16	Hollands-Midden	4	0	0	3	0	2
17	Rotterdam-Rijnmond	36	21	1	5	0	5
18	Zuid-Holland Zuid	2	1	Nb	7	Nb	2
19	Zeeland	4	2	1	3	0	0
20	Midden en West-Brabant	13	7	0	1	0	1
21	Brabant-Noord	15	11	0	5	0	1
22	Brabant Zuid-Oost	12	7	1	4	0	0
23	Limburg-Noord	9	5	2	2	2	1
24	Limburg-Zuid	8	1	0	1	0	0
25	Flevoland	9	0	Nb	0	Nb	0
26	KLPD	1	0	-	3	-	3
27	KMar	1	0	-	-	-	-

Tabel 12 Gegevens overige uitbuiting 2010

Dimensie financieel rechercheren

In 2010 is in vijftientig korpsen het uitgangspunt gehanteerd, dat bij elk onderzoek betreffende mensenhandel of uitbuiting een financieel onderzoek wordt gestart. Twee korpsen melden dit incidenteel te doen en daarbij het uitgangspunt te hanteren dat er in ieder geval iets bij de verdachte te halen moet zijn. Vijf korpsen behalen op deze dimensie een geelscore (3 in 2008). In 2010 zijn er eenentwintig SFO's uitgevoerd (50 in 2008) en hebben zesentwintig ontnemingen plaatsgevonden (22 in 2008). Een gestart financieel onderzoek resulteert niet altijd in een volledig strafrechtelijk financieel onderzoek. Vaak wordt aan de dossiers wel een financiële paragraaf toegevoegd.

De voor deze dimensie gehanteerde definitie laat weinig speelruimte over: indien een politiekorps financieel heeft gerechercheerd in het kader van opsporingsonderzoeken mensenhandel, moet het aan kunnen geven wat de opbrengsten hiervan waren. Het laatste, daadwerkelijk de opbrengsten aantonen, is een voorwaarde waar vrijwel geen korps aan heeft voldaan.

POLITIEKORPS		Financieel onderzoek MH 2010	SFO's MH 2008	SFO's MH 2010	Ontnemingen 2008	Ontnemingen MH en OU 2010	CJE inzet MH 2010	MMA mel- dingen MH 2010
1	Groningen	Ja	2	2	2	2	-	4
2	Friesland	Ja	0	0	0	0	-	6
3	Drenthe	Ja	0	1	0	0	-	-
4	IJsselland	Ja	0	3	0	1	-	3
5	Twente	Ja	0	0	0	1	Ja	3
6	Noord-Oost Gelderland	Ja	2	1	2	0	Ja	3
7	Gelderland-Midden	Ja	0	0	1	0	Ja	-
8	Gelderland-Zuid	Ja	0	3	0	1	Ja	Nb
9	Utrecht	Ja	5	2	Nb	0	Ja	15

POLITIEKORPS		Financieel onderzoek MH 2010	SFO's MH 2008	SFO's MH 2010	Ontnemingen 2008	Ontnemingen MH en OU 2010	CIE inzet MH 2010	MMA meldingen MH 2010
10	Noord-Holland-Noord	Ja	6	2	Nb	0	Ja	1
11	Zaanstreek-Waterland	Ja	0	1	0	1	Ja	3
12	Kennemerland	Ja	1	0	1	0	-	9
13	Amsterdam-Amstelland	Ja	2		Nb		-	17
14	Gooi- en Vechtstreek	Ja	0		0		-	2
15	Haaglanden	Incid.	0	0	2	2	Ja	53
16	Hollands-Midden	Ja	1	0	2	0	Ja	2
17	Rotterdam-Rijnmond	Ja	3	0	5	6	Ja	11
18	Zuid-Holland-Zuid	Ja	0	0	0	1	Ja	1
19	Zeeland	Ja	1	0	1	0	-	2
20	Midden- en West- Brabant	Ja	0	0	0	1	Ja	4
21	Brabant-Noord	Ja	0	0	5	0	-	5
22	Brabant Zuid-Oost	Ja	2	1	Nb		-	3
23	Limburg-Noord	Ja	1	2	0	0	-	4
24	Limburg-Zuid	Ja	24	1	Nb	0	-	0
25	Flevoland	Ja	0	0	1	5	-	3
26	KLPD	Ja	-	2	-	5	Ja	119
27	KMar	Incid.	-	-	-	-	Ja	46

Tabel 13 Gegevens afhandeling onderzoeken en meldingen 2010

In 2010 zijn volgens de opgave van de korpsen in veertien regio's CIE-koppels specifiek ingezet en/of vrijgemaakt voor het inwinnen van informatie over mensenhandel.

In 2010 zijn er in totaal 442 MMA-meldingen geregistreerd bij de korpsen. De intake en behandeling van de MMA-meldingen is in ons land per korps anders georganiseerd. In de meeste gevallen worden de mensenhandelteams geïnformeerd of met de uitvoering van deze melding belast. Niet bekend is in hoeveel gevallen deze meldingen tot een opsporingsonderzoek en/of veroordeling hebben geleid.

4.4 Beschouwing samenwerking met de externe partners

korps / Externe partner		OM	Bestuur	EMM	EMM	CoMensha	CoMensha	Belastingdienst	Arbeidsinspectie	SIOD	KMar	PA
				Verwachting	Terugkoppeling	Bereikbaarheid	Opvang/begeleiding					
1	Groningen											
2	Friesland											
3	Drenthe											
4	IJsselland											
5	Twente											
6	Noord-Oost Gelderland											
7	Gelderland-Midden											
8	Gelderland-Zuid											
9	Utrecht											
10	Noord-Holland-Noord											
11	Zaanstreek-Waterland											
12	Kennemerland											
13	Amsterdam-Amstelland											
14	Gooi- en Vechtstreek											
15	Haaglanden											
16	Hollands-Midden											
17	Rotterdam-Rijnmond											
18	Zuid-Holland-Zuid											
19	Zeeland											
20	Midden- en West- Brabant											
21	Brabant-Noord											
22	Brabant Zuid-Oost											
23	Limburg-Noord											
24	Limburg-Zuid											
25	Flevoland											
26	KLPD											
27	KMar											

Tabel 14 Beschouwing ketenpartners 2010

4.4.1 Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie heeft de laatste jaren veel energie en capaciteit gestoken in de aanpak van mensenhandel. Het in 2006 gestarte versterkingsprogramma laat in 2010 enkele goede resultaten zien. In ieder arrondissement is sinds 2009 een portefeuillehouder mensenhandel aangewezen. Dit heeft geleid tot een toename van kennis en kwaliteit bij het OM. Het algemene beeld van de korpsen is dat het OM met deze intensivering van de aanpak van mensenhandel daadkrachtig aan de slag is gegaan. Alle korpsen zijn zeer tevreden over de samenwerking met het OM.

Het OM merkt op dat de aanpak van mensenhandel in nagenoeg alle korpsen in 2010 is verbeterd, maar dat er nog wel verschillen zijn per arrondissement. De instroom van mensenhandelzaken is in vergelijking met 2008 en 2009 in 2010 toegenomen (tabel 15).

Instroom en afdoening mensenhandel	2008	2009	2010
Ingeschreven bij het OM	212	141	219
<i>Afgedaan door het OM</i>	75	46	42
• Waarvan overdracht	3	0	4
• Waarvan (on)voorwaardelijk sepot	71	46	37
• Waarvan trasactie	1	0	1
<i>Afgedaan door de rechter</i>	148	126	120
• Waarvan strafoplegging	95	92	86
• Waarvan vrijheidsstraffen	95	72	86
<i>Totaal mensenhandel zaken afgedaan</i>	223	172	162

Tabel 15 Instroom en afdoening mensenhandel zaken (gegevens COMPAS-systeem van het OM 2010)

In 2010 zijn volgens het OM 120 mensenhandelzaken in eerste aanleg door de rechter afgedaan. Dit aantal is nagenoeg gelijk is het aantal in 2009 (126) en iets lager dan in 2008 (148). Het percentage strafoplegging is in 2010 ongeveer 53%, en is daarmee hoger dan in 2008 (43%). Het OM vindt dat nog veel zaken leiden tot een sepot. Zij meent dat dit komt door het ontbreken van voldoende bewijs of door het grote aantal twijfelachtige B9-onderzoeken. Het OM merkt daarbij op dat er een groot verschil is in het aantal B9-zaken die de politie meldt en de B9-zaken die bij het OM zijn geregistreerd. De politie heeft in 2009 (registratie 2010 nog niet beschikbaar) in totaal 299 B9-zaken niet aan het OM overgedragen, althans deze staan bij het OM niet geregistreerd.

Het OM ziet bij de korpsen een toenemende mate aandacht voor mensenhandelzaken en heeft de indruk dat - door de hoge prioritering - deze zaken altijd worden opgepakt. Aandacht vereist de aanpak van mensenhandelzaken in de regio's Drenthe, Flevoland en bij de Nationale Recherche. Vooral van de Nationale Recherche verwacht het OM meer grote zaken. De Nationale Recherche moet, volgens het OM, meer het initiatief nemen bij de programma-tische aanpak van mensenhandelzaken en daarbij samenwerking zoeken met de ketenpart-ners. Het OM vindt de aandachtsverschuiving van de KMar naar de mensenhandel een posi-

tieve ontwikkeling. Ook is het OM tevreden over de ontwikkelingen bij het EMM in 2010. Het EMM heeft in 2010 meer pre-weegdocumenten (61) gemaakt, waarvan de meeste door de korpsen zijn opgepakt. Het OM vindt dat het EMM niet alleen reactief moet handelen na het ontvangst van signalen van de korpsen of ketenpartners, maar op alle ontvangen signalen proactief zou moeten adviseren en coördineren. Het accent moet verschuiven naar vroegsignalering en snel ingrijpen bij het vaststellen van misstanden.

Het OM pleit voor het inrichten van vaste opsporingsteams mensenhandel bij de korpsen met goed opgeleide medewerkers. Naast de kwantiteit is de kwaliteit van teams van doorslaggevend belang in mensenhandelonderzoeken. De korpsen merken op dat zij van het OM weinig feedback krijgen op rechtszaken. Zij zouden graag deze feedback willen hebben om deze kennis te benutten bij een volgende aanpak van soortgelijke zaken. Voorgesteld wordt dat het OM deze landelijke verspreiding van kennis oppakt.

4.4.2 Bestuur

Vier regiokorpsen beoordelen de samenwerking met het bestuur als onvoldoende en zeven regiokorpsen menen dat deze samenwerking nog aandacht verdient. Vooral in de korpsen waar de samenwerking met één of meerdere grote gemeenten goed is, blijken afspraken over het toezicht in de randgemeenten niet of onvoldoende geregeld. Dit heeft tot gevolg dat de politie in die randgemeenten niet of onvoldoende kan handhaven en vaak alleen reageert op incidenten of meldingen. Korpsen en gemeenten beseffen vaak onvoldoende dat dit leidt tot het 'waterbedeffect'.

Meerdere korpsen merken op dat gemeenten nog niet altijd beseffen dat het ronselen van slachtoffers wordt aangemerkt als mensenhandel en dit ronselen - zoals bij onderzoeken in 2010 opnieuw werd vastgesteld - vooral in de randgemeenten plaatsvindt. Een aantal gemeenten hanteert de zogenaamde nuloptie, of maakt de vergunningsvoorwaarden zo streng dat het starten van een seksbedrijf in die gemeenten vrijwel onmogelijk is. Dit stemt niet overeen met de opheffing van het bordeelverbod en de vrije marktwerking van een door de overheid erkend zelfstandig beroep.

In een groot aantal gemeenten is in 2010 de escort niet vergund. Deze gemeenten zijn voor de escortbedrijven interessant als vestigingslocatie, omdat hier de vergunningseisen en het toezicht ontbreken. Vaak zal in die situatie een escortbureau diensten leveren in andere regio's of gemeenten dan waar het bureau gevestigd is. Bij constatering van deze escortdiensten of van een overtreding in die andere regio, kunnen zo nodig geen bestuurlijke maatregelen worden getroffen in de gemeente waar het escortbedrijf gevestigd is.

In sommige regio's blijkt dat gemeenten politieambtenaren als toezichthouder hebben aangewezen en dat die politieambtenaren deze bevoegdheid ook gebruikten in de gemeenten waarvoor zij formeel niet als toezichthouder zijn aangewezen. Dit is een ongewenste situatie die ook al in 2008 werd gesignaleerd en waarvoor in de Korpsmonitor P&M 2008 aandacht werd gevraagd.

In 2010 zijn nog niet in alle regio's politieambtenaren in alle gemeenten aangewezen als toezichthouder. In enkele regio's weigeren gemeenten over te gaan tot deze aanwijzing omdat zij menen dat binnen hun gemeentegrenzen geen sprake is van prostitutie en/of mensenhandel. Een groot aantal gemeenten heeft de aanwijzingsbevoegdheid juist ruim toegepast en heeft meestal de korpschef gemandateerd om de leden van zijn/haar korps als toezichthouder aan te wijzen. Het risico van deze constructie is, dat de gemeente haar verantwoordelijkheid voor het toezicht steeds verder van zich afschuift en dus niet haar eigen verantwoordelijkheid voldoende invult. Bij het toepassen van de mandaatregel moeten dus altijd duidelijke afspraken worden gemaakt met de burgemeesters over de gemeentelijke regierol.

Wat betreft het toezicht op de niet-vergunde prostitutie (illegale branche) zijn de gemeenten primair verantwoordelijk voor de uitvoering van de eerste drie stappen van het bestuurlijke toezicht, zoals beschreven in het kader van Handhaven op Niveau. Net als in 2008 is ook in 2010 deze taakverdeling nog niet goed tot uitvoering gekomen (tabel 16). Er vindt nog steeds veel discussie plaats tussen gemeenten en politie over het uitvoeren van deze drie stappen. Sommige gemeenten schuiven deze taken geheel naar de politie met het argument dat dit ondersteunend is aan de opsporing en zij daar geen rol in dienen te hebben.

Er is een toenemend aantal korpsen dat weigert de eerste drie stappen van HON uit te voeren, met als resultaat dat in die regio's deze stappen noch door de gemeenten, noch door de politie worden uitgevoerd. Een aantal korpsen geeft aan absoluut betrokken te willen blijven bij het uitvoeren van de eerste drie stappen van HON, zodat zij hun informatiepositie kunnen versterken.

Kortom er is nog veel onduidelijk over de uitvoering van HON en landelijk wordt dit verre van eenvormig opgepakt. De politie is er van overtuigd dat regionale besluiten en eenduidigheid de toezichtfunctie zouden verbeteren en vergemakkelijken. Net als in 2008 is (de organisatie van) het toezicht op de niet-vergunde branche over het algemeen inefficiënt en ineffectief. Niet alle korpsen informeren het bestuur over het toezicht van de prostitutie. Vijftien korpsen melden geregeld mutaties betreffende dit bestuurlijke toezicht naar de gemeente te zenden (tabel 16).

POLITIEKORPS		Wie doet de stappen 1 - 3 van HON?	Aantal mutaties bestuurlijk toezicht.
1	Groningen	Gem+Pol	6
2	Friesland	Pol	Nb
3	Drenthe	Pol	11
4	IJsselland	Pol	91
5	Twente	Pol	Nb
6	Noord-Oost Gelderland	Geen	170
7	Gelderland-Midden	Pol	Nb
8	Gelderland-Zuid	Gem	7
9	Utrecht	Gem	128
10	Noord-Holland-Noord	Gem	Nb
11	Zaanstreek-Waterland	Pol	Nb
12	Kennemerland	RIEC	82
13	Amsterdam-Amstelland	Gem	Nb
14	Gooi- en Vechtstreek	Gem+Pol	3
15	Haaglanden	Pol	Nb
16	Hollands-Midden	Geen	Nb
17	Rotterdam-Rijnmond	Pol	1050
18	Zuid-Holland-Zuid	Pol/RIEC	70
19	Zeeland	Pol	50
20	Midden- en West-Brabant	Pol/met € gem	155
21	Brabant-Noord	Incidenteel pol	Nb
22	Brabant Zuid-Oost	Gem+Pol	Nb
23	Limburg-Noord	Pol	247
24	Limburg-Zuid	Pol	Nb
25	Flevoland	Pol	11
26	KLPD	Pol	9
27	KMar	-	-

Tabel 16 Uitvoering 1-3 HON 2008-2010

Met een bestuurlijke aanpak kan het bestuur met (aanvullende) wet- en regelgeving de 'schuilplaatsen' van criminelen wegnemen, zoals door het inzetten van het BIBOB-instrument of het vergunningplichtig stellen van bijv. de escortbranche. Gemeenten zijn immers verantwoordelijk voor het verstrekken van de vergunningen en dragen zorg voor de afwikkeling en opvolging van bestuurlijke rapportages die door de toezichthouders worden opgemaakt naar aanleiding van controles en/of van misstanden die binnen de inrichtingen worden aangetroffen. Het bestuur heeft ook nu voor het proactief en preventief aanpakken van mensenhandel al tal van lokale en landelijke bestuurlijke mogelijkheden voorhanden. Alle korpsen hebben in 2010 bestuurlijke rapportages aan de gemeenten gezonden (tabel 17). Over het algemeen volgden op deze bestuurlijke rapportages een gemeentelijke maatregel. In 2008 werden 279 bestuurlijke rapportages naar de gemeenten gezonden en in 2010 waren dit er 424. Dit grote verschil is mogelijk het gevolg van verschillende definities die de korpsen hanteren voor het begrip bestuurlijke rapportage. De indruk bestaat dat enkele korpsen ook de mutaties bij deze aantallen geteld hebben. Toch kan vastgesteld worden dat het aantal bestuurlijke rapportages in 2010 ten opzichte van 2008 licht is gestegen. Een grote afname stellen we vast in de regio's Drenthe, Twente, en Haaglanden. Een grote toename in de regio's Friesland, Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Brabant Zuid-Oost en Flevoland. De politiekorpsen signaleren dat in de regio's waar geen regionale aanwijzing van toezichthouders heeft plaatsgevonden, meestal ook de bestuurlijke maatregelen in die regio's sterk in vorm en uitvoering verschillen. Vaak zijn die gebaseerd op lokaal beleid, hoewel regionaal beleid soms meer impact kan hebben. Vooral in de kleinere gemeenten blijven bestuurlijke rapportages ongebruikt liggen.

De VNG merkt op dat er meerdere casussen bekend zijn waarin de onvoldoende kwaliteit van de door de politie opgestelde bestuurlijke rapportages het bestuurlijke proces negatief heeft beïnvloed. Deze rapportages blijken onvoldoende geschikt om in het bestuurlijke proces te kunnen worden gebruikt. De VNG begrijpt dat dit een ingewikkeld probleem is, vooral in de regiokorpsen die slechts incidenteel bestuurlijke rapportages opstellen. Er bestaat ook het risico dat gemeenten die niet geregeld bestuurlijke rapportages krijgen, de onvoldoende kwalitatieve rapportages terzijde schuiven. De VNG beveelt aan om als politie te investeren in de kwaliteit van de bestuurlijke rapportage. De politie zal de vaardigheid moeten hebben om voor de bestuursrechtelijke procedures voldoende kwalitatieve documenten te kunnen opstellen. De VNG vindt dat de gemeenten de politie hierbij kunnen en moeten ondersteunen, gelet op de kennis en kunde die bij de gemeenten op dit gebied aanwezig zijn.

De VNG wil de bestuurlijke rapportages in de lokale driehoek bespreken en niet, zoals nu gebeurt, in tweehoeksverband. De OvJ dient bij deze overleggen aan te sluiten.

POLITIEKOPRS		2008	2010
1	Groningen	2	5
2	Friesland	38	48
3	Drenthe	50	10
4	IJsselland	5	5
5	Twente	25	5
6	Noord-Oost Gelderland	13	7
7	Gelderland-Midden	0	0
8	Gelderland-Zuid	1	7
9	Utrecht	4	6
10	Noord-Holland-Noord	4	0
11	Zaanstreek-Waterland	3	4
12	Kennemerland	4	5
13	Amsterdam-Amstelland	2	33
14	Gooi- en Vechtstreek	10	3
15	Haaglanden	44	26
16	Hollands-Midden	4	1

POLITIEKOPRS		2008	2010
17	Rotterdam-Rijnmond	10	28
18	Zuid-Holland-Zuid	3	6
19	Zeeland	5	8
20	Midden- en West- Brabant	Nb	155
21	Brabant-Noord	Nb	1
22	Brabant Zuid-Oost	11	21
23	Limburg-Noord	23	26
24	Limburg-Zuid	10	7
25	Flevoland	8	13
26	KLPD	-	1
27	KMar	-	0

Tabel 17 Overzicht aangeleverde bestuurlijke rapportages 2008-2010

De VNG meent dat er bij de korpsen een misverstand heerst over het uitvoeren van stappen 1-3 van HON. De VNG benadrukt dat het HON vooral gezien moet worden als een leidraad voor handhavers en niet als een blauwdruk. Het bevat principeafspraken in plaats van een dwingend kader. De VNG pleit er voor dat altijd rekening wordt gehouden met de lokale omstandigheden. Gemeenten kunnen, wat betreft de uitvoering van stappen 1-3 HON verschillende afspraken maken met de politie. De VNG is van mening dat de stappen 1-3 HON door de politie moeten worden uitgevoerd, omdat de politie bij uitstek ter zake deskundig is en omdat dit past bij de aanwijzing van politiefunctionarissen als toezichthouder prostitutie. Volgens de VNG hebben de gemeenteambtenaren over het algemeen onvoldoende kennis van de materie en kunnen zij in feite de stappen 1-3 HON niet uitvoeren. De VNG acht het gewenst dat de politie de toezichthoudende taak ook in de toekomst blijft vervullen om op die manier vroegtijdig misstanden in de prostitutie te kunnen signaleren. De VNG stelt dat de RIEC's geen rol hebben bij of ondersteuning geven aan de eerste drie stappen van HON. De RIEC's kunnen op een andere wijze de integrale aanpak van mensenhandel ondersteunen. De RIEC's zijn wel belangrijk bij het bepalen van de keuze van de soort interventie na het ontvangen van een bestuurlijke rapportage. De VNG vindt de huidige taakopvatting van de RIEC's te traditioneel en te eng. Er moet voor worden gewaakt dat de RIEC geen tweede bureau BIBOB worden, RIEC's zijn geen expertisecentra maar uitvoeringscentra.

Een belangrijke reden om de politie met het toezicht op de prostitutie te belasten, is volgens het VNG het ongrijpbare van de niet-locatiegebonden prostitutie. Hierbij is sprake van prostituties die niet alleen binnen, maar vaak ook buiten de gemeenten werken. Het inzetten van lokale toezichthouders of BOA's lijkt hier weinig effectief. De VNG vindt dat er wel een landelijke registratie moet zijn om effectiever te kunnen optreden tegen bijv. de escortbedrijven. De VNG vindt dat het toezicht niet bij een landelijke dienst moet berusten. Het uitgangspunt van de VNG bij de handhaving is 'decentraal tenzij'. Bij locatiegebonden prostitutie is te allen tijde sprake van een gemeentelijke verantwoordelijkheid en zo nodig moet maatwerk kunnen worden geleverd. In de meeste gemeenten zijn thuiswerkers niet vergunningplichtig. De VNG zou willen dat voor deze groep prostituees ook regels worden opgesteld.

De VNG is blij met het structureel overleg tussen het lokale bestuur en de politie. Bijna alle burgemeesters hebben wekelijks of tweewekelijks een dergelijk overleg. Gelet op de komst van de nationale politie is het streven om dit overleg op lokaal niveau te handhaven. De rol van het OM is daarbij belangrijk en mogelijk moet het OM structureel aansluiten.

Ten slotte: niet in alle regio's blijkt een regionaal college betrokken te zijn bij de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel. Een beperkt aantal regio's heeft een regionaal handhavingsbeleid en/of regionale verordeningen.

4.4.3 Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel

De meeste korpsen hebben grote verwachtingen van het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM). Hierbij moet worden gedacht aan: informatiecoördinatie, expertisepunt (kennispunt op alle gebieden gerelateerd aan mensenhandel en mensensmokkel), advisering (gevraagd en ongevraagd) en gegevensbank. Zes korpsen geven op de dimensie verwachting EMM een positieve beoordeling van het EMM. Eén korps beoordeelt dit als onvoldoende. Vaak blijkt dat in de korpsen de verwachtingen ten aanzien van het EMM vele malen groter zijn dan het EMM kan en wil waarmaken. Veel korpsen onderbouwen hun oordeel met een of meer praktijkvoorbeelden. Duidelijk is dat het EMM met twintig geelscores nog niet tot de verwachte invulling van deze rol is gekomen, noch in staat is gebleken om aan de verwachtingen van de korpsen voldoende te beantwoorden. In vergelijking met 2008 is een verbetering zichtbaar.

Ook in 2010 lopen de oordelen over de bezoeken van de accountfunctionaris EMM sterk uiteen. Er zijn korpsen die de accountfunctionaris in 2010 niet of vrijwel niet hebben gezien, terwijl er ook korpsen zijn die uitermate tevreden zijn over de bezoeken van deze functionarissen.

Het EMM geeft aan dat na de Korpsmonitor P&M 2008 een aantal verbetertrajecten is gestart. Zo zijn er geregeld korpsbezoeken van de accountfunctionarissen van het EMM, maar ook van vertegenwoordigers van de korpsen aan het EMM. Het EMM wil de contacten intensiveren, maar dan wel gedifferentieerd; hierbij denkt het aan minimaal tien contactmomenten per jaar, waarvan vier persoonlijk. Ook zijn er in 2010 door het EMM nieuwe producten ontwikkeld om daarmee meer invulling te geven aan de expertise- en coördinatiewensen van de korpsen. Dit betreffen o.a. de verbeterde signaallijst en de periodieke rapportage die viermaal per jaar wordt uitgebracht. In de periodieke rapportage zal een analyse van de pre-weegvoorstellen worden opgenomen. Ook gaat het EMM de veel gevraagde nieuwsbrief in 2011 opnieuw uitbrengen.

Al jaren zijn de korpsen verplicht om het EMM van alle aan mensenhandel gerelateerde informatie te voorzien. Deze verplichting is door acht korpsen niet (roodscore) en door drie korpsen gedeeltelijk nagekomen (geelscore). Eind 2010 is aan de korpsen gemeld dat voor het verstrekken van de signalen in 2011 gestart wordt met gebruikmaking van het RIK-NIK kanaal. Het EMM wil daarmee meer eenduidigheid scheppen bij de verstrekking van politiegegevens aan het EMM.

Voor wat betreft de terugkoppeling door het EMM aan de korpsen, geeft één korps aan dat er niet is teruggekoppeld en zes korpsen melden dat dit aandacht verdient. In vergelijking met 2008 zijn de korpsen in 2010 meer tevreden over de terugkoppeling van het EMM. De ontevreden korpsen stellen dat zij een terugkoppeling verwachten, wanneer de aangeleverde informatie een direct aanknopingspunt met andere informatie oplevert. De indruk bestaat dat bij de korpsen nog steeds onduidelijkheid is over de inhoud en reikwijdte van de werkzaamheden van het EMM. Zo verwachten korpsen van het EMM pre-weegdocumenten en projectvoorstellen, terwijl het EMM deze producten volgens de afspraak alleen maar zou maken voor de aan het EMM deelnemende partners. Desondanks heeft het EMM in 2010 aan de korpsen negentien pre-weegdocumenten en tien projectvoorstellen verstrekt. Het EMM krijgt van de korpsen waaraan zij deze documenten heeft verstrekt, onvoldoende terugkoppeling en heeft dus geen beeld van de status en resultaten van afhandeling. Daarnaast wil het EMM meer inzicht krijgen in de doorlooptijd van onderzoeken bij de korpsen en de ketenpartners.

Het EMM wil de komende tijd verder investeren in het versterken van de expertiserol. In november 2010 zijn door het EMM de eerste stappen gezet en is één medewerker aangewezen om het expertiseproces in te richten.

4.4.4 CoMensha

Een belangrijke taak van CoMensha is het registreren van aanmeldingen van (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel. De registratie van (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel is een middel dat verschillende hoofddoelen dient.

- het beschikken over de gegevens die nodig zijn om een cliënt optimaal te kunnen begeleiden hetzij in de opvang, hetzij voor informatie en advies.
- de gegevens die nodig zijn om trends e.d. te signaleren en daar beleid op te ontwikkelen en die tevens de kennis vergroten.

De registratiegegevens worden o.a. gebruikt door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel maar ook door andere instanties als opvanginstellingen, regionale netwerken mensenhandel, regiocoördinatoren mensenhandel en de politie (uit CoMensha jaarcijfers 2010).

De korpsen hebben een sterk uitlopende mening over de bereikbaarheid van CoMensha in 2010. Dertien korpsen zijn tevreden over de bereikbaarheid van CoMensha tegenover negen in 2008. Zeven korpsen vinden dat de bereikbaarheid aandacht verdient en vier korpsen vinden de bereikbaarheid onvoldoende. De meeste korpsen vinden dat CoMensha te beperkt bereikbaar is (alleen op werkdagen en dan alleen tijdens de kantooruren). Een groot aantal korpsen vindt dat CoMensha voor hen ook bereikbaar moet zijn tijdens de avonduren en in de weekenden of voor die tijden een goede piketregeling moet organiseren. Misstanden betreffende illegale prostitutie & mensenhandel worden voornamelijk buiten de gangbare kantooruren aangetroffen. Het is juist op die momenten dat CoMensha moeilijk of in het geheel niet te bereiken is. De meeste korpsen geven aan zelf oplossingen te zoeken voor deze opvang. Drie korpsen hebben geen contact of maakten geen gebruik van de diensten van CoMensha.

Politieregio	Man	Vrouw	Totaal	Minderjarig	Meerderjarig
Amsterdam-Amstelland	9	97	106	2	104
Brabant-Noord	3	20	23	3	20
Brabant-Zuid-Oost	11	149	160	43	117
Buitenland	-	2	2	1	1
Drenthe	2	10	12	5	7
Flevoland	17	30	47	-	47
Fryslân	2	48	50	14	36
Gelderland-Midden	-	10	10	1	9
Gelderland-Zuid	1	10	11	-	11
Gooi en Vechtstreek	1	5	6	-	6
Groningen	2	51	53	11	42
Haaglanden	20	113	133	7	126
Hollands-Midden	1	9	10	-	10
IJsselland	1	16	17	3	14
Kennemerland	-	12	12	2	10
Limburg-Noord	5	13	18	-	18
Limburg-Zuid	-	31	31	10	21
Midden- en West-Brabant	2	17	19	4	15
Noord- en Oost-Gelderland	4	6	10	-	10
Noord-Holland-Noord	3	40	43	1	42
Rotterdam-Rijnmond	13	118	131	24	107
Schiphol	3	29	32	16	16

Politieregio	Man	Vrouw	Totaal	Minderjarig	Meerderjarig
Twente	1	10	11	1	10
Utrecht	10	22	32	3	29
Zaanstreek-Waterland	2	4	6	-	6
Zeeland	-	7	7	1	6
Zuid-Holland-Zuid	-	1	1	-	1
	113	880	993	152	841

Tabel 18 Melding slachtoffer CoMensha (uit Jaarcijfers CoMensha 2010).

De korpsen Groningen, Friesland, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland Zuid en Flevoland hebben in 2010 geen gebruik gemaakt van de opvangbemiddeling van CoMensha. De meldingen opgenomen in tabel 18 zijn niet in alle gevallen door de politie gedaan.

Wat betreft de opvang en begeleiding door CoMensha, oordelen korpsen ook zeer uiteenlopend. Zes korpsen beoordelen deze als goed, tien korpsen vinden dat deze nog aandacht verdient en zes korpsen (één in 2008) beoordelen deze als onvoldoende.

CoMensha vindt dat de samenwerking met de politie op hoofdlijnen is verbeterd. CoMensha ervaart dat zij sinds de vorige monitor meer in gesprek is met de korpsen in plaats van dat de korpsen zaken aan CoMensha opleggen. Volgens CoMensha heeft de uitgave van mailings, de nieuwsbrief en de verschillende informatiedocumenten daaraan bijgedragen.

CoMensha signaleert dat er nog steeds korpsen zijn die weinig tot geen slachtoffergegevens aanleveren. CoMensha meldt dat de regiokorpsen Zeeland, Flevoland, Hollands-Midden, Drenthe en Noord-Holland-Noord niet of onvoldoende gegevens verstrekken. CoMensha meent dat er verwarring is over het aanmelden van slachtoffers. Korpsen denken dat zij met het melden van zaken aan het EMM voldaan hebben aan de meldverplichting betreffende slachtoffers. Zij denken dat het EMM deze zaken aan CoMensha doorgeeft. CoMensha vindt dat ook signalen mensenhandel aan hem moeten worden gemeld. CoMensha heeft de procedure van melding vergemakkelijkt om zo in te spelen op de wensen van de politie. Toch ontbreken nog meldingen over bijvoorbeeld mannelijke slachtoffers of slachtoffers van overige vormen van uitbuiting.

Een aantal regio's meldt dat de bereikbaarheid van CoMensha slecht is. CoMensha heeft in 2010 een proef gedraaid met een 24 uren-piketregeling. Deze is gestopt omdat er erg weinig gebruik van werd gemaakt. De verwachting is dat een verlengde openingstijd van 19.00 uur tot 22.00 uur al een verbetering van de bereikbaarheid zal opleveren.

CoMensha ervaart dat er onvoldoende plaats is voor de categorale opvang. CoMensha meldt dat zij niets te zeggen heeft over noodbedden en opvangplekken. Het feit dat de regio's hun eigen opvang voor slachtoffers creëren vindt CoMensha positief. Zij wil graag vroeg bericht krijgen van de regio's die verwachten grote groepen slachtoffers aan te treffen om daar adequaat opvolging aan te kunnen geven.

CoMensha is aan het onderzoeken in welke situaties aan slachtoffers een B9-regeling moet worden aangeboden. Daarover is nu nog steeds veel onduidelijkheid en CoMensha ziet dat korpsen hier nu niet eenduidig handelen.

De B9-procedure is alleen toegankelijk voor niet-Nederlandse slachtoffers van mensenhandel. De B9-procedure hanteert een bedenktijd/reflectie periode van drie maanden waarbinnen het slachtoffer de gelegenheid wordt geboden om aangifte te doen of medewerking te verlenen aan het strafrechtelijk onderzoek naar de daders van mensenhandel. Indien slachtoffer hun medewerking verlenen aan het strafrechtelijk onderzoek wordt of aangifte doen, krijgen zij een tijdelijke verblijfsvergunning.

B9 procedure categorie			
	2010	2009	2008
B9 aangevraagd na aangifte	246	199	146
Bedenktijd aangeboden	466	361	199
Aangifte door slachtoffer	389	293	223
Aangifte door getuige	5	3	5
Onbekend of aangifte door slachtoffer of getuige is gedaan	-	10	-

Tabel 19 B9 meldingen CoMensha 2010

CoMensha is voor zijn werkzaamheden afhankelijk van de zorgcoördinatoren in de regio's en de opvanginstellingen. CoMensha kan als centraal meldpunt niet functioneren zonder zorgcoördinatoren en geen slachtoffers plaatsen zonder plaatsingsmogelijkheden.

4.4.5 Belastingdienst

De Belastingdienst geeft aan dat het een bewuste keuze was om - na het opheffen van het algemeen bordeelverbod - gezamenlijk met de politie de prostitutiebranche aan te pakken. Vanaf 2000 streeft de Belastingdienst naar een uniforme aanpak, die landelijk wordt aangestuurd vanuit het Ministerie van Financiën. De sturing en het beleid t.a.v. vrijplaatsen zijn nu vooral overheidsbreed. Hierbij is gekozen voor het normaliseren van deze sector. Dit vindt plaats in samenwerking met verschillende partners. In 2010 is deze situatie ongewijzigd. Het beleid van de Belastingdienst is om zoveel mogelijk via voorlichting en afspraken op voorhand risico's in te perken. Er is capaciteit beschikbaar om al dan niet gezamenlijk met de politie controles uit te voeren en waar nodig de opsporing op te starten.

De Belastingdienst vindt het lastig om proactief informatie te verstrekken. Hij ervaart nauwelijks bij strafrechtelijke onderzoeken te worden betrokken. In 2010 heeft daarover een gesprek plaatsgevonden tussen het OM en de Belastingdienst.

Het zicht op de niet-vergunde branche is in 2010 volgens de Belastingdienst sterk verbeterd. Na een gewenningsperiode is gestart met korte bedrijfsbezoeken waarbij getoetst wordt of de administratieve verplichtingen worden nagekomen. In enkele gevallen per jaar wordt op basis daarvan de overeenkomst opgezegd. In 2010 is gestart met de toets op naleving van de overige voorwaarden. Deze voorwaarden hebben tot doel de prostituees in een meer onafhankelijke positie te brengen. De eerste ervaringen zijn dat de prostituees een afwachtende houding aannemen.

Wat betreft het niet-vergunde deel is de aandacht van de Belastingdienst vooral gericht op de hotelprostitutie, waarbij niet direct duidelijk is of die illegaal is en of die fiscaal is aan te pakken. Doel is om dit probleem vooral overheidsbreed aan te pakken en als dit kan samen met de partners. De Belastingdienst vindt dat bij illegaliteit eerst het bestuur en/of de politie moet(en) optreden en dat de Belastingdienst volgend is. In 2010 is deze situatie niet sterk gewijzigd. Wel wordt bij de aanpak van de hotelprostitutie nauw samengewerkt met de politie.

In 2010 geeft een aantal regiokorpsen aan nauwelijks contact te hebben met de Belastingdienst. Met een groot aantal korpsen is goed contact. Vanuit de belastingregio's hebben we een ander beeld. De Belastingdienst wil een aantal gezamenlijke bijeenkomsten organiseren waarbij de vormen van samenwerking aan de orde kunnen komen.

4.4.6 Arbeidsinspectie

In vergelijking met 2008 is de samenwerking met de Arbeidsinspectie bij het toezicht op de vergunde branche verbeterd. Achttien korpsen (15 in 2008) beoordeelden de samenwerking als goed, twee korpsen (7 in 2008) als aandachtspunt en één korps als onvoldoende. Zes korpsen geven aan dat zij in 2010 geen structurele samenwerking met de Arbeidsinspectie hebben gehad. Een aantal korpsen vindt dat alleen bij de controles van de niet-vergunde seksbedrijven er mogelijkheden zijn voor informatie-uitwisseling tussen de Arbeidsinspectie en de politie. Dit alleen in de gevallen waarin de Arbeidsinspectie bij haar controles is geconfronteerd met signalen van mensenhandel of illegale prostitutie.

In 2010 hebben meerdere korpsen op dit specifieke terrein samengewerkt met de Arbeidsinspectie. De Arbeidsinspectie heeft in 2010 met een aantal korpsen samengewerkt bij het controleren van diverse vormen van arbeidsuitbuiting (incl. mensenhandel). In verschillende regio's is op dit gebied door de Arbeidsinspectie nauw samengewerkt met de vreemdelingenpolitie. Sommige korpsen melden dat de Arbeidsinspectie te veel gericht is op het opleggen van sancties vanwege het in dienst hebben van illegale werknemers en in feite te weinig gericht is op het daadwerkelijk aanpakken van de seksuele- en arbeidsuitbuiting. Deze korpsen menen dat er meer winst geboekt kan worden als de Arbeidsinspectie meer aandacht besteedt aan de signalen van mensenhandel.¹⁰

4.4.7 SIOD

De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) is in 2010 voornamelijk gericht op de opsporing en bestrijding van de overige vormen van arbeidsuitbuiting. Deze vorm van uitbuiting is per 1 januari 2005 strafbaar gesteld in het huidige artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht. Daar waar samenwerking met de politiekorpsen is, is deze goed. Achttien korpsen (11 in 2008) geven aan dat de samenwerking aandacht vereist en zeven korpsen (12 in 2008) melden geen samenwerking met de SIOD te hebben, terwijl juist de SIOD bij de programmatische aanpak zijn aandeel heeft in opsporingsonderzoeken ter zake van mensenhandel. De SIOD vindt zelf dat hij bij de aanpak en de bestrijding van mensenhandel een duidelijke rol moet hebben en dat deze rol in 2010 nog niet voldoende is ingevuld.

De SIOD vindt dat in toenemende mate wordt samengewerkt met de ketenpartners. Voor de SIOD zijn vooral de medewerkers van de Arbeidsinspectie belangrijk o.a. voor het signaleren en melden van gevallen van arbeidsuitbuiting. Deze signalen meldt de SIOD in alle gevallen aan het EMM.

De SIOD zal, ook als de Arbeidsinspectie een uitbuitingszaak heeft afgedaan met een boeterapport, in geval van excessen, een verdachte alsnog vervolgen voor mensenhandel. De SIOD heeft met het EMM de afspraak gemaakt dat het jaarlijks acht pre-weegdocumenten krijgt verstrekt. De SIOD vindt dat niet aan die afspraak wordt voldaan. Hij vindt dat hij geen pre-weegdocumenten, maar informatiedocumenten ontvangt. De SIOD neemt deel aan het pre-weegoverleg bij het EMM. De SIOD participeert in het EMM met 3 fte's, die fulltime bij het EMM zijn gedetacheerd. De SIOD heeft kritiek op het functioneren van het EMM, zo vindt

¹⁰ *Opgemerkt wordt dat de LEM de prostitutie ziet als een zelfstandig beroep en de Arbeidsinspectie controleert die sectoren waar sprake is van een werkgever-werknemer verhouding. De Arbeidsinspectie kan naast een strafrechtelijke aanpak een boetemaatregel toepassen, zonder dat dit strafvervolgning inzake mensenhandel uitsluit. Deze mogelijkheid is onvoldoende bekend bij de korpsen.*

de SIOD dat het EMM onvoldoende is meegegroeid in de ontwikkeling binnen het werkveld mensenhandel. Ook vindt de SIOD dat het EMM onvoldoende expertise levert.

De SIOD gebruikt voor contacten met de regiokorpsen het PGT-model (partner, geografisch en thematisch). De accountmanagers zijn gekoppeld aan korpsen, regio's en thema's. Ook neemt de SIOD deel aan de proeftuinen mensenhandel in Brabant en in Zuid-Holland Zuid. Daarbij contact met de korpsen en de RIEC's. Zo ontstaan er nieuwe samenwerkingsverbanden en is er een enorme groei van werkaanbod. De SIOD bestaat uit 180 rechercheurs.

Voor de SIOD is controle van groot belang, aangezien de SIOD zelf geen controlebevoegdheden heeft. De signalen van mensenhandel ontvangt de SIOD vooral van de Arbeidsinspectie en van de politie. Van de RIEC's hebben ze nog geen signalen ontvangen.

Er zijn volgens de SIOD bij de dienst nog onvoldoende PCM-gecertificeerde rechercheurs. Er is een verzoek bij de politieacademie ingediend om zelf deze opleiding te mogen verzorgen. Dit verzoek is gedaan aan prof. Tops, lid van de Raad van Bestuur, van de politieacademie. Deze opleiding moet dan wel geaccrediteerd worden. Dit verzoek is nog in behandeling. In die SIOD-opleiding is de B9-problematiek niet opgenomen. Na de eventuele accreditatie wordt onderzocht hoe daarin alsnog te kunnen voorzien.

4.4.8 Koninklijke Marechaussee

De Koninklijke Marechaussee (KMar) is in 2010 voor het eerst gemonitord en daarvan is in hoofdstuk 3 het resultaat beschreven. In deze paragraaf wordt alleen ingezoomd op de samenwerking van de regiokorpsen met de KMar. Zes korpsen melden dat zij in 2010 geen samenwerking met de KMar hadden. Van de overige twintig korpsen geven drie korpsen aan dat de samenwerking nog aandacht vereist. Het aantal regiokorpsen dat tevreden is over de samenwerking met de KMar is gegroeid van veertien naar zestien. In het bijzonder is er volgens de KMar een goede samenwerking met het regiokorps Kennemerland. Dit heeft te maken met de algemene politietaak die de KMar op de luchthaven Schiphol uitoefent. Beide korpsen voerden in 2010 gezamenlijk enkele acties uit. De KMar heeft tien medewerkers werkzaam bij het EMM. Deze medewerkers hebben toegang tot alle relevante databestanden van de KMar. De kwaliteit van de pre-weegdocumenten van het EMM is volgens de KMar in 2010 verbeterd. Zij mist nog wel de invulling van de expertiserol bij het EMM.

4.4.9 Politieacademie

Aan alle korpsen is gevraagd of de Politieacademie, wat betreft het aanbod van opleidingen, diensten en producten, aan de verwachtingen heeft voldaan/voldoet. Achttien korpsen (incl. KMar) geven aan dat zij tevreden zijn over de resultaten die de Politieacademie in 2010 heeft behaald en over de producten en diensten die zij aanbiedt. Zeven korpsen vinden dat de politieacademie nog niet aan de verwachtingen voldoet. Deze korpsen merken vrijwel alle op dat de politieacademie onvoldoende doet aan het op niveau houden van de kennis van de PCM-gecertificeerde medewerkers. Hierbij geven ze nadrukkelijk de noodzaak aan, dat de politieacademie jaarlijks een of meer thema - of terugkomdagen organiseert. Zij melden daarbij dat een soortgelijke wens ook al in 2008 is kenbaar gemaakt, doch dat hierop nog geen reactie is gevolgd. De politieacademie geeft aan in 2011 hiertoe het initiatief te nemen.

Ook is er een aantal korpsen dat klaagt over de toelatingseisen van de politieacademie. Zij hebben in 2010 ervaren dat medewerkers niet zijn toegelaten omdat deze niet voldoen aan bepaalde toelatingseisen die de politieacademie hanteert. De korpsen menen daarentegen dat deze medewerkers juist veel praktijkervaring hebben en op basis daarvan capabel zijn de PCM-opleiding te volgen. De politieacademie geeft aan dat veelal sprake is van onvoldoende onderbouwing van de aanvraag, waardoor er niet altijd een volledig beeld is van het oplei-

dingsniveau van de betrokkene, zodat zij niet kunnen beoordelen of deze de PCM-opleiding met succes kan afronden.

De politieacademie meldt het afgelopen jaar een tweedaagse cursus 'Zicht op mensenhandel' te hebben ontwikkeld en gegeven. Zij geeft aan nu al een aantal virtuele opleidingen aan te bieden, namelijk een profcheck en train de trainer. Daarnaast wil de politieacademie onderzoeken op welke wijze zij leidinggevend beter kan opleiden voor het thema mensenhandel. Zij doet dit vraaggestuurd. Daarover voert ze gesprekken met divisiechefs. De politieacademie is primair gericht op het opleiden via kernopgaven en kan op die wijze een beperkt aantal onderwerpen onderrichten. Zij geeft aan dat mensenhandel voor de politieacademie in 2010 geen prioritair onderwerp was. De politieacademie heeft voor de komende jaren ruimte gecreëerd voor het PCM-opleiden van medewerkers van de BOD-en en van de gemeentelijke toezichthouders. De SIOD regelt zelf de PCM-opleidingen.

De politieacademie heeft al jaren de wens om als expertisecentrum te fungeren voor de Nederlandse politie. Het ontbreekt haar aan de financiële ruimte om dit te realiseren. De politieacademie wordt via de methode van output gefinancierd en dit bemoeilijkt de initiatieven tot het opzetten en uitbreiden van haar kennisfunctie.

5 Ontwikkelingen en aanbevelingen

5.1 Landelijke ontwikkelingen

5.1.1 Algemeen

In deze paragraaf worden enkele belangrijke landelijke ontwikkelingen belicht die betrekking hebben op het thema mensenhandel en het verslagjaar 2010.

5.1.2 Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche

In de vorige Korpsmonitor werd verwezen naar het regeerakkoord, waarin was opgenomen dat er een strenger toezichts- en handhavingsbeleid moest worden toegepast en dat gemeenten daarbij meer vrijheid in beleid moesten krijgen. Ondanks dit akkoord was er in 2010 nog geen eenduidig handhavings- en prostitutiebeleid. Er bestonden en bestaan nog grote verschillen in de bestuurlijke aanpak van de prostitutie. Onduidelijk is of deze situatie met de Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche daadwerkelijk gaat verbeteren. Van politiezijde is er dringend behoefte aan een gelijke wijze van handhaven in heel Nederland. Een groot aantal korpsen signaleert nog dat de bestuurlijke aanpak per gemeente varieert van regionaal beleid tot geheel geen beleid en/of handhaving.

Ten tijde van het verschijnen van deze monitor is bekend geworden dat het wetsvoorstel Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche door de Minister aan de Tweede Kamer is aangeboden en in een plenaire vergadering is toegelicht.

Experts vanuit verschillende gremia menen dat het wetsvoorstel de gemeenten nog veel beleidsvrije ruimte biedt. Daarmee is het realiseren van eenduidig (nationaal) beleid nog ver weg. De wetgever lijkt meer aandacht te hebben voor het behouden van de autonomie van gemeenten op dit gebied.

Aanbeveling: *Breng bij de centrale overheid onder de aandacht, dat het noodzakelijk is dat ze landelijk regels vaststelt, waaraan iedere gemeente - wat betreft de regulering van prostitutie - moet voldoen (kaderstellend), wil gekomen worden tot een meer eenduidige en eenvormige aanpak van prostitutie en mensenhandel.*

5.1.3 Programmatische aanpak

Het barrièremodel van de SIOD heeft in 2008 model gestaan voor de programmatische aanpak van een grootschalig mensenhandelonderzoek. Samen met de ketenpartners werden binnen toezicht en opsporing, vanuit diverse invalshoeken, de criminele organisaties in ogen-schouw genomen. Iedere deelnemende organisatie leverde vanuit haar specifieke rol en positie een bijdrage aan deze aanpak. De ervaring is dat een programmatische aanpak mogelijkheden biedt om vanuit meerdere invalshoeken de mensenhandel integraal te bestrijden.

De programmatische aanpak biedt ook mogelijkheden om met de ketenpartners de mensenhandelaren aan te pakken, mits onvoorwaardelijk en consequent wordt samengewerkt. De ervaring is dat partners, door andere prioriteiten of omstandigheden, soms afspraken niet nakomen en daarmee de programmatische aanpak bemoeilijken. Ook is het van essentieel belang dat bij deze constructie sprake is van een duidelijke gezagsstructuur. De programmatische aanpak vereist een duidelijke regie (leiding), waaraan de deelnemers zich moeten conformeren, ongeacht of deze leiding van de eigen uitvoerende organisatie komt of van een andere.

Aanbeveling: *De programmatische aanpak van mensenhandel is een methode die in de komende jaren verdere navolging verdient. Partijen die daaraan deelnemen, dienen zich onvoorwaardelijk te conformeren aan de aanpak en de afgesproken regie. Bij een programmatische aanpak is het van belang dat niet alleen gekeken wordt naar een organisatiebelang, doch ook naar de te behalen resultaten die men als organisaties binnen een programma heeft afgesproken. Het welslagen van een programmatische aanpak hangt af van de mate waarin het programma leidend is en niet van de afzonderlijke organisatiebelangen.*

5.1.4 Proeftuinen mensenhandel

In 2010 zijn er verspreid over ons land zeven proeftuinen met mensenhandel of uitbuiting als onderwerp. Enkele proeftuinen zijn gestopt en enkele lopen nog door. De resultaten van deze proeftuinen zijn in de regio's waar deze lopen, over het algemeen zeer positief. Ze leveren vooral een positieve bijdrage aan de samenwerking met ketenpartners en op het gebied van het uitwisselen van informatie en expertise tussen de ketenpartners. Onduidelijk is wat de proeftuinregio's verder doen of hebben gedaan met deze opgedane kennis en ervaring. De programmamanager mensenhandel is gevraagd deze kennis en expertise te bundelen, zodat die landelijk uitgedragen kunnen worden. Vooralsnog zijn proeftuinbevindingen nog niet landelijk 'gedeeld'. Wij zijn bang dat bij het beëindigen van een proeftuin de daarmee opgedane kennis en expertise verwateren. Borging daarvan is onvoldoende zichtbaar en merkbaar in de regio's waar deze proeftuin niet plaatsvond. In 2011 worden de proeftuinen afzonderlijk geëvalueerd.

Aanbeveling: *Proeftuinen verdienen navolging. Men moet ook de mogelijkheid hebben/krijgen om de opgedane ervaringen en expertise landelijk te verspreiden en wellicht ook buiten onze landsgrenzen. De output van de proeftuinen moet geborgd worden.*

5.1.5 Loverboys

Aan het verschijnsel loverboys wordt in de media veel aandacht besteed. Voordeel daarvan is dat het verschijnsel de aandacht krijgt van de burger en dus veel meldingen bij de politie oplevert. Aan de andere kant leidt deze berichtgeving ook tot veel verwarring; niet alle avances en verkeerde vriendjes leiden tot de loverboymethodiek dien tot doel vrouwen tot onvrijwillige prostitutie aan te zetten.

De algemene verwachting bij velen, zoals media, burgers en ook soms bestuurders is dat van de loverboy's een landelijk register wordt bijgehouden. Dit is echter niet het geval. Het EMM registreert landelijk de signalen van mensenhandel, net als regiokorpsen in hun gebieden doen. Een aparte registratie van loverboys wordt landelijk niet bijgehouden, omdat een eenduidige omschrijving van de loverboy ontbreekt. Meninge over wie loverboys zijn, lopen zowel binnen als buiten de politie uiteen. Eigenlijk zijn loverboys alleen goed te definiëren als zij zich schuldig maken aan gedragingen, zoals omschreven in artikel 273f van het WvSr.

In 2010 is er in de regio Rotterdam-Rijnmond een pilot Loverboys gestart met een doorlooptijd tot 2012. De ervaringen met de pilot zijn, dat de keuze van het woord loverboy ervoor zorgt, dat het contact met het publiek over deze kwestie zeer laagdrempelig is. De politie krijgt veel meldingen over loverboys en heeft in de pilot al goede resultaten behaald. De keerzijde is dat het korps nu een overvloed aan meldingen krijgt die in het geheel niet te herleiden zijn tot mensenhandel.

Aanbeveling: *Over loverboys wordt veel gesproken. Het veelvuldig gebruik van dit begrip levert problemen op. Zaak is om in deze meldingen altijd de signalen van mensenhandel te herkennen.*

Kom tot een adequate vorm van nazorg voor slachtoffers van loverboys, ook als er niet direct sprake is van seksuele uitbuiting. Besteed daarbij aandacht aan een zorgvuldige uitleg, waarom iemand wel of geen slachtoffer van mensenhandel is. Nalaten daarvan leidt vaak tot fricties of onjuiste media-aandacht.

5.1.6 Escort

Escort, ofwel de niet locatiegebonden prostitutie, is een fenomeen dat met de huidige aanpak in de regio's nog steeds vrijwel oncontroleerbaar is. De escort is vaak regio-overschrijdend en in het merendeel van de gevallen wordt er reactief opgetreden tegen de escort. De escortbranche is ondoorzichtig. Ze is zeer flexibel en de eerste tekenen openbaren zich dat de escortbazen zich zelfs in het buitenland vestigen, om vandaar uit vrouwen aan te bieden. Waarschijnlijk worden ze daartoe aangespoord door de voorgenomen beslissing, dat escort-inrichtingen zich landelijk moeten gaan registreren. In het verlengde hiervan is waargenomen dat veel escort via het internet aangeboden wordt. Advertenties in reguliere dag- en weekbladen verdwijnen naar het internet. Ook uit de korpsgesprekken blijkt dat er een explosieve groei is in aanbiedingen van escort op het internet.

In één regio is ervaren dat door gerichte acties op de escortbranche het aantal vergunningaanvragen in de regio steeg en dat vooral in de niet-locatie- gebonden branche.

Aanbeveling: *Overweeg om de escortbranche en niet-locatiegebonden seksinrichtingen landelijk aan te pakken. Hiervoor zullen dan tussen de regiokorpsen, de KMar en het KLPD nadere afspraken moeten worden gemaakt. Hierbij moet ook gedacht worden aan de landelijke aanpak van prostitutie in de hotelbranches en soortgelijke inrichtingen. Als gekozen wordt voor regionaal en landelijk toezicht is aanwijzing van toezichthouders bij de landelijke politiedienst (KLPD) gewenst.*

5.2 Aanbevelingen politieorganisatie

5.2.1 Algemeen

De afgelopen maanden hebben de leden van de monitorteam's vele openhartige en plezierige gesprekken gevoerd met de vertegenwoordigers van de korpsen en de externe partners. Zonder hun welwillende hulp en inzet was deze monitor niet tot stand gekomen. Hoewel in de beschouwing een behoorlijk aantal kritische opmerkingen is gemaakt bij de aanpak van prostitutie en mensenhandel in 2010, is de algemene indruk dat er in vergelijking met 2008 weer voortuitgang is geboekt. Over het algemeen menen wij te mogen concluderen dat een aanzienlijke verbetering van dimensies waarop nu nog onvoldoende wordt gescoord, voor 2012 realiseerbaar is. Alleen dan moeten de korpsen wel het thema prostitutie en mensenhandel binnen de korpsen in gelijke mate, maar bij voorkeur in nog hogere, prioriteren en organiseren (inbedding, structuur en proces).

De korpsen kunnen aan de hand van deze monitor snel concluderen welke dimensies aandacht vereisen. Het kleurenschema mag in geen geval los gezien worden van de verslagen en de opmerkingen. Soms was het bepalen van de kleur of score erg moeilijk; zeker daar waar een korps op onderdelen sterk wisselend scoorde (deels wel voldoen aan norm en deels niet). Belangrijk is dat korpsen bij de borging van het thema P&M werken conform de Aanwijzingen van het College van Pg's en andere relevante landelijke afspraken, zodat in toenemende mate een eenvormige aanpak gerealiseerd wordt. In de volgende paragrafen belichten we enkele aandachtspunten. Een aantal aanbevelingen is gelijklopend met de aanbevelingen van de Korpsmonitor P&M 2008 en zijn opgenomen, omdat deze in 2010 nog niet blijken te zijn uitgevoerd/overgenomen.

5.2.2 Aandachtsveld Organisatie

Het Referentiekader mensenhandel is in januari 2009 aan de korpsen gezonden en is in 2009 en 2010 door veel korpsen gebruikt voor het aanpassen van hun processen en hun structuur. Daarbij is in 2010 specifiek aandacht besteed aan de verbetering van de kwaliteit en het realiseren van het mandaat van de korpsexpert.

Aanbeveling: *Breng het Referentiekader mensenhandel structureel onder de aandacht van de korpsleiding. Voor eind 2011 werken alle korpsen conform het Referentiekader mensenhandel.*

Aanbeveling: *Zorg ervoor dat de kwaliteit die nodig is voor de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel, in de korpsen voldoende wordt bewaakt en dat bij personeelswisselingen wordt gezorgd voor een zorgvuldige overdracht. Daarnaast is gewenst dat alle korpsen een gelijkloeiend profiel korpsexpert hanteren, dat gebaseerd is op de uitgangspunten die staan in het Referentiekader mensenhandel.*

In de korpsen waarvan het hoger- en middenkader zich meer bewust is van de aard en impact van deze criminaliteitsvorm, leveren de aanpak en bestrijding van mensenhandel minder discussie op en wordt adequater gehandeld.

Aanbeveling: *Stel aan de functie van korpsexpert inhoudelijke kwaliteitseisen en stel voor deze functie vast dat die minimaal PCM-gecertificeerd (opleiding voor coördinatoren en leidinggevendenden) moet zijn.*

Aanbeveling: *Maak het hoger- en middenkader van de korpsen meer bewust van mensenhandel, zodat leidinggevendenden voldoende bekend zijn met aard en impact van deze criminaliteitsvorm.*

Vastgesteld is dat de gedragscode in 2010 in bijna alle korpsen wordt geïnstrueerd en/of 'levend' wordt gehouden, maar dat niet alle medewerkers die binnen het thema prostitutie werkzaam zijn, voortdurend bekend worden gemaakt met deze gedragscode.

Aanbeveling: *Vraag de LEM de gedragscode op uitvoerbaarheid en op resultaten te evalueren.*

Aanbeveling: *Laat de gedragscode in alle korpsen onderdeel uitmaken van het dagelijkse werkproces en zorg ervoor dat alle medewerkers die binnen het thema prostitutie met de handhaving zijn belast, over de gedragscode zijn geïnstrueerd.*

5.2.3 Aandachtsveld Toezicht

De dimensie kwaliteit is vooral gericht op de vaardigheden en competenties van de teammedewerkers. In de korpsen waar geen sprake is van een vast PCT, vereist dit punt - vanwege wisselende samenstelling van toezichtfunctionarissen - specifiek aandacht.

Aanbeveling: *Stel in het korps een vast PCT samen, dat bestaat uit PCM-gecertificeerde medewerkers.*

In enkele regio's worden de toezichtsactiviteiten uitgevoerd zonder dat deze toezichthouders daarvoor door of namens de burgemeesters zijn aangewezen. Dit is een ongewenste situatie, omdat in die gemeenten er zonder rechtsgrond wordt gecontroleerd.

Aanbeveling: *Laat politiefunctionarissen alleen de gemeentelijke toezichtstaak uitvoeren op basis van de aanwijzing als genoemd in de Gemeentewet.*

De Korpsmonitor 2010 toont het beeld dat nog niet in alle korpsen de controle, aanpak en bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel voldoende zijn geborgd. Het blijft een

probleem dat korpsen niet in gelijke mate capaciteit inzetten om deze taken conform de criteria van deze dimensie uit te voeren. Zeker in de korpsen waar het toezicht door een beperkte en/of wisselende groep toezichthouders wordt uitgevoerd, dreigt het gevaar van personificatie. Dit brengt de veronderstelde borging zonder meer in gevaar. De mensenhandel wordt door veel korpsen aangemerkt als een fenomeen dat moeilijk te bestrijden is. Enkele korpsen blijken nog onvoldoende te investeren in een daadkrachtige aanpak van mensenhandel of arbeidsuitbuiting. Deze korpsen kunnen veelal niet zorgen voor voldoende kwaliteit en kwantiteit. In deze korpsen lijkt de bestrijding vooral te steunen op het verregaande idealisme van een aantal enthousiaste medewerkers, maar met alleen idealisme kan het gewenste korpsresultaat niet worden behaald.

Aanbeveling: *Lever als korps voldoende continuïteit in het toezicht op de prostitutiebranche. Maak dit toezicht structureel onderdeel van de reguliere planning- en controlcyclus van het korps.*

Aanbeveling: *Controleer verdeeld over het jaar alle vergunde seksinrichtingen conform de landelijke afspraak met een minimum van zes keer per jaar. Breng alleen differentiatie aan in de aard van de controles. Alleen in zeer uitzonderlijke situaties is een andere frequentie van controle mogelijk (bijv. seksshops en parenclubs).*

Bijna alle korpsexperts signaleren dat in 2010 de verplaatsing van prostituees van de vergunde naar de niet-vergunde branche is toegenomen. De indruk bestaat dat daarmee de illegaliteit van de prostitutie toeneemt, maar ook dat de greep op deze branche afneemt. Buiten de reguliere prostitutie-inrichtingen en escortbedrijven wordt in steeds grotere omvang prostitutie aangeboden via het internet en/of chatboxen. Er is ook hier een verschuiving zichtbaar van seksadvertenties in de dag- en weekbladen naar advertenties op het internet. Net als in 2008 is het beeld dat in 2010 nog in grote omvang seksdiensten worden aangeboden in hotels. Vrijwel alle korpsexperts merken op dat deze ontwikkelingen de illegale prostitutie en vermoedelijk ook de mensenhandel steeds ongrijpbaarder maken. Ons beeld is dat veel korpsen alleen reactief en/of incidenteel de niet-vergunde branche controleren. Duidelijk is dat het aanbod van prostitutie via internet, chatboxen en in hotels innovatieve vaardigheden en opsporingsmethoden vereist. Ook in 2010 is naar onze mening nog geen adequate, landelijke methodiek beschikbaar om deze vorm van prostitutie goed onder controle te krijgen en dus ook om eventuele mensenhandel te voorkomen of op te sporen. Het blijft naar onze mening absoluut gewenst een dergelijke toezichts- en opsporingsmethode te ontwikkelen en daarvoor krachten te bundelen. Te veel nog zijn de korpsen - ieder voor zich - aan het proberen deze vormen van prostitutie onder controle te krijgen. Net als in 2008 is het beeld dat deze decentrale aanpak veel capaciteit kost en weinig oplevert.

Aanbeveling: *Geef de komende jaren het toezicht van de niet-vergunde branche hoge prioriteit. Bundel de krachten om beter zicht te krijgen op en inzicht te krijgen in het reilen en zeilen binnen en rondom deze sector.*

Ook in 2010 is er bij meerdere korpsen onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de stappen 1-3 HON. In 2010 zijn door gemeenten in enkele regio's deze stappen niet of beperkt uitgevoerd!

Aanbeveling: *Maak met alle gemeenten duidelijke afspraken over het uitvoeren van de stappen 1-3 van HON, waarbij het uitgangspunt is dat deze stappen door het bestuur worden uitgevoerd. Indien gemeenten deze stappen niet willen of kunnen uitvoeren, dienen de korpsen voor het uitvoeren van deze extra toezichtstaken door de gemeenten of regionale colleges te worden gefaciliteerd.*

5.2.4 Aandachtveld Informatie

In 2008 hadden door de uitrol van BVH en BVO veel korpsen problemen met de informatieorganisatie en de informatiecoördinatie. In 2010 blijken slechts enkele korpsen nog problemen te hebben met BVH en/of BVO. De in 2010 aangeleverde informatie is completer dan in 2008. Enkele korpsen blijken in 2010 niet over managementinformatie te beschikken (zie tabel 8, 10 en 11). Deze korpsen kunnen vaak meerdere vragen naar deze informatie niet beantwoorden en scoren in de genoemde tabellen niet bekend (Nb). De indruk is dat deze korpsen de informatieorganisatie, en of dit nu operationele informatie of managementinformatie betreft, nog niet voldoende op orde hebben.

Aanbeveling: *De korpsen die in 2010 niet beschikten over een informatieorganisatie conform de norm en het Referentiekader mensenhandel, geven hoge prioriteit aan het bereiken van deze norm in 2011.*

Net als in 2008 blijkt dat in 2010 bij enkele korpsen de informatie en de intelligence niet op één centraal punt samenkomen, waardoor in die korpsen nog geen sprake is van een goede informatiecoördinatie. Ook blijkt dat in sommige korpsen door personeelwisseling of uitvalposities, relevant voor de informatiecoördinatietaken, niet of niet direct opgevuld worden, waardoor deze taken onvoldoende worden uitgevoerd.

Aanbeveling: *Organiseer de centrale informatiecoördinatie op het thema prostitutie en mensenhandel zodanig dat in alle korpsen op één punt real time beschikt kan worden over toezicht- en opsporingsgegevens (veredeld, geanalyseerd en stapelbaar) op dit thema.*

Aanbeveling: *Zorg in de korpsen voor voldoende continuïteit van het centrale informatiecoördinatieproces.*

Het bewustwordingsproces mensenhandel is erop gericht om korpsmedewerkers voldoende kennis te verschaffen om signalen mensenhandel te kunnen herkennen. Ook in 2010 is het slechts in enkele korpsen gelukt dit bewustwordingsproces onder te brengen in de IBT. Gezocht was voor de IBT als kapstok, omdat daarmee alle executieve politiemensen kunnen worden bereikt. Veelal blijkt er in de korpsen geen ruimte om de module in de IBT-tijd te onderrichten. In meerdere korpsen is het zelfs onbespreekbaar om tijdens IBT deze module te geven. Ondanks de aanbeveling in de Korpsmonitor P&M 2010 hebben nog steeds niet alle korpsen de beoogde bewustwordingsdoelstelling gehaald.

Aanbeveling: *Verzorg tweemaal per doelgroep een bewustwordingssessie mensenhandel (in IBT verband of anderszins, mits korpsbreed).*

In de afgelopen jaren zijn verschillende hulpmiddelen voor de herkenning van mensenhandel voor de politiemensen op straat ontwikkeld en verstrekt. Ook het EMM heeft een signaalkaart mensenhandel voor de korpsen beschikbaar gesteld. Deze kaart bevat de tekst van het wetsartikel Mensenhandel en een aantal mogelijk te herkennen signalen mensenhandel. Deze signaalkaart is ook verspreid onder de diverse partners van het EMM. De KMar heeft in eigen beheer een signaalkaart ontwikkeld om haar personeel meer bekend te maken met signalen mensenhandel. De signaalkaart is echter geen vervanging van de training, maar een aanvulling daarop.

Aanbeveling: *Verstrek aan alle politiemedewerkers de signaalkaart mensenhandel. Noodzakelijk is dat met het verstrekken van de kaart deze door deskundigen wordt toegelicht (wat is mensenhandel, hoe kan je de kaart het best gebruiken en hoe te handelen na het signaleren van misstanden).*

5.2.5 Aandachtveld Opsporing

In vrijwel alle korpsen krijgt het onderwerp mensenhandel op papier hoge prioriteit. In de praktijk krijgen vaak andere - meestal niet onbelangrijke - aandachtsvelden voorrang. Van belang is dat het onderwerp mensenhandel een vaste plek binnen de (recherche)organisatie krijgt, zodat rechercheurs meer ervaring en kundigheid opdoen met het onderzoeken van mensenhandelzaken. Enig specialisme is noodzakelijk, omdat duidelijk is dat traditioneel rechercheren vaak onvoldoende resultaat oplevert.

Aanbeveling: *Stem de aanpak van mensenhandel af op deze bijzondere eisen. Bij mensenhandel is vaak sprake van meerdere slachtoffers die onder mensonterende omstandigheden moeten werken. Het betreft situaties die vaak snel actie vragen, en dus niet met uitgebreide en langdurige voorbereidings- en wegingsprocessen aangepakt kunnen worden.*

Zaken met slachtoffers van seksuele uitbuiting vragen een andere benadering, dan bijvoorbeeld zaken met slachtoffers die alleen materiële schade hebben geleden. In 2010 scoren negen korpsen op de dimensie weging nog niet voldoende. In deze korpsen is of sprake van onvoldoende prioriteit voor mensenhandelzaken of is sprake van een getrapte weging, waarbij de lagere niveaus vaak geen prioriteit geven aan mensenhandelzaken.

Aanbeveling: *Geef aan de bestrijding van mensenhandel de komende jaren een hoge prioriteit en laat dit in de weging bij de korpsen duidelijk(er) naar voren komen. Geen woorden, maar daden.*

De opsporing van mensenhandel vereist specifieke vaardigheden van degenen die daarmee worden belast.

Aanbeveling: *Zorg ervoor dat in het korps voldoende medewerkers zijn opgeleid en gecertificeerd om professioneel slachtoffers te kunnen benaderen.*

De mensenhandel is niet aan geografische grenzen gebonden. Vaak is er sprake van bovenregionale criminaliteit met bijna altijd een internationale component. Binnenlandse prostituees worden in regio A geronseld en in regio B tewerkgesteld. Signaleren zij dat ze 'ontdekt' zijn, dan verplaatsen zij zich naar regio C. Deze schuifbeweging geldt ook voor buitenlandse prostituees. Niet alleen geografisch, maar ook qua nationaliteit is er verschuivingsgedrag. Krijg je in een regio enig zicht op buitenlandse prostituees, dan blijkt die groep plotseling verplaatst naar een andere regio. Ook in 2010 blijkt deze verschijningsvorm eerder regel, dan uitzondering.

Aanbeveling: *Waak ervoor dat om reden van beperkte researchcapaciteit te snel concessies worden gedaan waarbij regio-overschrijdende mensenhandelonderzoeken worden beperkt tot lokale of regionale zaken. Om mensenhandel te bestrijden moeten grenzen letterlijk en figuurlijk worden doorbroken of overschreden.*

5.3 Aanbevelingen externe partners

5.3.1 Bestuur

Van lokaal naar regionaal prostitutiebeleid

Op grond van artikel 151a van de Gemeentewet kan de gemeenteraad een verordening vaststellen waarin voorschriften staan opgenomen voor het bedrijfsmatig geven van gelegenheid tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling. Dit is een autonome gemeentelijke bevoegdheid die er in de praktijk toe heeft geleid dat regels per gemeente sterk (kunnen) verschillen. Dit biedt kwaadwillende ondernemers met hun prosti-

tutie- dan wel escortbedrijven de mogelijkheid om uit te wijken naar die gemeenten waar de prostitutieregels het minst streng zijn of waar geheel niets is geregeld. Dit laatste is eerder regel dan uitzondering.

Hoewel aan de autonomie van de gemeenten niet kan en mag worden getornd, blijft het voor het bestrijden van mensenhandel absoluut noodzakelijk om tot meer uniformiteit in regelgeving, maar ook in handhaving daarvan te komen. In de regio's waar in 2010 sprake is van regionaal prostitutiebeleid of regionaal handhavingsbeleid is er meer en beter (eenvormig) toezicht. In deze korpsen hebben de toezichthouders in meerdere gemeente gelijktijdig toezichtacties gehouden en is binnen de regio het waterbedeffect voorkomen. De verwachting is dat met de Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche de mogelijkheden van toezicht worden versterkt.

Aanbeveling: *Verzoek het regionale college een (meer) prominente rol te geven bij het ontwikkelen van een regionaal handhavings- en prostitutiebeleid. Neem voorts in overweging daarbij te kiezen voor één bestuurlijk loket voor de gehele regio, waar bestuurlijke rapportages centraal en eenduidig worden beoordeeld en voorzien van een handhavingsvoorstel aan de gemeente worden aangeboden.*

Stappen 1-3 HON

Net als in 2008 is het in 2010 eerder uitzondering dan regel dat gemeenten de stappen 1 - 3 van HON uitvoeren. Gewenst is dat de gemeenten meer dan tot nu toe en al dan niet in samenwerking met de politie, die verantwoordelijkheid oppakken of faciliteren. Het is en blijft primair een gemeentelijke taak te zorgen voor de juiste naleving van de prostitutiebepalingen, ongeacht de grootte van de gemeente. Vooral de kleinere gemeenten lijken zich aan deze verantwoordelijkheid te onttrekken. Als de gemeenten dit niet eenduidig oppakken, ontstaan er voortdurend verschuivingen binnen de criminaliteit. De politie is niet bij machte alleen de misstanden in de prostitutie volledig onder controle te krijgen. Integrale samenwerking of programmatische aanpak is essentieel om mensenhandel de kop in te drukken.

Aanbeveling: *De gemeenten nemen hun verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de eerste drie stappen van HON, door deze zelf uit te voeren of die te faciliteren.*

De VNG is van mening dat HON volledig een politieverantwoordelijkheid is. Ook een aantal gemeenten ziet de aanpak mensenhandel als criminaliteitsbestrijding die bij de politie thuishoort. Als de centrale overheid deze mening ook is toegedaan, is vereist dat de politie daarvoor wordt gefaciliteerd, zodat deze extra taken niet op de huidige schaarse capaciteit van de politie gaan drukken en dus ten koste gaan van het opsporen van mensenhandel.

Aanbeveling: *Onderzoek de mogelijkheid om het toezicht op de seksbranche terug te halen naar de gemeente, om zo voor de politie meer capaciteit vrij te maken voor de opsporing van mensenhandel.*

Bestuurlijke rapportage

In 2010 kregen niet alle 424 bestuurlijke rapportages in gelijke vorm of mate opvolging. De VNG geeft aan dat de kwaliteit van de bestuurlijke rapportages te wensen overlaat en vraagt hiervoor aandacht.

Aanbeveling: *Besprek in de regionale driehoek de opvolging van de bestuurlijke rapportages. Adviseer de driehoek te komen tot een eenvormig regionaal beleid.*

Aanbeveling: *Neem in het korps maatregelen, al dan niet in samenspraak met de gemeenten, om de kwaliteit van de bestuurlijke rapportages te verbeteren. Uitgangspunt is dat deze rapportages voldoen aan de eisen die gesteld worden voor het kunnen voeren van een bestuursrechtelijke procedure.*

5.3.2 EMM

Net als in 2008 willen de regiokorpsen één centraal informatieknooppunt voor de aanpak van mensenhandel. In 2010 heeft het EMM beter dan in 2008, maar nog altijd niet naar tevredenheid van de korpsen en externe partners die verwachtingen kunnen waarmaken. Het EMM geeft daarbij aan dat korpsen en de externe partners vaak een te hoge verwachting hebben van het EMM en blijkbaar onvoldoende bekend zijn met de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het EMM, zoals vastgesteld in het instellingenbesluit EMM.

Aanbeveling: *Het EMM moet beter aan de verwachtingen van de korpsen en externe partners beantwoorden. Het moet intensiever en frequenter met de korpsen en partners communiceren over zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.*

Ook in 2010 hebben zeven korpsen nog geen duidelijk beeld van de expertisetaken van het EMM. De algemene verwachting is dat het EMM expertise betreffende mensenhandel in huis heeft, variërend van kennis over bevolkingsgroepen tot kennis over methoden van aanpak. De meeste korpsen en externe partners vinden dat deze expertise gevraagd en ongevraagd aan hen ter beschikking moet worden gesteld. In 2010 heeft het EMM deze expertiserol volgens meerdere korpsen en externe partners onvoldoende in de praktijk gebracht.

Aanbeveling: *Geef als EMM duidelijk aan wat je expertiserol is en op welke wijze deze expertise kan worden verkregen. Maak daarbij duidelijk welke expertise het EMM van de korpsen en externe partners verwacht.*

Enkele externe partners die deelnemen in het EMM, vinden dat zij in 2010 nog altijd onvoldoende invloed hebben op de werkzaamheden en de resultaten van het EMM. Nog steeds is er onduidelijkheid over de positie van (inzet en inbreng) de externe partners binnen het EMM.

Aanbeveling: *Geef als leiding van het KLPD aan de externe partners die aan het EMM deelnemen, duidelijkheid over de rollen en posities van de partners. Maak concrete afspraken over de te behalen gemeenschappelijke of op de partners gerichte resultaten.*

Het EMM is bij zijn taakuitvoering in belangrijke mate afhankelijk van de kennis en informatie die door de korpsen en partners worden verstrekt. Een EMM kan zonder structurele input van de korpsen en externe partners geen of onvoldoende - kwalitatieve en kwantitatieve - output leveren. Korpsen, externe partners en EMM blijven elkaar voortdurend wijzen op de afgesproken leveringsverplichting van informatie en signalen mensenhandel. 'Afrekenen' gebeurt niet alleen als de Korpsmonitor wordt gepresenteerd, maar iedere keer als blijkt dat één van de partijen deze verplichting niet nakomt.

Aanbeveling: *Het EMM zal maandelijks checken of de korpsen aan de leveringsverplichting hebben voldaan en indien dit niet zo blijkt te zijn, onmiddellijk het korps vragen waarom het deze verplichting niet is nagekomen en afspreken binnen welke tijd de signalen/gegevens alsnog worden verstrekt.*

5.3.3 CoMensha

Korpsen zijn nog steeds niet alle tevreden over de bereikbaarheid van CoMensha. Zij vinden het essentieel dat CoMensha bereikbaar is op de momenten dat deze organisatie haar centrale coördinerende rol moet uitvoeren. Korpsen moeten nu zelf veel energie steken in het zorgen voor opvang en vervoer.

Aanbeveling: *CoMensha wordt gevraagd te zorgen voor de organisatie en coördinatie van de opvang van slachtoffers van mensenhandel in het weekend en op werkdagen buiten de*

kantooruren. Geadviseerd wordt om in de gesloten kantooruren te zorgen voor bijv. een piketregeling.

CoMensha blijkt ook in 2010 onvoldoende in staat slachtoffers te plaatsen. Korpsen melden dat de plaatsing van slachtoffers nog te vaak op een grote afstand is van de plaats waar een slachtoffer is aangetroffen. In 2010 heeft CoMensha volgens een aantal korpsen veel tijd nodig om een geschikte opvangplaats voor slachtoffers te vinden. De politie blijkt in veel gevallen zelf al voor een oplossing te hebben gezorgd.

Aanbeveling: *CoMensha is en blijft verantwoordelijk voor de plaatsing van de slachtoffers. Het wordt geadviseerd daarbij het aantal transportbewegingen en de grootte van de afstanden zo veel mogelijk te beperken.*

Aanbeveling: *Het is noodzakelijk snel de beschikbaarheid te krijgen over diagnostische opvang. In 2008 is deze aanbeveling ook al gedaan; echter zonder resultaat. De politie wordt geadviseerd samen met CoMensha druk op het ministerie te blijven uitoefenen om dit punt te realiseren.*

5.3.4 Openbaar Ministerie.

De korpsen willen graag feedback krijgen na de rechtszaak, zodat ze deze kennis kunnen benutten bij een volgende aanpak van soortgelijke zaken.

Aanbeveling: *Vraag het OM een feedback op rechtszaken aan de korpsen te zenden.*

5.3.5 Belastingdienst

De Belastingdienst ziet een groeiende samenwerking met de politie bij de aanpak van seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting o.a. door de inzet van de RIEC's in een aantal regio's. Hierdoor winnen de samenwerking en de uitwisseling van informatie langzaam aan betekenis. Naar verwachting van de Belastingdienst zal de samenwerking de komende jaren intensiveren.

Aanbeveling: *Politie en Belastingdienst moeten de mogelijkheden van de RIEC's maximaal benutten.*

Het is in de proactieve fase nog steeds lastig voor de Belastingdienst om informatie aan de politie te verstrekken. Dat blijft een punt van aandacht. Samenwerking in RIEC-verband zou hiervoor mede een oplossing kunnen zijn. De Korpsmonitor P&M 2010 toont enkele goede voorbeelden van samenwerking, o.a. bij de aanpak van de hotelprostitutie.

De Belastingdienst acht informatie-uitwisseling over een langere periode noodzakelijk om succesvol tot het opleggen van aanslagen te kunnen komen en deze in te kunnen vorderen. Een enkel "heterdaadje", zoals het aantreffen van een prostituee in een hotel zonder informatie dat over een langere periode geld verdient is, heeft voor de Belastingdienst weinig waarde.

Aanbeveling: *De Belastingdienst en de politie dienen te komen tot een actievere samenwerking. Te vaak bestaat het contact nog uit oude relaties en zijn de beelden over deze samenwerking niet gelijk.*

De Belastingdienst vindt de veronderstelling van sommige korpsen dat door samen met de Belastingdienst op te trekken de vertrouwenspositie van de politie bij de prostituees wordt aangetast, opvallend. Vooral omdat een aantal regiokorpsen juist aangeeft daar goede ervaringen mee te hebben. Die vrees lijkt bij samenwerking bij mensenhandel in andere gebieden (bv. landbouw) overigens niet te spelen. Opmerkelijk is dat een (afnemend) aantal regiokorpsen in het geheel niet met de Belastingdienst samenwerkt.

Aanbeveling: De Belastingdienst dient actief al zijn mogelijkheden die ingezet kunnen worden bij de aanpak van mensenhandel aan de partners aan te bieden.

Aanbeveling: Organiseer een aantal gezamenlijke bijeenkomsten voor de politie en de Belastingdienst waarbij de mogelijkheden tot samenwerking aan de orde komen.

5.3.6 KMar

In 2010 was de intensiteit van de samenwerking tussen de KMar en de korpsen nog niet in het hele land gelijk.

Aanbeveling: Zowel de KMar als de korpsen wordt geadviseerd aandacht te schenken aan de mogelijkheden tot samenwerking. Maak meer gebruik van de belangrijke signaalfunctie van de KMar.

Traditiegetrouw heeft de KMar een duidelijke taak aan de buitengrenzen. Samenwerking daarbij met de korpsen lijkt vanzelfsprekend; echter de praktijk in 2010 is anders.

Aanbeveling: Bewerkstellig in de grensgebieden intensievere samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de KMar en de korpsen.

5.3.7 SIOD/Arbeidsinspectie

De Korpsmonitor laat zien dat de ervaringen van de korpsen met deze partners in 2010 nog steeds zeer divers zijn. Dit beeld beantwoordt niet aan de wens tot ketengerichte benadering, want dan zou de Korpsmonitor een beeld van integrale handhaving moeten tonen.

Aanbeveling: De arbeidsinspectie en de SIOD moeten zorgen voor een duidelijker en eenvormiger landelijk beleid, waardoor helder wordt op welke wijze met de Arbeidsinspectie en de SIOD kan worden samengewerkt.

Aanbeveling: Gewenst is te komen tot intensivering van de samenwerking van de politie met de Arbeidsinspectie en de SIOD.

Aanbeveling: De SIOD maakt aan de korpsen duidelijk wat zij van de SIOD kunnen verwachten. Persoonlijke contacten zijn belangrijk en moeten daarom worden gestimuleerd.

De informatie-uitwisseling tussen de politie en de SIOD/Arbeidsinspectie bleek in 2010 niet overal even goed te verlopen.

Aanbeveling: Voor zover mogelijk moet de informatie-uitwisseling tussen de politie (incl. EMM) en de Arbeidsinspectie en de SIOD worden verbeterd, men name waar het overige vormen van uitbuiting betreft.

5.3.8 Politieacademie

Er is nog steeds vraag naar jaarlijkse terugkoppelingen via themadagen. Deze dagen moeten ervoor zorgen dat de korpsexperts en de medewerkers van de PCT voldoende kennis bezitten van o.a. wetswijzigingen, jurisprudentie en nieuwe opsporingsvaardigheden.

Aanbeveling: De Politieacademie wordt geadviseerd te zorgen voor bijscholing van de specialisten mensenhandel en het organiseren van terugkomdagen over o.a. actuele veranderingen, trends, jurisprudentieoverzichten voor de korpsen.

Coördinatoren en leidinggevenden krijgen ook in 2010 geen passende opleiding.

Aanbeveling: Ontwikkel een opleiding mensenhandel voor coördinatoren en leidinggevenden.

De omgang met slachtoffers vraagt bepaalde competenties van de ambtenaren. De Aanwijzingen mensenhandel gelden namelijk niet alleen voor de politie. De KMar heeft een aantal medewerkers opgeleid. Andere ketenpartners tonen belangstelling voor de PCM-opleiding.

Aanbeveling: *Bied als Politieacademie aan de partners de mogelijkheid om de PCM-opleiding te volgen. Het is aan de partners om deze opleiding af te nemen.*

Bijlage 1

De Korpsmonitor Prostitutie & Mensenhandel 2010 is tot stand gekomen in samenwerking met Henk Gerritsen, Yet van Mastrigt en Harold van Gelder van de Landelijke Expertgroep Mensenhandel (LEM), ressorterend onder Board Opsporing van de Raad van Korpschefs en Caroline Loeber van het KLPD en Melanie Vervest van de Universiteit Utrecht. Samen met Henk Werson van de LEM en Fred den Hertog van de vtsPN vormden zij het monitorteam mensenhandel 2010.

Deze Korpsmonitor had nooit tot stand kunnen komen zonder medewerking van alle korpsen en de ketenpartners. Hieronder een overzicht van de korpsen met de korpsexpert. Bij de gesprekken die in de korpsen hebben plaatsgevonden, waren meestal ook andere gesprekspartners aanwezig.

	Korps	Korpsexpert
1	Groningen	Jan Smid
2	Fryslân	Ria van der Veen
3	Drenthe	Jan Kelder
4	IJsselland	Albert Timmerman
5	Twente	Henk Gerritsen
6	Noord- en Oost-Gelderland	Joop van Dijk
7	Gelderland-Midden	Robert Bragonje
8	Gelderland-Zuid	Hans Zwartjes
9	Utrecht	Gerrit van der Streek
10	Noord-Holland-Noord	Hans Booij
11	Zaanstreek-Waterland	Kees Koreman/Jos Peekel
12	Kennemerland	Frank Waterreus
13	Amsterdam-Amstelland	Harold van Gelder
14	Gooi- en Vechtstreek	Peter Huveneers
15	Haaglanden	Monique van der Brugge
16	Hollands-Midden	Yet van Mastrigt/Rob van der Kruk
17	Rotterdam-Rijnmond	Jean Custers
18	Zuid-Holland-Zuid	Pieter Waltheer
19	Zeeland	Leo Bakker
20	Midden- en West-Brabant	Ton Geerards
21	Brabant-Noord	Geert-Jan van Gestel
22	Brabant Zuid-Oost	Noud Pijnappels
23	Limburg-Noord	Ben van Rumund
24	Limburg-Zuid	Jacques Baumans
25	Flevoland	John Kamst
26	EMM	Anton Leenders
27	Korps Landelijke Politiediensten	Henk Werson
28	Koninklijke Marechaussee	Masha Kanning

Colofon

Dit rapport is een uitgave van:

De Landelijke Expertgroep Mensenhandel

Lay out: Facilitair bedrijf Korps landelijke politiediensten

Omslag: Fenneke Goutbeek

Redactie: drs. J. den Hertog

© LEM/april 2010.

POLITIE VERTROUWELIJK